

Zarządzenie Nr 1971(542)22
Prezydenta Miasta Piły
z dnia 22 listopada 2022 r.
w sprawie przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia opinii przez Gminną Radę
Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły w przedmiocie projektu Strategii
Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XXVII/414/16 Rady Miasta Piły z dnia 29 listopada 2016 roku w sprawie określenia trybu powoływania członków Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły, jej organizacji i trybu działania (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2016 r., poz. 8061 z późn. zm.). zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Postanawia się przeprowadzić konsultacje w celu wyrażenia opinii przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły w przedmiocie projektu Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja.

2. Projekt Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja, będący przedmiotem konsultacji stanowi załącznik do Zarządzenia.

§ 2. 1. Termin rozpoczęcia konsultacji ustala się na dzień 24 listopada 2022 r.

2. Termin zakończenia konsultacji ustala się na dzień 8 grudnia 2022 r.

§ 3. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie konsultacji jest równoznaczne z rezygnacją z prawa do jej wyrażenia.

§ 4. W celu przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia opinii przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły, zostanie przekazany Gminnej Radzie projekt dokumentu, o którym mowa w § 1 Zarządzenia w wersji papierowej lub elektronicznej.

§ 5. Komórką organizacyjną Urzędu Miasta Piły odpowiedzialną za przygotowanie i przeprowadzenie konsultacji jest Wydział Rozwoju i Funduszy Europejskich.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcy Dyrektora Wydziału Rozwoju i Funduszy Europejskich.

§ 7. Zarządzenie obowiązuje z dniem podjęcia i podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły.

w z. PREZYDENTA MIASTA

/-/ Beata Dudzińska

Zastępca Prezydenta

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Załącznik do Zarządzenia Nr 1971(542)22
Prezydenta Miasta Piły z dnia 22 listopada 2022 r.
w sprawie przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia
opinii przez Gminną Radę Działalności Pożytku
Publicznego Miasta Piły w przedmiocie projektu Strategii
Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Piła, wrzesień 2022 r.

Spis treści

Spis treści.....	1
1. Wstęp	2
2. Podsumowanie diagnozy.....	3
2.1. Sfera społeczna.....	3
2.2 Sfera gospodarcza	6
2.3. Sfera przestrzenna.....	8
2.4. Wnioski płynące z diagnozy.....	11
3. Wizja, misja i kierunki rozwoju Piły do 2035 roku	14
4. Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta, w powiązaniu z rozwojem w ujęciu funkcjonalnym	19
5. Cele strategiczne i operacyjne.....	27
6. Projekty inwestycyjne i organizacyjne służące osiągnięciu celów rozwojowych	35
7. Hierarchia realizacji projektów.....	36
8. Karty realizacji projektów	51
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	95
8.1. Założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w kontekście ustaleń aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku.....	95
8.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Pile	107
9. System zarządzania strategią	115
9.1. Zasady wdrażania i monitoringu	115
9.2. Ramy finansowe i źródła finansowania	116
9.3. Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych.....	117
9.4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	119
10. Spójność strategii rozwoju gminy z dokumentami krajowymi i regionalnymi.....	130
11. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	144
12. Spis map, tabel, wykresów	145

1. Wstęp

Aktualizowana Strategia rozwoju miasta Piły do 2035 roku jest najważniejszym dokumentem strategicznym miasta, wskazującym kierunki rozwoju w dłuższej perspektywie czasowej tj. do 2035 roku.

Strategię przyjętą Uchwałą nr XXIV/379/16 z dnia 27 września 2016 roku opracowali eksperci z Instytutu Badawczego IPC Sp. z o.o. z Wrocławia, przy udziale i współpracy samorządu miasta Piły oraz aktywnym udziale lokalnej społeczności.

Pracę nad tworzeniem części strategicznej rozpoczęto od sformułowania wizji rozwoju. Następnie zostały określone cele strategiczne, operacyjne oraz zadania. W kolejnych rozdziałach przedstawiono rekomendacje wdrażania Strategii – zawierające najważniejsze wnioski dotyczące budowy systemu wdrażania.

Proces formułowania Strategii, w tym określenia obszarów priorytetowych, celów, działań, wskaźników i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację oparty został na zasadach partnerstwa lokalnego – podczas konsultacji społecznych np. w formule warsztatów. Zapewniono udział mieszkańców oraz przedstawicieli wielu obszarów z życia społecznego, gospodarczego, politycznego w tym: przedsiębiorców, przedstawicieli nauki, kultury, edukacji, instytucji rynku pracy, samorządów innych szczebli, służb porządkowych i ratowniczych, operatorów mediów, przewoźników, organizacji pozarządowych.

Strategię opracowano na okres dwudziestoletni tj. do roku 2035. Zgodnie z wymaganiami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju odnośnie spójności tworzonych dokumentów i polityk rozwojowych szczebla lokalnego z politykami rozwoju kraju.

Dokument opracowano z uwzględnieniem zasad zgodności programowej z podstawowymi dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi. Dla dokumentu Strategii opracowano *Prognozę oddziaływania na środowisko*. Sposób opracowania Strategii ma zapewnić wysoką jakość oraz powodzenie realizacji zapisów dokumentu.

W 2022 roku przeprowadzona ewaluacja on-going wskazała na konieczność aktualizacji zapisów Strategii rozwoju miasta Piły do 2035. Zasadniczo nie zmieniły się uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Jednocześnie zauważono konieczność aktualizacji części zakresu interwencji, który przenoszony jest przez projekty i zadania.

Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku – aktualizacja została opracowana przez konsorcjum firm: Lider konsorcjum LIDER PROJEKT Sp. z o.o. i członek konsorcjum Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.

Struktura dokumentu została dostosowana do wymogów art. 10f ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

2. Podsumowanie diagnozy

2.1. Sfera społeczna

Piła charakteryzowała się umiarkowanym spadkiem liczby mieszkańców. Prognoza demograficzna wskazuje, że trend ubytku mieszkańców utrzyma się i pogłębi.

Według stanu na 31.12.2021 roku (dane Głównego Urzędu Statystycznego) gminę zamieszkiwało 71 846 mieszkańców. Było to o 4,1% mniej osób niż w 2012 roku. Prognoza demograficzna wskazuje, że w 2050 roku na terenie Piły będzie około 54 tys. mieszkańców. Liczba osób w wieku pow. 80 roku życia może się podwoić, wobec około 2,8 tys. w 2021 roku. Wyraźnie zmniejszy się liczba osób w wieku pomiędzy 20 a 64 rokiem życia, prognoza wskazuje na spadek z 44 tys. do 28 tys. osób. Systematycznie zmniejszać się będzie potencjał reprodukcyjny, w szczególności widoczny w liczbie osób w wieku pomiędzy 20 a 39 rokiem życia.

Wraz ze zmniejszaniem się liczby mieszkańców na terenie gminy widoczne będą zjawiska starzenia się społeczeństwa.

W 2021 roku ludność w wieku 65 i więcej lat stanowiła 24,6% mieszkańców Piły, była wyższa od średniej krajowej (22,6%). Tempo wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym wyniosło 44,7% licząc od 2012 roku. Mniejszy wzrost miał miejsce w obrębie województwa (dynamika 27,9%) i kraju (dynamika 27,0%). Oznacza to, że Piła dynamiczniej doświadczała procesów starzenia się społeczeństwa. Negatywne zjawiska demograficzne widoczne były także w niskich wskaźnikach urodzeń oraz rosnących wskaźnikach zgonów. Tym samym w latach przedziału czasowego 2018-2021 w Pile odnotowano ujemny przyrost naturalny.

Odptyw migracyjny mieszkańców gminy wpływał na spadek liczby mieszkańców. Jednocześnie zjawiska migracyjne należy śledzić w ujęciu funkcjonalnym. Układ funkcjonalny Piły charakteryzował się większą stabilnością demograficzną.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminę Piłę cechowało ujemne saldo migracji w dłuższym okresie czasu, wynoszące średniorocznie -2,8 dla okresu od 2012 do 2021 roku, przy ujemnym saldzie dla powiatu pilskiego (-2,6).

Piła stanowi stolicę wyznaczonego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego, w skład którego wchodzi: gmina miejska: Piła, gminy miejsko-wiejskie: Kaczory, Krajenka, Trzcianka, Ujście i Wysoka oraz gmina wiejska Szydłowo. W takim układzie funkcjonalnym liczba mieszkańców w 2021 wynosiła łącznie 135 047 osób i od 2012 roku zmniejszyła się o 2,3%. Istotny, wynoszący 11,5%, wzrost liczby mieszkańców odnotowano w gminie Szydłowo.

Do szans wzmocnienia potencjału demograficznego gminy należy zaliczyć napływ migrantów, w tym przede wszystkim osób narodowości ukraińskiej. Wymusza to jednocześnie podjęcie działań z zakresu integracji społecznej.

Na terenie miasta nastąpiła poprawa dostępności do zasobów mieszkaniowych. Prognozować można dalszego popytu na zasoby mieszkaniowe.

W okresie od 2012 do 2021 roku liczba mieszkań w Pile zwiększyła się o 5,4%. Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła w latach 2012-2021 o 6,4%. Analiza porównawcza Piły z miastami średniej wielkości w kraju wskazuje na nieco gorszą dostępność do zasobu mieszkaniowego. W 2020 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Pile było 393,5 mieszkań, natomiast w grupie porównawczej wskaźnik ten wynosił 404,7 mieszkań. Na tle grupy porównawczej Piła charakteryzowała się mniej korzystną relacją dochodów mieszkańców do cen mieszkań. W Pile widoczna była przy tym większa aktywność transakcyjna na rynku mieszkaniowym. Liczba sprzedanych mieszkań w ramach transakcji rynkowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2020 roku wynosiła 5,30, przy średniej w grupie porównawczej wynoszącej 3,72.

Inwestycjom mieszkaniowym na terenie gminy sprzyjała poprawiająca się sytuacja materialna mieszkańców gminy. Jednocześnie ostatnie lata charakteryzowały się większą dużą niepewnością w zakresie prognozowania rozwoju społeczno-gospodarczego.

Piłę charakteryzowała dobra korzystna sytuacja na rynku pracy. W latach 2012-2021 udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców Pile w wieku produkcyjnym systematycznie się zmniejszał, osiągając w 2021 roku poziom 3,7%. Średnia dla kraju wynosiła w tym czasie 4,6%, dla województwa 2,9%, a dla powiatu 3,6%. W 2021 roku w rejestrze osób bezrobotnych w Pile wg danych GUS pozostawało 1223 mieszkańców. W porównaniu do 2012 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie zmniejszyła się o 69%.

Poprawa sytuacji ekonomicznej dotyczyła również osób, które objęte były systemem pomocy społecznej. Ogółem liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie w 2021 roku była o 37% niższa niż w 2012 roku. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż lata 2019-2022 charakteryzowały się dużą niepewnością odnoszącą się do przyszłej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Związane to było m. in. z sytuacją wywołaną pandemią Covid-19, postępującą inflacją, rosnącymi cenami nośników energii. Na te zjawiska należy nałożyć kwestie demograficzne, w tym rosnącą liczbę osób w wieku emerytalnym.

Połączenie negatywnych zjawisk m.in. związanych z rosnącymi cenami paliw, energii, żywności, mieszkań może wpływać na skalę problemów społecznych w najbliższej przyszłości.

Dane odnoszące się do liczby udzielanych świadczeń pomocy społecznych oraz kwestie wynikające ze starzenia się społeczeństwa, wskazują, że problemy takie jak choroba, niepełnosprawność, samotność będą determinować w znacznym stopniu działalność systemu pomocy społecznej w gminie.

Piłę charakteryzowała wysoka aktywność kulturalna instytucji i mieszkańców gminy, w tym środowisk seniorskich, przy jednoczesnym ograniczeniu aktywności spowodowanej pandemią COVID-19.

Wg danych GUS w Pile w 2021 roku było 14 grup artystycznych, działało 17 klubów i kół oraz sekcji. Ogółem w gminie w 2021 roku odbyło się 149, a w 2020 – 79 imprez kulturalnych. Liczba imprez organizowanych w gminie utrzymywała się w latach 2012-2018 na zdecydowanie wyższym poziomie, w latach 2020-2021 r. odnotowano spadek spowodowany pandemią COVID.

Wg danych GUS mieszkańcy Piły zdecydowanie chętniej niż mieszkańcy pozostałych badanych jednostek terytorialnych (średnie dla województwa, kraju, powiatu) zostawali czytelnikami bibliotek, o czym świadczy wysoki poziom wskaźnika czytelników na 1000 ludności. W 2021 roku wynosił on w gminie 174. W porównaniu do 2012 roku wskaźnik ten zmniejszył się jednak o 150%. W analizowanym okresie wskaźnik czytelników bibliotek w pozostałych analizowanych jednostkach zmniejszył się jeszcze bardziej. W 2021 roku średnia liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności dla kraju wynosiła 126 osób (o 25% mniej niż w 2012 roku), dla województwa – 118 czytelników bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców (o 24% mniej niż w 2012 roku).

Piłę charakteryzowała rozwijająca się oferta w zakresie sportu i rekreacji.

Funkcje związane z turystyką, rekreacją i sportem w Pile pełnią między innymi śródmiejskie parki, skwery i place, a także tereny położone nad wodami oraz obiekty sportowe. Atutem Piły są również atrakcyjne dla aktywnego wypoczynku tereny sąsiednich gmin.

Według danych GUS w 2020 roku na terenie Piły działalność prowadziły 33 kluby sportowe, w których funkcjonowało 50 sekcji. W porównaniu do 2012 roku liczba klubów sportowych i sekcji w Pile zwiększyła się odpowiednio o 32,0% i 6,4%. Kadre klubów sportowych w 2020 roku tworzyło 66 trenerów (o 41 więcej niż w 2012 roku).

Wg danych GUS kluby sportowe z Piły liczyły w 2020 roku 2 545 członków i 2 550 ćwiczących. Udział ćwiczących osób do 18 roku życia w ogóle ćwiczących w 2020 roku wynosił 58%. Analiza porównawcza wskazuje, że Piła jest przestrzenią o większej aktywności sportowej mieszkańców w porównaniu do średniej dla grupy porównawczej. W 2020 roku na 1000 mieszkańców gminy członkami klubów sportowych było 35,1 osób, a w grupie porównawczej średnia wynosiła 27,5 osoby.

Piła posiada dobrą dostępność do opieki zdrowotnej.

Mieszkańcy Piły leczeni są przede wszystkim w Szpitalu Specjalistycznym im. Stanisława Staszica. Jest to samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, którego głównym celem jest zaspokajanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców miasta Piły i Regionu Północnej Wielkopolski. W Szpitalu funkcjonuje 21 oddziałów i oddział ratunkowy oraz liczne pracownie. W sąsiedztwie Szpitala znajduje się lądowisko dla śmigłowców ratunkowych. Znaczącą placówką leczniczą służby zdrowia jest także działający od 1991 roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ars Medical Sp. z o. o. w Pile, w którym znajdują się również oddziały szpitalne.

Piłę charakteryzowała względna stabilność w liczbie udzielonych porad podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W okresie pomiędzy 2012 a 2021 rokiem istotnie zwiększyła się liczba przychodni ogółem (wzrost o 50%).

Gmina posiada dobrą dostępność i poziom edukacji podstawowej i ponadpodstawowej, w tym zawodowej. Jest również ośrodkiem akademickim.

Piła jest ważnym ośrodkiem akademickim. W mieście działają 3 szkoły wyższe: Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica (dawny PWSZ), Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy – Kolegium Nauk Stosowanych oraz Nadnotecki Instytut Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Lokuje to miasto jako 5 ośrodek akademicki w województwie wielkopolskim z 1,5 tys. studentów, m.in. przed Gnieznem i Ostrowem Wielkopolskim.

Obok uczelni wyższych, w Pile swoją siedzibą mają instytuty badawcze: Centrum Badawczo - Rozwojowe OZE Spółka GWDA oraz Habitat Lunares - Space is More Sp. z o.o. Zdecydowanie wyróżnia to Piłę na tle innych ośrodków o podobnej wielkości. W Pile odbywa się także kształcenie na poziomie średnim i zawodowym, które ma przygotować przyszłe kadry dla działających w mieście placówek badawczo-rozwojowych.

Wg danych GUS Piła cechowała się wysokimi na tle analizowanych jednostek wartościami wskaźnika dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat. W 2020 roku na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat do publicznych i niepublicznych przedszkoli, punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 978 dzieci. Niższe okazały się średnie dla pozostałych **jednostek: kraju (872 dzieci), województwa (887 dzieci) i powiatu (832 dzieci).**

Gmina posiada dobrze rozwinięty i funkcjonalny system zapewniający bezpieczeństwo publiczne.

Bezpieczeństwo mieszkańców Piły zapewnia Komenda Powiatowa Policji, zlokalizowana przy ul. Bydgoskiej, Straż Miejska, mieszcząca się przy ul. Zygmunta Starego 1 oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej wraz z dwoma jednostkami ratowniczo-gaśniczymi (JRG 1 ul. Moniuszki, JRG 2 ul. Lelewela).

Na tle grupy porównawczej Piła charakteryzowała się porównywalnymi wskaźnikami w zakresie bezpieczeństwa publicznego, przy czym należy zauważyć systematyczną poprawę w tym zakresie. Nastąpił spadek liczby przestępstw przeciwko życiu i mieniu, przeciwko mieniu oraz przestępstw drogowych.

Szczególnym wyzwaniem służb zapewniających bezpieczeństwo publiczne są kwestie wywołane zjawiskami kryzysowymi, do których zaliczyć należy m. in. zjawisko pandemii oraz negatywne skutki zmian klimatycznych.

Piłę charakteryzuje rosnący poziom aktywności społecznej.

Aktywność społeczną mieszkańców Piły w relacji do innych jednostek można porównać za pomocą wskaźnika liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Wg danych GUS w 2021 roku w Pile wskaźnik ten wynosił 44, wobec 26 w 2012 roku. Osiągnięta wartość była wyższa od średniej krajowej (41 podmiotów NGO na 10 tys. mieszkańców) i średniej wojewódzkiej (42 podmiotów na 10 tys. mieszkańców) oraz średniej powiatowej (41 podmioty na 10 tys. mieszkańców). Między 2012 a 2021 rokiem wartość wskaźnika fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności w gminie wzrosła o 69%.

2.2 Sfera gospodarcza

Piłę cechuje dobrze rozwinięta funkcja gospodarcza, przy jednoczesnej zauważonej stagnacji rozwoju nowych firm, ale wzroście aktywności istniejących, co widoczne jest m. in. we wskaźnikach zatrudnienia.

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarczych wskazuje, że na tle innych analizowanych jednostek administracyjnych Piła cechowała się wyższym poziomem przedsiębiorczości. W 2020 roku na 10 tys. mieszkańców gminy przypadało 1238 podmiotów wpisanych do rejestru REGON i była to

wartość porównywalna od średniej krajowej (1270 podmiotów), niższa od wojewódzkiej (1368 podmiotów) oraz wyższa od średniej dla powiatu (1046). Warto zauważyć, że we wszystkich jednostkach administracyjnych wskaźnik ten przyjmował coraz wyższe wartości. W skali kraju wzrost wskaźnika na przestrzeni analizowanego okresu wyniósł 23,1% w skali województwa 22,0%, a w skali powiatu 16,4%. W Pile wskaźnik ten wzrósł najmniej – bo o 9,6%.

Nie można wykluczyć pojawienia się kryzysu gospodarczego w kraju, co związane może być właśnie z deficytem kadr oraz rosnącą inflacją. Skutki mogą negatywnie odbić się na rozwoju społeczno-gospodarczym gminy, m. in. zwiększeniem bezrobocia i odpływem mieszkańców.

Sytuacja ekonomiczna mieszkańców i przedsiębiorców z Piły w dużym stopniu zależy od sytuacji makroekonomicznej. Prognozy dla Polski są co prawda korzystne, tj. wskazują długoterminowy wzrost gospodarczy. Niemniej jednak należy zauważyć, iż dalszy wzrost gospodarczy w coraz większym stopniu zleżeć będzie od sytuacji demograficznej w tym od kurczących się zasobów kadrowych.

Piła jest ważnym i znaczącym na tle regionu ośrodkiem gospodarczym, kształtującym rynek pracy.

Do wiodących sektorów gospodarki Piły należą: przemysł oświetleniowy, IT (technologia informacyjna), elektrotechnika i elektronika, poligrafia, usługi kadrowo-finansowo-księgowe, transport i logistyka, BPO oraz technologie wspomagające ochronę środowiska. Przedsiębiorstwa dynamicznie działające w mieście to: Signify (dawny Philips Lightning), Orca, ImProvia, Coulours Factory, Quad Graphics, PellasX, Flex, , Thule oraz PZZ Wałcz.

W Pile funkcjonują organizacje, aktywnie wspierające gospodarkę lokalną: Izba Gospodarcza Północnej Wielkopolski, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Oddział Piła oraz Cech Rzemiosł Różnych.. Narzędziem wspierającym rozwój przedsiębiorczości w Pile jest możliwość inwestowania przez przedsiębiorców na terenach inwestycyjnych objętych Polską Strefą Inwestycji. Przedsiębiorca może inwestować na preferencyjnych warunkach po spełnieniu określonych przesłanek. Na terenie Piły właściwą w tym względzie jest Kostrzyńsko - Słubicka Strefa Ekonomiczna.

Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w gminie oraz innych jednostkach administracyjnych. Porównanie to jest dla gminy Piły korzystne. W 2020 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało bowiem 321 osób pracujących, co było wartością wyższą na tle analizowanych jednostek, wyższą od średniej krajowej (252 osoby), wojewódzkiej (283), jak również powiatowej (240). Na przestrzeni lat 2012-2021 analizowany wskaźnik rósł we wszystkich jednostkach, a jego wartość w 2020 roku ukształtowała się na poziomie wyższym niż w 2012 roku. Dla Piły wskaźnik ten wzrósł o 5,6%. W skali kraju odnotowano wzrost o 13%, w skali województwa o 15,5%, w skali powiatu o 6,2%.

Piłę i jej otoczenie charakteryzują korzystne uwarunkowania lokalizacyjne dla lokowania i rozwoju działalności gospodarczych, oparte m. in. na położeniu przy skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych kraju, blisko granicy z Niemcami. Potencjał rozwoju gospodarczego tworzy ponadto otoczenie biznesu i dostępność terenów inwestycyjnych.

Piła położona jest w miejscu krzyżowania się dróg krajowych w układzie północ-południe – droga krajowa nr 11 i wschód-zachód – droga krajowa nr 10. Nie są one jednak w pełni dostosowane do ruchu przyspieszonego (w większości nie posiadają dwóch pasów w każdym kierunku). Ich przebudowa jest jednak obecnie w dominującej części na etapie projektowania.

Potencjał rozwoju gospodarczego Piły wynika z roli i funkcji miasta w układzie powiązań regionalnych. Piła jest jednym z 4 głównych ośrodków gospodarczych Wielkopolski i największym na północy województwa. Wspomaga ona proces dyfuzji rozwoju ośrodka metropolitalnego (Poznania), stanowiąc jednocześnie subregionalny biegun wzrostu. Ze względu na swoje położenie miasto odgrywa także znaczącą rolę w rozwoju obrzeży województwa zachodniopomorskiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. Odległość drogowa do granicy polsko – niemieckiej wynosi tylko 170 km, a do Berlina tylko 270 km, co jest także ważne dla rozwoju miasta.

Potencjał gospodarczy oraz wysoki poziom zatrudnienia wpływają na poziom dochodów własnych Gminy.

Wg danych GUS w przeliczeniu na 1 mieszkańca Piła w 2020 roku osiągnęła dochód własny na poziomie 2 686 zł. Była to wartość najwyższa w całym analizowanym okresie. Sytuacja gminy na tle innych jednostek administracyjnych przedstawiała się korzystniej: dochód własny na 1 mieszkańca kraju wynosił w 2020 roku 2 544 zł, dochód na 1 mieszkańca województwa 2 629 zł. Dochód na 1 mieszkańca powiatu pilskiego wynosił 2 341 zł.

Do kategorii najważniejszych własnych źródeł dochodów należy zaliczyć dochody pochodzące z PIT oraz podatku od nieruchomości. Wymienione źródła dochodów charakteryzowały się istotnym udziałem w dochodach ogółem. W tym miejscu warto zaznaczyć, iż w odniesieniu do dochodów pochodzących z PIT, rezerwy wzrostu związane są z poziomem aktywności ekonomicznej mieszkańców oraz poziomem wynagrodzeń. Wzrost dochodów z podatku od nieruchomości możliwy jest w przypadku lokowania się nowych podmiotów gospodarczych.

Zagrożeniem dla przyszłości polityki rozwojowej gminy jest brak stabilności i przejrzystość prawa. Samorządy w Polsce podkreślają znaczną niepewność w zakresie prowadzenia polityki fiskalnej, wynikającą ze zmieniających się regulacji prawnych. Ograniczenie zdolności finansowania inwestycji przez samorządy mogą wpłynąć na zdolność Gminy do realizacji przedsięwzięć ze środków zewnętrznych, pomimo dostępności środków zewnętrznych.

2.3. Sfera przestrzenna

Piłę charakteryzuje wysoka atrakcyjność przestrzenna, w tym pod kątem rekreacyjnym, którą tworzą lasy, wody oraz dobrze rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-turystyczna i zaplecze usługowe np. ośrodki rekreacji, sportowe. Brak jest jednak wyraźnego wewnętrznego i zewnętrznego wizerunku miasta, na co wpływ miała również najnowsza historia miasta.

Wyjątkowymi cechami przestrzeni są w związku z tym: rozległe tereny leśne otaczające miasto, a także parki i skwery, dzięki czemu w mieście jest odczuwalnie lepszy stan powietrza, niż w innych miastach podobnej wielkości. Ważną rolę pełnią rzeki Gwda i Ruda, które stanowią kręgosłup Piły, dzielą ją na część wschodnią i zachodnią. W rozwidleniu Gwdy powstała wyspa, która pełni w mieście istotną funkcję estetyczną, rekreacyjną i klimatyczną, a także stanowi ważny korytarz ekologiczny. Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wskazują, że stan powietrza, jakość wód powierzchniowych i podziemnych, poziom pola elektromagnetycznego, a także poziom hałasu wypadają korzystnie na tle całego województwa wielkopolskiego.

W wyniku działań wojennych miasto utraciło historyczne centrum. Fragmenty pozostałej zabudowy średniejskiej nie tworzą zwartej struktury. Tym samym na obszarze miasta Piły nie występują obiekty uznane za pomniki historii oraz wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Naturalnego i Kulturowego UNESCO.

W gminnej ewidencji zabytków nieruchomości znajduje się obecnie 700 obiektów, w przeważającej liczbie budynków mieszkalnych, w tym 14 zespołów zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej, a także 2 parki – zespół parku miejskiego oraz park leśny w Kalinie, 2 ogrody dworskie Piła-Płotki i Kuźnica Pilska oraz 19 cmentarzy. Dodatkowo w obrębie miasta zlokalizowanych jest 5 cmentarzy kurhanowych. Spośród wszystkich powyższych zabytków 23 obiekty wpisane są do rejestru zabytków (13 budynków pojedynczych, 3 zespoły architektoniczne, w tym duży zespół stacji kolejowej, 5 cmentarzy oraz 1 park). Spośród stanowisk archeologicznych do rejestru wpisane jest stanowisko cmentarzyska kurhanowego przy alei Poznańskiej. Stan ten pozwala wskazać na brak wysokiej rangi budynków zabytkowych, a w rezultacie niewielkie walory dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do dziedzictwa narodowego Polski.

Piła dąży do kompleksowej rewitalizacji obszaru miasta. Posiada zdefiniowane plany rewitalizacji przestrzeni miasta na najbliższe lata – umożliwiające kształtowanie przestrzeni i rozwój nowych funkcji na rewitalizowanych terenach.

W wyniku działań wojennych miasto utraciło historyczne centrum, tracąc w ten sposób swój odrębny obraz kulturowy. Fragmenty pozostałej zabudowy średniejskiej nie tworzą zwartej struktury. Wyjątkiem w tym względzie jest zachowana zabudowa i kształt urbanistyczny Placu Staszica. Działania władz lokalnych po II wojnie światowej spowodowały przekształcenie istotnych elementów układu urbanistycznego Piły. Nowa, rozluźniona zabudowa centrum miasta stanowi typową formę architektury lat 60-tych i 70-tych XX w., wyrosłej z tradycji modernizmu i epoki uprzemysłowienia „Fabryk Domów”, jednak z dużą powierzchnią terenów zieleni osiedlowej. Brakuje urbanistycznego serca, które zwykle stanowi rynek starego miasta.

Miasto cechuje dobry stan środowiska przyrodniczego – co pozytywnie wpływa na ocenę jakości życia w mieście.

Grunty leśne w Pile zajmują 5 287,33 ha (przede wszystkim w zachodniej i południowej części miasta), co stanowi ponad 51% jej powierzchni. Otoczenie lasów stanowi ważny czynnik kompensujący negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi. Na uwagę zasługują parki miejskie: Park na Wyspie oraz Park Miejski im. Stanisława Staszica. Park na Wyspie o powierzchni ok. 10 ha jest największym parkiem w mieście. Został urządzony w latach 1976-1978 na rozległej, bagnistej wyspie w rozwidleniu Gwdy.

Rzeka Gwda stanowi oś miasta, dzieląc ją na część wschodnią i zachodnią. Jej długość w granicach administracyjnych miasta wynosi 29 km, co wynika z intensywnego meandrowania. Przez miasto przepływa również rzeka Ruda, będąca prawym dopływem Gwdy oraz inne ciek wodne, m.in. Kanał Motylewski, Kotuń (Kotunianka), Młynówka, Rów Graniczny czy Farbiarska Struga. Na Gwdzie i Rudej zlokalizowane są zbiorniki zaporowe o funkcjach retencyjnych i rekreacyjnych, a w północnej części miasta na rzece Gwdzie – „Elektrownia Wodna Koszyce”.

Wody powierzchniowe stojące w obrębie miasta to przede wszystkim jeziora i zbiornik sztuczny. Do największych i najważniejszych należą: Zalew Koszycki (sztuczny zbiornik o powierzchni 104 ha), jezioro

Płocie (31,2 ha powierzchni), jezioro Rudnickie (19,6 ha), jezioro Jeleniowe (13 ha), jezioro Bagienne (10,2 ha), jezioro Piaszczyste (6,8 ha) oraz jezioro Okoniowe (3,6 ha).

Miasto Piła obfituje w tereny chronione. Wśród nich znajdują się rezerwat przyrody „Kuźnik”, obszary chronionego krajobrazu („Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”), obejmujące fragmenty północnej i wschodniej części miasta, „Dolina Noteci” obejmująca fragmenty południowo-wschodnich krańców miasta), a także Obszary Natura 2000 („Puszcza nad Gwdą” i „Ostoja Pilska”), użytki ekologiczne i 37 pomników przyrody.

Piłę charakteryzuje zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny oraz docelowo poprawiona zewnętrzna dostępność komunikacyjna.

Główne ulice miasta tworzą podstawowy układ komunikacyjny, który zapewnia sprawną komunikację pomiędzy rejonami miasta oraz powiązanie ruchu miejskiego z zewnętrznym układem drogowym. Umożliwia to przebieg następujących ulic: alei Niepodległości, alei Powstańców Wielkopolskich., ul. Bydgoskiej, alei Poznańskiej, ul. Henryka Siemiradzkiego i alei Wojska Polskiego, a także ulic: Kossaka, Wawelskiej, Młodych, Wyspiańskiego i Kamiennej.

Dodatkowo – ważny element układu podstawowego stanowi przebieg obwodnicy śródmiejskiej, ciągiem ulic: Mickiewicza, Podgórnej, Okrzei, Zygmunta Starego, Okólnej, Kusocińskiego, Głuchowskiej, 500-Lecia Piły i Koszalińskiej.

Ważną rolę w lokalnym układzie komunikacyjnym pełni system dróg i ścieżek rowerowych z funkcją obsługi miasta oraz o charakterze wyjazdu poza miasto, w postaci samodzielnych tras turystycznych.

Do deficytów ciągle należy zaliczyć niedostateczny stan lub brak infrastruktury drogowej pod kątem przyszłych inwestorów, głównie w strefie przemysłowej.

W perspektywie strategicznej rozwój sieci dróg ekspresowych w kraju istotnie poprawi dostępność komunikacyjną Piły. Piła stanowi znaczący regionalny węzeł kolejowy.

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa, pozwala świadczyć usługi komunalne na wysokim poziomie.

Dostęp do sieci wodociągowej na terenie Piły można uznać za dobry. W 2020 roku odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej ukształtował się w gminie na poziomie 97,6% w porównaniu do 97,4% w 2012 roku. Wg danych GUS w 2020 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 95,5% mieszkańców gminy. Wielkość ścieków odprowadzanych z terenu gminy wyniosła w 2020 roku 3 375,0 dm³ to 6,6% mniej niż w 2012 roku. Pile działa oczyszczalnia ścieków zarządzana przez spółkę GWDA.

Zorganizowany system gospodarki odpadami na terenie gminy podlegać będzie dalszym przemianom.

Ok. 21,9% odpadów zbieranych jest w mieście selektywnie. W Pile swoją siedzibę ma Związek Międzygminny „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. Odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Związku zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbierane są w Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Stawnica k/Złotowa, Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Składowisko Odpadów w Kłodzie oraz Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych – GWDA Sp. z o.o. w Pile.

Gmina, mieszkańcy i przedsiębiorcy muszą zmierzyć się ze skutkami niekorzystnych zmian klimatu, wpływających negatywnie na produktywność, np. wskutek długotrwałych suszy, ulewnych deszczy.

Konieczna jest realizacja działań strategicznych zakładających osiągnięcie znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych w perspektywie do roku 2050. Jednym z kluczowych problemów środowiskowych jest deficyt wody. Północna Wielkopolska dotknięta jest zjawiskiem suszy. Oczekuje się wspierania rozwiązań zwiększających zdolność do retencjonowania zasobów wody.

Szczególnie ważna dla realizacji inwestycji rozwojowych w Pile będzie współpraca ponadlokalna, ukierunkowana na kompleksowe rozwiązywanie problemów i wykorzystanie atutów rozwojowych w układach funkcjonalnych.

W wymiarze krajowym główne zasady polityki rozwoju regionalnego określone zostały w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Będą one mieć kluczowe znaczenie przy realizacji strategii regionalnych, a także wydatkowaniu środków unijnych i krajowych. Kluczowe zasady promować będą partnerstwo samorządów lokalnych, w tym zintegrowane podejście terytorialne.

2.4. Wnioski płynące z diagnozy

Uwarunkowania przestrzenne, potencjał miasta w układzie regionalnym i docelowa poprawa dostępności komunikacyjnej to jedno z głównych atutów rozwoju Piły. Piłę charakteryzuje dobry stan środowiska oraz dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna

- Uwarunkowania lokalizacyjne związane są z położeniem na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych regionu i kraju, w tym docelowo dróg ekspresowych S10 oraz S11. Są to ważne szlaki komunikacyjne w układzie krajowym oraz międzynarodowym, które w dużym stopniu kreować będą rozwój gospodarczy na terenie Piły. Zakłada się dalsze wzmocnienie i rozwój powiązań komunikacyjnych w układach międzyregionalnych oraz krajowych, m. in. na osi północ-południe. Wpływać to będzie na możliwości rozwoju aktywności gospodarczej na terenie gminy.
- Poprawa infrastruktury kolejowej zapewniającej lepsze powiązania miasta z otoczeniem, a także docelowe plany PKP w tym zakresie, mają pozytywny wpływ na dostępność komunikacyjną Piły.
- Uwarunkowania przestrzenne kształtują jakość życia w mieście. O atrakcyjności miasta decyduje rozplanowanie miasta, funkcjonalny układ komunikacyjny, dostępność do atrakcyjnych przyrodniczo terenów, dobry stan środowiska w mieście. Miasto posiada zdolność do kreowania rozwoju funkcji mieszkaniowej, m. in. dzięki dostępności terenów pod inwestycje mieszkaniowe.
- Piła realizuje długofalową koncepcję rewitalizacji, w której ważną rolę pełni do tej pory niezagospodarowane tereny, zarówno pod funkcje gospodarcze, mieszkaniowe oraz rekreacyjne.
- Wykorzystanie komunikacyjne lotniska powojkowego, aktualnie mającego status lądowiska, stanowi znaczący potencjał rozwojowy miasta.

Piłę charakteryzuje dobrze rozwinięta funkcja gospodarcza, która w połączeniu z uwarunkowaniami lokalizacyjnymi i dobrą jakością usług oraz otoczeniem biznesu tworzy klimat do inwestowania.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na kurczące się zasoby rynku pracy. Kluczowe dla podtrzymania konkurencyjności gospodarki będzie inwestowanie w aktywność zawodową mieszkańców i być może migrantów:

- Gminę charakteryzują korzystne wskaźniki nasycenia podmiotami gospodarczymi, choć przy zauważalnej stagnacji wzrostu ich liczby. Gminę charakteryzują jednak wysokie wskaźniki dostępności miejsc pracy, w tym również dynamiki wzrostu.
- Piła posiada istotne atuty do kreowania rozwoju gospodarczego, co związane jest z dostępnością terenów inwestycyjnych, poprawiającą się dostępnością komunikacyjną, w tym również do terenów aktywności gospodarczej oraz w układzie międzynarodowym.
- Potencjał otoczenia biznesu tworzą pilskie uczelnie oraz instytucje wsparcia rozwoju biznesu i przedsiębiorczości. Piła jest również ważnym ośrodkiem edukacji zawodowej.
- W gminie i w jej otoczeniu występuje potencjał do rozwoju funkcji turystycznej i usługowej, bazującej na ofercie czasu wolnego opierającej się na walorach przyrodniczych.
- Korzystna sytuacja gospodarcza wpłynęła na wzrost dochodów mieszkańców jak też Gminy, choć niepewna przyszłość nakazuje szczególną analizę zdolności budżetowych i realizacji działań rozwojowych.

Piłę charakteryzuje dobra dostępność do usług publicznych oraz oferty mieszkaniowej. Posiada dobrze rozwiniętą sferę usług w zakresie sportu i rekreacji oraz kultury. Jest miastem o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego.

- Mieszkańcy miasta mają do dyspozycji dobrze rozwinięty system opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, dobrze funkcjonujący system edukacji podstawowej oraz ofertę edukacji ponadpodstawowej i wyższej. Jednocześnie oferta edukacyjna nie jest dostosowana do potrzeb rynku pracy, m. in. ze względu na znaczną dynamikę przemian gospodarczych.
- Gmina istotnie poprawiła dostępność do oferty sportu i rekreacji oraz jest aktywna w zakresie tworzenia i rozwijania oferty kulturalnej.
- Gmina charakteryzuje się względnie korzystnymi wskaźnikami dostępności mieszkań.
- W gminie dobrze rozwinięta jest infrastruktura wodno-kanalizacyjna oraz system gospodarki opadami.
- Miasto charakteryzuje dobry poziom bezpieczeństwa publicznego. Ważną rolę w tym zakresie pełnią wdrożone rozwiązania w ramach systemu ostrzegania i reagowania na zagrożenia, działająca w mieście Straż Miejska.

Coraz większy potencjał gminy w coraz większym stopniu tworzą mieszkańcy i ich aktywność:

- W gminie zachodzą pozytywne zmiany w zakresie aktywności społecznej różnych form. Widoczny jest wzrost aktywności kulturalnej oraz obywatelskiej. Widoczny jest wzrost liczby organizacji pozarządowych.

Coraz większe deficyty rozwojowe gminy związane są z wymiarem demograficznym:

- Gminę charakteryzuje ujemne saldo migracji, które pogłębiać będzie depopulację gminy wskutek naturalnych procesów.
- Pile może być trudno konkurować o młodych mieszkańców, którzy wybierając edukację ponadpodstawową lub wyższą wyjeżdżają do większych miast.

- Zjawiska demograficzne w dużym stopniu wpływają na kwestie pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz kształtować będą sytuację na rynku pracy. Zwiększą się m. in. potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opieki zdrowotnej czy też aktywności społecznej osób w wieku senioralnym. Coraz większym wyzwaniem będzie dostosowanie rynku pracy oraz rosnącej aktywności gospodarczej do deficytów kadrowych. Dotyczyć to może także szeregu usług publicznych świadczonych przez gminę.
- Kwestie dotyczące demografii powinny być rozpatrywane w układzie powiązań funkcjonalnych. Mieszkańcy Piły wyprowadzają się na tereny podmiejskie, jednocześnie nadal funkcjonują w przestrzeni miasta – między innymi poprzez pracę, edukację, kulturę, korzystanie z dużej oferty usług ogólnomiejskich i ponadlokalnych, oraz z bogatej oferty spędzania czasu wolnego.

Uwarunkowania zewnętrzne, w tym sytuacja gospodarcza kraju, rozwój infrastruktury komunikacyjnej oraz dostęp do środków pomocowych, wspierać będą dalsze procesy rozwojowe na terenie Piły oraz w układzie powiązań funkcjonalnych. Dostęp do środków zewnętrznych wpływać będzie na poziom inwestycji rozwojowych w Pile. Sytuacja budżetowa Piły jest względnie korzystna, jednocześnie widoczna jest duża niepewność w prognozowaniu dochodów i wydatków budżetu gminy

- Należy oczekiwać, iż poprawi się dostępność komunikacyjna przestrzeni Piły. Wpłynie to na możliwość rozwoju gospodarczego oraz poprawi atrakcyjność Piły jako przestrzeni mieszkaniowej.
- Dostępność środków na dalszy rozwój i modernizację infrastruktury Gminy wymagać będzie konsolidowania działań w wymiarach terytorialnych, w tym szczególnie partnerstwa z sąsiednimi samorządami.
- Priorytetem rozwoju będzie również polityka klimatyczna, związana z tzw. Zielonym Ładem. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną będzie istotnym wyzwaniem, rozłożonym w czasie, zarówno dla gospodarki, podmiotów publicznych oraz mieszkańców.

3. Wizja, misja i kierunki rozwoju Piły do 2035 roku

Wizja formułowana w ramach strategii, jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dążą samorząd i społeczność lokalna. Wizja rozwoju opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie kilku – kilkunastu lat. Wizja odpowiada zamierzeniom i aspiracjom oraz oczekiwaniom, wynikającym z możliwości rozwoju i wykorzystania potencjału regionu.

Podczas ewaluacji Strategii rozwoju miasta Piły do 2035, którą przeprowadzono w 2022 roku, stwierdzono aktualność zapisów wizji, misji oraz kierunków rozwoju.

W ramach prac nad strategią Piły do 2035 roku uzgodniono następujące brzmienie wizji:

WIZJA

**Piła to regionalne centrum gospodarcze,
administracyjne, społeczne, edukacyjne,
kulturalne i rekreacyjne – lider rozwoju
północnej Wielkopolski.
Miasto ludzi kreatywnych i aktywnych,
zarządzane w sposób inteligentny i zrównoważony.**

Wizja miasta Piły, sformułowana w odniesieniu do pożądanego stanu/obrazu miasta w 2035 roku, wskazuje na aspiracje i dążenie do bycia centrum gospodarczym, administracyjnym, społecznym, edukacyjnym, kulturalnym i rekreacyjnym obszaru północnej Wielkopolski. Określenie – centrum – nawiązuje do roli, jaką Piła odgrywa w przestrzeni kraju – tj. ośrodka o znaczeniu ponadlokalnym dla rozwoju kraju.

W tym układzie miasto Piła pełni rolę usługową dla znacznego obszaru, nie tylko silnie powiązanego z nim funkcjonalnie, którym jest obszar północnej Wielkopolski. Wymaga to przemyślanego i partnerskiego w skali regionu kształtowania przestrzeni i działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Bycie centrum północnej Wielkopolski obliuguje zarządzających miastem do odpowiedzialności za moderowanie i realizację procesów rozwojowych wykraczających poza granice administracyjne miasta. Wizja wskazuje, jakimi cechami miasto powinno się wyróżniać w przestrzeni regionu, aby być liderem i motorem rozwoju. Najważniejszym zasobem miasta jest kapitał ludzki. Miasto, będące centrum dla znacznie większego obszaru, powinno kształtować ten zasób w kierunku rozwoju społeczeństwa kreatywnego i aktywnego zarówno gospodarczo, jak też społecznie.

Aby sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z rolą miasta w przestrzeni kraju oraz wyzwaniom związanym z rozwojem kapitału ludzkiego, konieczne jest efektywniejsze zarządzanie miastem oraz regionem. Wizja zakłada wdrożenie idei SMART CITY, czyli miasta inteligentnego.

Z kolei **misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania**, jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania w czasie przyszłym zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców danego obszaru.

Rola miasta, jako centrum usługowego dla obszaru północnej Wielkopolski, wskazała na konieczność uzupełnienia i dokonania zmian niektórych zapisów w obecnej misji Piły. W trakcie prac nad strategią uzgodniono nowe brzmienie misji miasta:

MISJA

**Działamy dla dobra mieszkańców Piły i regionu
z poczuciem odpowiedzialności obywatelskiej za
inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy,
społeczny oraz przestrzenny.**

Wizja w połączeniu z misją wskazuje na trzy główne kierunki rozwoju miasta:

Uzasadnienie wyboru głównych kierunków rozwoju

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe uzasadnienie dokonanego wyboru kierunków rozwoju Piły do 2035 roku.

Kierunek rozwoju	Uzasadnienie
1. Inteligentne i zrównoważone wykorzystanie atutów położenia i przestrzeni do poprawy funkcjonalności i konkurencyjności miasta – jako regionalnego centrum gospodarczego, administracyjnego, społecznego, kulturalnego, rekreacyjnego oraz edukacyjnego północnej Wielkopolski.	Kierunek ten bazuje na mocnych stronach przestrzeni miasta oraz aspiracjach stania się regionalnym centrum gospodarczym, administracyjnym, społecznym, kulturalnym, rekreacyjnym oraz edukacyjnym północnej Wielkopolski. Kierunek ten integruje działania związane z poprawą funkcjonalności przestrzennej miasta, wykorzystaniem jego endogennych potencjałów, jak też kształtowania roli miasta, jako centrum usługowego dla otaczającego obszaru. Jedną z mocnych stron miasta jest potencjał przyrodniczy oraz infrastrukturalny, powiązany z dobrze rozwiniętą sferą usług rekreacyjnych i kulturalnych. Sfera ta wymaga dalszych inwestycji. Optymalne wykorzystanie atutów przestrzeni w znacznym stopniu zależy od integracji przestrzennej, zarówno w wymiarze regionalnym, jak też lokalnym. Mocną stroną miasta jest lokalny układ przestrzenny i komunikacyjny. Miasto integruje różne formy transportu, pełniąc rolę usługową dla otaczającego obszaru. Interwencji na szczeblu rządowym wymaga rozwój powiązań komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym. Istotne jest również kształtowanie lokalnego układu komunikacyjnego.

Kierunek rozwoju	Uzasadnienie
	Strategia zakłada, że do 2035 roku nastąpi zdecydowana poprawa dostępności komunikacyjnej regionu północnej Wielkopolski. Wpłynie to pozytywnie na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej tego obszaru. Dla przyszłego rozwoju miasta istotne będzie także tworzenie obszarów inwestycyjnych w oparciu o istniejące lub przyszłe zagospodarowanie przestrzeni miasta oraz obszaru funkcjonalnego.
2. Wspieranie aktywności gospodarczej oraz społecznej mieszkańców miasta oraz regionu.	Sformułowanie „Miasto ludzi kreatywnych i aktywnych” odnosi się do sfery gospodarczej i społecznej. Z jednej strony dla rozwoju miasta istotne jest wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego w Pile i regionie, z drugiej ważne jest również umiejętne przyciąganie tego kapitału do Piły. Miasto powinno efektywnie wykorzystywać kapitał ludzki obszaru północnej Wielkopolski, stąd istotne są działania wspierające aktywność gospodarczą i zawodową oraz działania poprawiające jakość i dostępność edukacji. Należy założyć, że rynek pracy miasta i regionu zostanie dotknięty problemem deficytu odpowiednio wykształconych osób. Może to stanowić istotną barierę dla rozwoju gospodarczego regionu. Stąd istotne jest kreowanie zmian w kierunku rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, efektywniej wykorzystującej posiadane zasoby, w tym zasoby ludzkie. Aktywność gospodarcza mieszkańców miasta powinna być uzupełniana aktywnością społeczną. Dużą rolę w kształtowaniu pozytywnych zmian społecznych odgrywają organizacje pozarządowe. Miasto powinno nadal umiejętnie wspierać różne formy aktywności społecznej.
3. Poprawa efektywności zarządzania zasobami oraz zadaniami miasta.	Kierunek ten integruje działania twarde i miękkie służące rozwijaniu idei SMART CITY. Poprawa efektywności zarządzania odwołuje się bezpośrednio do misji, zdefiniowanej jako działania na rzecz dobra mieszkańców Piły i regionu, realizowane z poczuciem odpowiedzialności obywatelskiej za inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny oraz przestrzenny. Poprawę efektywności zarządzania można osiągnąć poprzez wspieranie i rozwój innowacji społecznych oraz gospodarczych, w tym szczególnie tych, które bazują na specjalizacjach miasta. Tworzenie takich innowacji wymaga współpracy międzysektorowej, realizowanej przez wybranych liderów i partnerów. W tym celu istotne jest wykorzystanie posiadanych zasobów instytucjonalnych. Przyciąganie innowacyjnych rozwiązań do miasta i regionu związane może być z napływem inwestycji oraz kapitału ludzkiego. Stąd istotne znaczenie posiada promocja i marketing gospodarczy miasta i regionu,

Kierunek rozwoju	Uzasadnienie
	uzupełniony o eksponowanie wartości poznawczych i kulturowych (marketing turystyczny). Idea SMART CITY zakłada wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, wspierających m.in. integrację społeczną oraz zrównoważony rozwój. Technologie te powinny służyć także komunikacji wewnątrz miasta – tj. być narzędziem marketingu do wewnątrz i wspierać budowanie pozytywnego obrazu – miasta przystępnego, przyjaznego, bezpiecznego i nowoczesnego. Szczególne znaczenie dla budowania wizerunku miasta SMART ma sposób i jakość świadczenia usług publicznych. Jakość i dostępność usług publicznych w dużej mierze świadczą o tym, w jakim stopniu zarządzający miastem kierują się przyjętą misją. Utrzymanie wysokiej efektywności zarządzania i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań rozwojowych zależy od potencjału kadrowego zarządzających miastem. Dlatego należy wspierać, budować, rozwijać lub pozyskiwać ten kapitał. Efektywne zarządzanie miastem powinno być realizowane przy wsparciu innowacyjnych systemów i rozwiązań.

4. Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta, w powiązaniu z rozwojem w ujęciu funkcjonalnym

Opis procedury wyboru obszarów interwencji istotnych dla rozwoju miasta i obszaru funkcjonalnego

Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta oraz obszaru funkcjonalnego zdefiniowane zostały na podstawie przeprowadzonej diagnozy strategicznej. Obszary podzielono na sfery, odpowiadające kierunkom rozwoju wskazanym w wizji miasta Piły w roku 2035. Następnie poszczególnym kierunkom rozwoju przypisano odpowiadające im cele strategiczne – opisujące stan docelowy, do jakiego zmierza miasto Piła w perspektywie do 2035 roku.

Wyboru obszarów interwencji dokonano przy pomocy narzędzia analizy SWOT. Polega ona na określeniu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń mogących wpłynąć na osiągnięcie stanu zdefiniowanego wizją rozwoju oraz celami strategicznymi.

Analiza SWOT obejmowała analizę:

- **mocnych stron**, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości mających pozytywny charakter z punktu widzenia przyszłego rozwoju miasta,
- **słabych stron**, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze,
- **szans**, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem miasta lub poza zakresem kompetencji władz działających na jego obszarze,
- **zagrożeń**, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na dalszy rozwój miasta (niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej).

Analiza SWOT pozwoliła zdefiniować, które z mocnych stron i szans mają szczególne znaczenie dla rozwoju miasta i powinny zostać wyeksponowane/wykorzystane, a które słabe strony oraz zagrożenia należy eliminować.

Obszary interwencji pozwoliły na zdefiniowane w strukturze strategii celów operacyjnych.

SFERA PRZESTRZENNA

Cel Strategiczny 1. Regionalne centrum gospodarcze, administracyjne, społeczne, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne północnej Wielkopolski – wykorzystujące w sposób inteligentny i zrównoważony atuty położenia i przestrzeni.

Mocne strony	Znaczenie	Słabe strony	Znaczenie
1. Wysoka atrakcyjność miasta pod kątem rekreacyjnym – lasy, wody oraz dobrze rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-turystyczna i zaplecze usługowe np. ośrodki rekreacji, sportowe.	Duże	1. Niedostateczny stan lub brak infrastruktury drogowej pod kątem przyszłych inwestorów, głównie w strefie przemysłowej.	Duże
2. Zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny.	Duże	2. Wysokie koszty realizacji dalszych planów rewitalizacji miasta.	Umiarkowane
3. Rosnąca atrakcyjność inwestycyjna miasta, przejawiająca się planowaniem przestrzennym w mieście, uporządkowaną strukturą własności terenów inwestycyjnych oraz planami modernizacji regionalnego układu komunikacyjnego.	Duże	3. Niedostatecznie rozwinięta kompleksowa oferta rekreacyjna oraz jej dostępność dla mieszkańców i turystów.	Umiarkowane
4. Zrewitalizowany znaczny obszar miasta. Piła posiada zdefiniowane plany rewitalizacji przestrzeni miasta na najbliższe lata – umożliwiające kształtowanie przestrzeni i rozwój nowych funkcji na rewitalizowanych terenach.	Umiarkowane	4. Niewykorzystany potencjał pilskiego lotniska.	Umiarkowane
5. Dobry stan środowiska przyrodniczego – co pozytywnie wpływa na ocenę jakości życia w mieście.	Umiarkowane	5. Brak miejsc parkingowych w wybranych miejscach miasta – w szczególności w centrum.	Umiarkowane
6. Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa,	Umiarkowane		

pozwalająca świadczyć usługi komunalne na wysokim poziomie. 7. Rosnąca rola ścieżek rowerowych w systemie komunikacyjnym Piły. 8. Dostępność zasobu mieszkaniowego w Pile oraz dostępność terenów pod budownictwo mieszkaniowe na obszarze funkcjonalnym Piły stwarzające dogodne warunki do przyciągania mieszkańców.	Umiarkowane Umiarkowane		
Szanse	Znaczenie	Zagrożenia	Znaczenie
1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym wskutek inwestycji realizowanych na szczeblu krajowym oraz regionalnym. 2. Integracja różnych środków transportu w układzie regionalnym oraz lokalnym, w oparciu o węzeł komunikacyjny w Pile. 3. Rosnące znaczenie Piły w polityce rozwoju regionalnego. 4. Utrzymująca się wysoka atrakcyjność inwestycyjna kraju, skutkująca przyciąganiem nowych inwestycji. 5. Postępująca integracja społeczno-przestrzenna obszaru funkcjonalnego, pozwalająca na prowadzenie efektywniejszej polityki rozwoju w ujęciu subregionalnym i regionalnym. 6. Alternatywne tereny inwestycyjne w otoczeniu Piły. 7. Dalszy rozwój gospodarczy kraju.	Duże Duże Umiarkowane Umiarkowane Umiarkowane Umiarkowane Umiarkowane	1. Niedostateczne powiązania transportowe i komunikacyjne z przestrzenią kraju, w szczególności z siecią autostrad i dróg krajowych (sieć TEN-T). 2. Zagrożenie suburbanizacją w otoczeniu funkcjonalnym Piły, w szczególności w gminach Szydłowo i Kaczory. 3. Migracje mieszkańców miasta, w tym na obszar gmin podmiejskich.	Duże Umiarkowane Umiarkowane

Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta w sferze przestrzennej, w powiązaniu z obszarem funkcjonalnym to:

- Wykorzystanie wysokiej atrakcyjności miasta pod kątem rekreacyjnym – tj. lasów, wody oraz dobrze rozwiniętej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej oraz zaplecza usługowego np. ośrodków rekreacji, sportowych.
- Wykorzystanie zrównoważonego i dobrze funkcjonującego wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta.
- Wykorzystanie rosnącej atrakcyjności inwestycyjnej miasta, przejawiającej się m. in. planowaniem przestrzennym w mieście, uporządkowaną strukturą własności terenów inwestycyjnych oraz planami modernizacji regionalnego układu komunikacyjnego.
- Wykorzystanie oczekiwanej poprawy dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym wskutek inwestycji realizowanych na szczeblu krajowym oraz regionalnym.
- Wykorzystanie faktu, że Piła jest ważnym węzłem komunikacyjnym w układzie regionalnym oraz lokalnym – umożliwiającym integrację różnych środków transportu.
- Poprawa infrastruktury drogowej dla przyszłych inwestorów, głównie w strefie przemysłowej.
- Prowadzenie działań w kierunku poprawy powiązań komunikacyjnych Piły w układzie regionalnym, w szczególności z siecią autostrad i dróg ekspresowych (sieć TEN-T).

Cele operacyjne:

- **Cel Operacyjny 1.1.** Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego.
- **Cel Operacyjny 1.2.** Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
- **Cel Operacyjny 1.3.** Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych.

SFERA SPOŁECZNA

KIERUNEK 2. WSPIERANIE AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ ORAZ SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA ORAZ REGIONU

Cel Strategiczny 2. Miasto i region ludzi aktywnych oraz kreatywnych gospodarczo i społecznie.

Mocne strony	Znaczenie	Słabe strony	Znaczenie
1. Systematyczna poprawa warunków na lokalnym rynku pracy (wzrost zatrudnienia, wzrost dochodów, wzrost nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw, spadek bezrobocia).	Umiarkowane	1. Starzenia się społeczeństwa, szczególnie widoczne w przestrzeni miasta – co w perspektywie długoterminowej może być barierą dla rozwijającego się rynku pracy.	Duże
2. Funkcjonujący ośrodek akademicki w Piły, który może być jedną z przewag konkurencyjnych przyciągających kapitał ludzki oraz kształtujących lokalny rynek pracy – w ujęciu subregionalnym.	Umiarkowane	2. Niekorzystna struktura demograficzna, w tym spadek liczby młodych osób, co w perspektywie strategicznej może spowodować deficyt kadr na rynku pracy.	Duże
3. Rosnące zainteresowanie kształceniem ustawicznym i zawodowym – co świadczyć może o wzroście aspiracji zawodowych i życiowych mieszkańców Piły.	Umiarkowane		
4. Optymizm mieszkańców Piły i zadowolenie ze swojej sytuacji życiowej.	Umiarkowane		
Szanse	Znaczenie	Zagrożenia	Znaczenie
1. Wzrost aspiracji i oczekiwań ludzi związanych z sytuacją zawodową – co może wpływać pozytywnie na kwestie związane z kształceniem, zdobywaniem wiedzy.	Duże	1. Ryzyko odpływu kapitału ludzkiego z Piły, w przypadku braku zaspokojenia ich aspiracji zawodowych, w szczególności związanych z poziomem wykształcenia oraz zarobkami.	Duże
2. Korzystne zmiany społeczne, takie jak wzrost kreatywności, wykształcenia, wykorzystania technologii cyfrowych, postaw przedsiębiorczych, mobilności,	Duże	2. Brak poprawy jakości usług publicznych związanych z opieką zdrowotną.	Duże
			Umiarkowane

obywatelskości – pozytywnie wpływające na konkurencyjność gospodarki. 3. Rosnący poziom innowacyjności gospodarki, widoczny m. in. w liczbie wniosków patentowych.	Umiarkowane	3. Niedostosowania systemowe i organizacyjne rynku pracy do potrzeb zagospodarowania potencjału osób starszych. 4. Niekorzystne regulacje prawne w zakresie pomocy społecznej, które są barierą w działalności instytucji pomocy społecznej – a tym samym nieefektywność pomocy społecznej.	Umiarkowane
---	--------------------	---	--------------------

Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta, w powiązaniu z obszarem funkcjonalnym w sferze społecznej to:

- Wykorzystanie wzrostu aspiracji i oczekiwań mieszkańców związanych z sytuacją zawodową – co może wpływać pozytywnie na kwestie związane z kształceniem, zdobywaniem wiedzy
- Wykorzystanie korzystnych zmian społecznych, takich jak wzrost kreatywności, wykształcenia, wykorzystania technologii cyfrowych, postaw przedsiębiorczych, mobilności, obywatelskości – co pozytywnie wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki.
- Przeciwdziałanie i/lub adoptowanie się do procesów starzenia się społeczeństwa, które są szczególnie widoczne w przestrzeni miasta – co w perspektywie długoterminowej może być barierą dla rozwijającego się rynku pracy (konieczność aktywizacji i wykorzystania potencjału osób starszych).
- Realizacja działań mających na celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób w stosunku do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- Przeciwdziałanie ryzyku odpływu kapitału ludzkiego z Piły w przypadku braku zaspokojenia aspiracji zawodowych, w szczególności związanych z poziomem wykształcenia oraz zarobkami.

Cele operacyjne:

- **Cel Operacyjny 2.1.** Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu.
- **Cel Operacyjny 2.2.** Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszania deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.
- **Cel Operacyjny 2.3.** Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego.
- **Cel Operacyjny 2.4.** Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.

SFERA ZARZĄDZANIA

KIERUNEK 3. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA ZASOBAMI ORAZ ZADANIAMI MIASTA

Cel Strategiczny 3. Miasto zarządzane w sposób inteligentny i zrównoważony.

Mocne strony	Znaczenie	Słabe strony	Znaczenie
1. Posiadanie pozytywnych cech, które mogą wyróżnić miasto, takich jak: obraz miasta zielonego, dobra jakość usług publicznych, optymizm i zadowolenie mieszkańców ze swojej sytuacji życiowej (tzw. Slow-City). 2. Dobry stan usług publicznych, w tym opieki przedszkolnej, żłobków, administracji, usług komunalnych, komunikacji publicznej – kształtujących obraz miasta uporządkowanego, czystego i przyjaznego mieszkańcom. 3. Rosnąca aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców. 4. Rozwijająca się oferta rekreacyjno-sportowa oraz kulturalna miasta. 5. Aktywna współpraca samorządu miasta z organizacjami pozarządowymi. 6. Funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu – które kompleksowo zajmują się obsługą inwestorów – przyczyniając się do ich pozyskania.	Duże Duże Umiarkowane Umiarkowane Umiarkowane Umiarkowane	1. Brak wyraźnego wewnętrznego i zewnętrznego wizerunku miasta. 2. Spadek liczby turystów odwiedzających Piłę, pomimo znacznych inwestycji w infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną oraz kulturalną.	Duże Umiarkowane
Szanse	Znaczenie	Zagrożenia	Znaczenie
1. Integracja obszaru funkcjonalnego miasta Piły wokół wspólnych celów rozwojowych.	Duże	1. Wzrost liczby zadań zleczanych gminom – przy jednoczesnym braku wsparcia finansowego ze szczebla centralnego.	Duże

2. Realizacja działań strategicznych zakładających osiągnięcie znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych w pespektywie do roku 2050. 3. Wzrost znaczenia inicjatyw oddolnych oraz wspólnot lokalnych w kreowaniu polityk rozwoju kraju i regionu.	Duże	2. Silna presja konkurencyjna o czynniki wzrostu z innymi ośrodkami, w szczególności dużymi aglomeracjami (kapitał ludzki, inwestycje, pomoc UE).	Duże
	Umiarkowane	3. Niekorzystne efekty zmian klimatu, skutkujące negatywnym oddziaływaniem na produktywność i funkcjonowanie miasta, np. wskutek długotrwałych suszy, ulewnych deszczy.	Duże
		4. Trudność wdrożenia realizacji polityki rozwoju regionalnego w oparciu o zasady integracji terytorialnej i współpracy w układach funkcjonalnych.	Umiarkowane

Obszary interwencji istotne dla rozwoju miasta, w powiązaniu z obszarem funkcjonalnym w sferze zarządzania to:

- Kształtowanie wyraźnego wewnętrznego i zewnętrznego wizerunku miasta.
- Realizacja działań podnoszących jakość usług publicznych, w tym związanych z opieką zdrowotną w mieście.
- Umiejętne zarządzanie i poprawa efektywności zarządzania zadaniami własnymi miasta – mając m. in. na uwadze wzrost liczby zadań zleczanych na rzecz gmin, przy jednoczesnym braku wsparcia finansowego ze szczebla centralnego.
- Umiejętne konkurowanie o czynniki wzrostu (kapitał ludzki, inwestycje, pomoc UE) z innymi ośrodkami, w szczególności z dużymi aglomeracjami.
- Dążenie do zwiększania odporności miasta na zjawiska kryzysowe i przystosowanie się do zmian wynikających z kryzysu klimatycznego.

Cele operacyjne:

- **Cel Operacyjny 3.1.** Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu.
- **Cel Operacyjny 3.2.** Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta i regionu.
- **Cel Operacyjny 3.3.** Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.
- **Cel Operacyjny 3.4.** Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem.

- **Cel Operacyjny 3.5.** Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.

5. Cele strategiczne i operacyjne

Struktura Strategii zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania). Osiąganiu wizji służą wyznaczone cele strategiczne, operacyjne i zadania, które mają charakter ogólny i określają pożądane stany i procesy rozwojowe. Cele zdefiniowane na podstawie diagnozy, w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji. Realizacja zadań prowadzić będzie do osiągnięcia celów.

STRUKTURA STRATEGII ROZWOJU MIASTA PIŁY DO 2035 ROKU

WIZJA

**Piła to regionalne centrum gospodarcze, administracyjne, społeczne, edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne
– lider rozwoju północnej Wielkopolski.**

Miasto ludzi kreatywnych i aktywnych, zarządzane w sposób inteligentny i zrównoważony.

MISJA

**Działamy dla dobra mieszkańców Piły i regionu z poczuciem odpowiedzialności obywatelskiej za inteligentny
i zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny oraz przestrzenny.**

Cel Strategiczny 1.

**Regionalne centrum gospodarcze,
administracyjne, społeczne, edukacyjne,
kulturalne i rekreacyjne północnej
Wielkopolski – wykorzystujące w sposób
inteligentny i zrównoważony atuty
położenia i przestrzeni.**

Cel Strategiczny 2.

**Miasto i region ludzi aktywnych
oraz kreatywnych gospodarczo
i społecznie.**

Cel Strategiczny 3.

**Miasto zarządzane
w sposób inteligentny i zrównoważony.**

- ⇒ **Cel Operacyjny 1.1.**
Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego.
- ⇒ **Cel Operacyjny 1.2.**
Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
- ⇒ **Cel Operacyjny 1.3.**
Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych.

- ⇒ **Cel Operacyjny 2.1.**
Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu.
- ⇒ **Cel Operacyjny 2.2.**
Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.
- ⇒ **Cel Operacyjny 2.3.**
Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego.
- ⇒ **Cel Operacyjny 2.4.**
Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.

- ⇒ **Cel Operacyjny 3.1.**
Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu.
- ⇒ **Cel Operacyjny 3.2.**
Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
- ⇒ **Cel Operacyjny 3.3.**
Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.
- ⇒ **Cel Operacyjny 3.4.**
Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem.
- ⇒ **Cel Operacyjny 3.5.**
Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE ORAZ ZADANIA

CEL STRATEGICZNY 1. REGIONALNE CENTRUM GOSPODARCZE, ADMINISTRACYJNE, SPOŁECZNE, EDUKACYJNE, KULTURALNE I REKREACYJNE PÓŁNOCNEJ WIELKOPOLSKI – WYKORZYSTUJĄCE W SPOSÓB INTELIGENTNY I ZRÓWNOWAŻONY ATUTY POŁOŻENIA I PRZESTRZENI.

Cel operacyjny	Zadania
1.1 Kształtowanie przestrzeni miejskiej oraz atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym oraz usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego.	1.1.1 Rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznych, w tym: - kontynuacja realizacji projektu „Budowa markowego produktu Wielkopolski – Piłska strefa aktywności”, - rewitalizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych, - rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej. 1.1.2 Budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej, w tym: wodno-kanalizacyjnej, oświetleniowej. 1.1.3. Rozbudowa systemu magistralnej kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Piły. 1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej. 1.1.5. Budowa i rozbudowa zbiorczych systemów ogrzewania. 1.1.6. Budowa i rozbudowa infrastruktury dla bezpieczeństwa miasta. 1.1.7. Dalsze zagospodarowanie miejskich terenów zieleni i terenów nadrzecznych. 1.1.8. Rozbudowa i modernizacja miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych. 1.1.9. Rozwój infrastruktury edukacyjno-oświatowej w powiązaniu z rozwojem przestrzennym miasta, podniesienie jakości edukacji. 1.1.10. Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta Piły. 1.1.11. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile.

Cel operacyjny	Zadania
	1.1.12. Prowadzenie oraz wsparcie działań na rzecz ochrony zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci. 1.1.13. Wsparcie działań zwiększających turystyczne wykorzystanie rzeki Gwdy.
1.2 Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.	1.2.1. Rozbudowa wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta. 1.2.2. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez zmiany mobilności miejskiej w centrach miast POSI. 1.2.3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Pilskiego OSI. 1.2.4. Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego w kierunku rozwoju transportu zero emisyjnego. 1.2.5. Działania na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej i drogowej, w tym budowy S10 i S11. 1.2.6. Uruchomienie i zagospodarowanie lotniska, w tym do wykorzystania komunikacyjnego.
1.3 Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych.	1.3.1 Utworzenie strefy przemysłowej Piła południowo – wschodnia: - kontynuacja realizacji projektu „Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia”; 1.3.2 Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych – stworzenie strefy przemysłowej Piła Zachodnia-Lotnisko. 1.3.3. Zagospodarowanie terenów wokół lotniska.

CEL STRATEGICZNY 2. MIASTO I REGION LUDZI AKTYWNYCH I KREATYWNYCH GOSPODARCZO ORAZ SPOŁECZNIE.

Cele operacyjne	Zadania
2.1 Wsparcie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu.	2.1.1 Stosowanie instrumentów finansowych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej w Pile. 2.1.2 Wsparcie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. 2.1.3 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej. 2.1.4. Działania mające na celu aktywizację zawodową i wykorzystanie potencjału seniorów.
2.2 Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszenia deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.	2.2.1. Współudział w definiowaniu potrzeb kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych przez lokalny i regionalny rynek pracy. 2.2.2 Działania wspierające akademickość Piły. 2.2.3 Wsparcie rozwoju szkolnictwa zawodowego.
2.3 Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego.	2.3.1 Budowanie wizerunku miasta typu Slow/Smart City (miasta, w którym dobrze się żyje). 2.3.2. Zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych oraz mieszkań na wynajem. 2.3.3. Stosowanie instrumentów wspierających rozwój mieszkalnictwa na terenie miasta Piły. 2.3.4. Podniesienie statusu administracyjnego miasta Piły, do rangi miasta na prawach powiatu.
2.4 Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.	2.4.1 Wsparcie edukacji i wydarzeń edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. 2.4.2 Wsparcie aktywności organizacji pozarządowych. 2.4.3. Integracja i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. 2.4.4. Działania integrujące i aktywizujące środowiska seniorskie.

CEL STRATEGICZNY 3. MIASTO ZARZĄDZANE W SPOSÓB INTELIGENTNY I ZRÓWNOWAŻONY.

Cele operacyjne	Zadania
3.1 Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu.	3.1.1 Wzmocnienie współdziałania na linii: edukacja-biznes-samorząd, poprzez działania promocyjne i powiązanie kształcenia z praktyką w sferze biznesu. 3.1.2. Wsparcie dla tworzenia, wykorzystania i wdrażania rozwiązań z zakresu innowacji.
3.2 Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.	3.2.1. Budowa wizerunku zewnętrznego miasta Piły i zarządzanie marką miasta. 3.2.2. Promocja miasta i regionu. 3.2.3. Monitorowanie sytuacji gospodarczej w mieście i regionie.
3.3 Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta – poprzez działania usprawniające i promujące jakość i dostępność usług publicznych – realizowane m. in. we współpracy ze społecznością miasta.	3.3.1. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej. 3.3.2 Monitoring i dostosowanie polityki społecznej do realnych potrzeb. 3.3.3 Działania wspierające rozwój infrastruktury zapewniającej zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. 3.3.4. Wspieranie rozwoju usług społecznych i prozdrowotnych dla mieszkańców Piły i regionu. 3.3.5. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.
3.4 Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych oraz biznesu	3.4.1. Podniesienie standardów zarządzania miastem. 3.4.2 Wzrost jakości świadczenia usług publicznych.

oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem.	
3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.	3.5.1. Zarządzanie miastem zgodnie z ideą Smart City i Slow City. 3.5.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Pilskim OSI w Pilskim OSI. 3.5.3. Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych na terenie miasta Piły, łącznie z wymianą infrastruktury na energooszczędną. 3.5.4. Wsparcie usuwania zagrożeń wynikających z przestarzałych technologii budowlanych. 3.5.5. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. 3.5.6. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii. 3.5.7. Dostosowanie miasta do zmian klimatu.

6. Projekty inwestycyjne i organizacyjne służące osiągnięciu celów rozwojowych

Realizacja Strategii związana będzie z realizacją poszczególnych projektów inwestycyjnych i organizacyjnych, które wpisywać się będą w założenia poszczególnych celów, a następnie zdefiniowanych zadań. Realizacja tych projektów rozłożona będzie w czasie. Na etapie tworzenia dokumentu Strategii zdefiniowano ponad 100 takich projektów. W ramach aktualizacji Strategii zostały one zweryfikowane i rozbudowane do ponad 130 projektów. Projekty te realizowane będą także przez podmioty publiczne i prywatne, w tym organizacje pozarządowe.

Lista projektów nie wyczerpuje i nie zamyka listy przedsięwzięć, które będą realizowane w Piłę w okresie obowiązywania Strategii. Istotne dla definiowania dalszych projektów będzie ich spójność z listą zadań i wpisywanie się w założenia wybranych celów operacyjnych i strategicznych. Każdy z projektów inwestycyjnych, jak też organizacyjnych, powinien wpisywać się jednocześnie w najważniejsze założenia strategii, tj. nawiązywać do przyjętej misji, czyli wykazywać pozytywne oddziaływanie na mieszkańców miasta (Misja: działamy dla dobra mieszkańców). Wskazane jest także, aby projekty te wносиły wkład w inteligentny i zrównoważony rozwój.

Część projektów inwestycyjnych i organizacyjnych wykracza poza obszar administracyjny miasta. Związane jest to z rolą Piły w układzie regionalnym i sposobami realizacji polityki rozwoju miasta, w powiązaniu z obszarem funkcjonalnym miasta Piły. *Strategia rozwoju miasta Piły do roku 2035* podkreśla to w treści swojej wizji oraz w brzmieniu misji. Piła, jako lider rozwoju północnej Wielkopolski, wykazuje się odpowiedzialnością za rozwój nie tylko miasta, ale również regionu.

7. Hierarchia realizacji projektów

Hierarchia (ważność) realizacji projektów ustalona została wg ich znaczenia dla celów rozwojowych miasta oraz w oparciu o zachowanie nadrzędnych zasad, jakie zostały przyjęte na etapie definiowania misji. Biorąc powyższe pod uwagę hierarchia realizacji projektów uwzględnia następujące założenia:

- projekt musi wpisywać się w minimum jeden cel strategiczny/operacyjny,
- projekt pozytywnie wpływa na aspekty zrównoważonego rozwoju,
- projekt pozytywnie wpływa na aspekty inteligentnego rozwoju,
- projekt uwzględnia zasadę partycypacji społecznej.

Przy określaniu wagi danego projektu dla realizacji celów przyjętych w Strategii istotne znaczenie ma także zasięg i skala oddziaływania rezultatów projektu.

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę wagi poszczególnych projektów dla realizacji zapisów Strategii. Przyjęto ogólną ocenę w trzystopniowej skali, gdzie:

1 – najwyższa waga danego projektu dla realizacji zapisów Strategii

2 – duża waga danego projektu dla realizacji zapisów Strategii

3 – umiarkowana waga danego projektu dla realizacji zapisów Strategii

Duże projekty podzielono na etapy, odrębnie określając wagi dla poszczególnych etapów. Na etapie aktualizacji Strategii wskazano w opisach projektów etapy już zrealizowane.

Część projektów dotyczy przedsięwzięć realizowanych w trybie ciągłym, bez określania wag. Pokazano je z uwagi na ich duże znaczenie dla kreowania zrównoważonego rozwoju miasta.

W wyniku aktualizacji skorygowano wagi poszczególnych przedsięwzięć, porządkując jednocześnie poniższą tabelę.

Tabela 1. Hierarchia realizacji projektów

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
1	1.1.1. Rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznych, w tym: - kontynuacja realizacji projektu „Budowa markowego produktu	Budowa markowego produktu Wielkopolski – projekt stanowi kontynuację przedsięwzięcia pod nazwą Piłska strefa aktywności turystycznej, które było I etapem projektu. W ramach I Etapu wykonano na wyspie kładkę pieszo-rowerową przez rzekę Gwdę oraz zmodernizowano alejki spacerowe i dokończono ring pieszo-rowerowy okalający wyspę. Na terenach nadrzecznych rzeki Gwdy powstała, skateplaza z torem rolkowym, boiska sportowe do gry w siatkówkę i koszykówkę, miejsce do uprawiania kalisteniki, ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, elementy małej architektury (ławki z oparciem, stojaki rowerowe, kosze na śmieci oraz punkt naprawy roweru), zieleń urządzona oraz rozbudowano i uzupełniono system monitoringu miejskiego.	1	Zrealizowane
2	Wielkopolski – Piłska strefa aktywności” - rewitalizacja	Etap II (w trakcie realizacji) Obejmuje rewitalizację północnej część wyspy miejskiej, z leżącymi na północ terenami nadrzecznymi rzeki Gwdy, ze starorzeczem – na linii od ul. Dąbrowskiego do ul. Małgorzaty o powierzchni ok. 3 ha.	1	W realizacji
3	komunalnych zasobów mieszkaniowych, - rewitalizacja	Budowa markowego produktu Wielkopolski – Etap III zakłada się kontynuację rewitalizacji terenów nadrzecznych – budowę infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. W ramach tego etapu planowana jest m.in. budowa pumphtracka, parkingu, chodników, małej architektury, infrastruktury technicznej oraz urządzenie zieleni.	2	Planowane do realizacji
4	obektów użyteczności publicznej.	Budowa markowego produktu Wielkopolski – w kolejnych etapach rewitalizacji obiektów i przestrzeni publicznych planuje się: - rewitalizację Placu Zwycięstwa, w tym budowę mediateki z zagospodarowaniem otoczenia, - budowę amfiteatru i wieży widokowej w Parku na wyspie, - zagospodarowanie Zalewu Koszyckiego - budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, - muzeum wojskowe, schronohangary na lotnisku - projekt zakłada przebudowę i rozbudowę istniejącej infrastruktury na obiekty realizujące zadania badawczo-edukacyjne, w tym zagospodarowanie terenu.	3	Planowane do realizacji
5		Przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczące komunalnych obiektów mieszkaniowych i przestrzeni publicznych.	1	W realizacji
6		Rewitalizacja obiektów oświatowych, dotyczy budynków istotnych dla historii miasta: - renowacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 7, aleja Wojska Polskiego 45,	1	Zrealizowane
7		Rewitalizacja obiektów oświatowych, dotyczy budynków istotnych dla historii miasta: - renowacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Buczka 11.	1	Zrealizowane
8		Rewitalizacja obiektów oświatowych, dotyczy budynków istotnych dla historii miasta:	1	Planowane do realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
		- odnowienie elewacji budynku oraz remont dachu budynku Szkoły Podstawowej nr 2 (dawnie Gimnazjum nr 5 im. Tadeusza Kościuszki), ul. Bydgoska 23.		
9		Rewitalizacja obiektów oświatowych, dotyczy budynków istotnych dla historii miasta: - odnowienie elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 5 im. Dzieci Polskich w Pile - zabytkowa część budynku.	1	Planowane do realizacji
10	1.1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej, w tym: wodno-kanalizacyjnej, oświetleniowej.	Zakres projektu obejmował utworzenie nowej zlewni w zakresie odprowadzania ścieków kanalizacji sanitarnej dla rejonu ul. Kamiennej i osiedla Gładyszewo o długości sieci – 2368 mb z 2 tłoczniami ścieków. Kanalizacja sanitarna stanowić będzie rozbudowę istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej, a ścieki odprowadzane będą do miejskiej oczyszczalni ścieków Piła – Leszków.	1	Zrealizowane
11		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w tym w następujących lokalizacjach: - planowane tereny usługowo produkcyjne przylegające do lotniska od strony zachodniej, - ulice: Opalińskich, Bnińskich, Konstancji, - Żeleńskiego, - ulice: Gołębia, Kanarkowa, Wronia, Pelikanowa, Ibisowa, Skowronkowa, Żwirowa, Wapienna, - osiedle Zielone Wzgórze, - ul. Przemysłowa (teren za PKS). Budowa sieci kanalizacyjnej deszczowej w tym w rejonie ulic: - Opalińskich, Konstancji, Bnińskich, - oraz w rejonie osiedla Zielone Wzgórze.	1	Planowane do realizacji
12		Budowa węzła fermentacji mezofilowej przy oczyszczalni ścieków GWDA w Pile.	1	Planowane do realizacji
13		Modernizacja oświetlenia ulicznego i osiedlowego polegająca na wymianie starych opraw sodowych i opraw rtęciowych oraz budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego.	1	W realizacji
14		Budowa 26 zbiorników retencyjnych wód opadowych o orientacyjnej pojemności – 35 tys. m ³ na istniejącej sieci kanalizacji deszczowej w mieście Piła oraz zbiornika retencyjnego na Targowisku Miejskim	1	Planowane do realizacji
15		Budowa sieci kanalizacji deszczowej - inwestycja Koszyce K1 i K2 w Pile - etap IV.	2	Planowane do realizacji
16		Przebudowa nawierzchni parkingu przy ul. Bydgoskiej w Pile na ażurową.	2	Planowane do realizacji
17		Rozbudowa sieci wodociągowej, w tym: - Sieć wodociągowa w ulicach: Jastrzębiej, Przepiórczej i Ceramicznej w Pile, - Sieć wodociągowa w ulicach Krzywej, Długosza i Zachodniej w Pile, - Sieć wodociągowa w rejonie ul. Przemysłowej w Pile,	2	Planowane do realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
		- Sieć wodociągowa w ul. Wroniej w Pile, - Sieć wodociągowa w ul. Żeleńskiego w Pile, - Sieć wodociągowa w ul. Wilgowej w Pile, - Sieć wodociągowa na projektowanym osiedlu Zielone Wzgórze.		
18	1.1.3. Rozbudowa systemu magistralnej kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Piły.	Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w celu ograniczenia ilości ścieków spławianych przez centrum miasta, związana z rozwojem osiedli mieszkaniowych w kierunku Szydłowa i Starej Łubianki.	2	W realizacji
19	1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej.	Rozbudowa magistralnej sieci wodociągowej na terenie miasta Piły oraz budowa nowych ujęć wody w tym SUW Gładyszewo.	2	Planowane do realizacji
20	1.1.5. Budowa	Optymalizacja sieci ciepłowniczej.	2	Planowane do realizacji
21	i rozbudowa zbiorczych systemów ogrzewania.	Optymalizacja wytwarzania ciepła.	2	Planowane do realizacji
22	1.1.6. Budowa	Rozbudowa i modernizacja monitoringu wizyjnego.	1	W realizacji
23	i rozbudowa	Rozbudowa systemu szybkiego reagowania w stanach klęsk i katastrof.	1	W realizacji
24	infrastruktury dla bezpieczeństwa miasta.	Wspieranie działań służb ratowniczych i porządkowych podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców miasta Piły.	W trybie ciągłym	W realizacji
25	1.1.7. Dalsze zagospodarowanie miejskich terenów zieleni i terenów nadzecznych.	Kontynuacja zagospodarowania i rewitalizacji miejskich terenów zieleni, placów, skwerów i terenów nadzecznych np. miejsca odpoczynku i rekreacji, zielone place zabaw, odtwarzanie zieleni, ciągi spacerowe i pieszo-rowerowe, parkowe oświetlenie. W trybie ciągłym.	W trybie ciągłym	W realizacji
26	1.1.8. Rozbudowa i modernizacja	Kontynuacja przebudowy i modernizacji OTW Płotki – domki letniskowe, infrastruktura usługowa, komunikacyjna i zagospodarowanie terenu.	1	Planowane do realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
27	miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych.	Kontynuacja modernizacji stadionu lekkoatletycznego w Pile, wykonanie m.in. dróg i parkingów, oświetlenia terenowego, sanitariatów.	1	Planowane do realizacji
28		Modernizacja stadionu żużlowego w Pile.	1	Planowane do realizacji
29		Rozbudowa centrum sportowo-rekreacyjnego Aquapark przy ulicy Grottgera - I etap.	1	Zrealizowane
30		Rozbudowa centrum sportowo-rekreacyjnego Aquapark przy ulicy Grottgera - II etap.	1	Planowane do realizacji
31		Budowa krytego basenu na osiedlu Górnym, w zespole sportowym przy ul. Żeromskiego.	3	Planowane do realizacji
32	1.1.9. Rozwój infrastruktury edukacyjno-oświatowej w powiązaniu z rozwojem przestrzennym miasta, podniesienie jakości edukacji.	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza w Pile.	1	W realizacji
33		Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 6 im. Lotników Polskich w Pile.	1	Zrealizowane
34		Budowa wielofunkcyjnego boiska o nawierzchni syntetycznej przy Zespole Szkół nr 6 im. Lotników Polskich w Pile.	1	Zrealizowane
35		Rozbudowa oddziałów przedszkolnych i budowa placu zabaw w Szkole Podstawowej nr 5 im. Dzieci Polskich w Pile.	1	Planowane do realizacji
36		Budowa przedszkola na osiedlu Koszyce.	1	Planowane do realizacji
37		Podniesienie wiedzy i kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji na terenie Piły i gmin z obszaru funkcjonalnego.	1	W realizacji
38	1.1.10. Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta Piły.	Przygotowanie terenów gminnych pod budownictwo mieszkaniowe jedno i wielorodzinne (mpzp, podziały, scalanie, wykupy, budowa infrastruktury).	1	W realizacji
39		Przeprowadzenie konkursu urbanistyczno-architektonicznego studialnego na opracowanie projektu koncepcyjnego Osiedla "Zielone Wzgórza" w Pile oraz opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedla "Zielone Wzgórza".	1	Zrealizowane
40		Realizacja inwestycji osiedla „Zielone Wzgórza”, w tym przygotowanie infrastruktury sieciowej, w tym drogowej, wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej oraz realizacja projektów budownictwa mieszkaniowego.	1	Planowane do realizacji
41		Budowa ulic osiedlowych dla obsługi terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jedno i wielorodzinne.	1	W realizacji
42		Zagospodarowanie terenów zieleni w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych.	2	W realizacji
43	1.1.11. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile.	Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile.	2	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
44	1.1.12. Prowadzenie oraz wsparcie działań na rzecz ochrony zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci.	Podniesienie atrakcyjności obiektów kultury oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, na terenie miasta Piły. Zrealizowano m. in. inwestycję budynku Regionalnego Centrum Kultury Fabryka Emocji, remont Muzeum Staszica oraz renowację zabytkowych kościelnych organów.	1	W realizacji
45		Działania na rzecz ochrony, zagospodarowania i promocji zabytkowych obiektów przemysłowych związanych z historią miasta i regionu , w tym pokolejowych np. pilska parowozownia Okrągłak wraz z otoczeniem.	W trybie ciągłym	W realizacji
46		Utworzenie i działalność Centrum Edukacji Lotniczej	1	W realizacji
47		Działania na rzecz ochrony, utrzymania i promocji cmentarzy zabytkowych w Pile.	W trybie ciągłym	W realizacji
48	1.1.13. Wsparcie działań zwiększających turystyczne wykorzystanie rzeki Gwdy.	Działania na rzecz budowy przenośni statków turystycznych na jacie w Byszkach, w celu udrożnienia Gwdy jako drogi wodnej.	W trybie ciągłym	W realizacji
49		Działania na rzecz połączenia komunikacyjnego rzeki Gwdy z Notecią (żeglowność).	W trybie ciągłym	W realizacji
50		Działania na rzecz tworzenia nowej infrastruktury na rzece Gwdzie, w granicach miasta Piły np. budowa slipów, przystani.	W trybie ciągłym	W realizacji
51	1.2.1. Rozbudowa wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta.	Remonty, budowa i modernizacja dróg publicznych, rozbudowa systemu ścieżek rowerowych, budowa i rozbudowa parkingów.	1	W realizacji
52		Rozbudowa i działalność Miasteczka ruchu drogowego.	1	Planowane do realizacji
53		Budowa zachodniej obwodnicy miasta – aleja Poznańska, ul. Cicha, ul. Henryka Siemiradzkiego, ul. Pomorska, ul. Podgórna – I i II etap.	3	Planowane do realizacji
54	1.2.2. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez zmiany mobilności miejskiej w centrach miast POSI.	Budowa i przebudowa centrum miasta w rejonie ulic 11 Listopada, 14 Lutego, M. Konopnickiej i Zygmunta Starego oraz Placu Staszica i Placu Konstytucji.	1	W realizacji
55	1.2.3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki	Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej Pilskiego OSI, poprawiająca spójny system połączeń drogowych i tras rowerowych pomiędzy gminami POSI.	1	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
	osadnicze Piłskiego OSI.			
56	1.2.4. Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego.	Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego Piłskiego OSI, wspierające integrację różnych form transportu zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich obszaru.	1	Zrealizowane
57		Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile - Etap I - zakup autobusów niskopodłogowych autobusów dla komunikacji miejskiej w Pile, spełniających normę Euro 6 w zakresie emisji substancji niebezpiecznych.	1	Zrealizowane
58		Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile – Etap II – zakup 10 autobusów zeroemisyjnych, w tym: (zasilanych ogniwem wodorowym wraz zapewnieniem niezbędnej infrastruktury dla tego typu pojazdów.	1	Planowane do realizacji
59		Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile - Etap III - wymiana wszystkich pojazdów publicznego transportu zbiorowego napędzanych tradycyjnym silnikiem diesla na autobusy zeroemisyjne (z ogniwem wodorowym (FCEV), elektrycznych lub systemem mieszanych typu hybryda wodorowa).	1	Planowane do realizacji
60		Wdrożenie drugiej generacji Systemu Piłskiej Karty Miejskiej z opcją karty wirtualnej (w urządzeniu mobilnym).	2	Planowane do realizacji
61	1.2.5. Działania na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej i drogowej, w tym budowy S10 i S11.	Wspieranie działań na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej oraz budowy dróg ekspresowych S10 i S11.	W trybie ciągłym	W realizacji
62	1.2.6.	Przejęcie przez Gminę Piła od Skarbu Państwa lotniska powojkowego, w formie darowizny.	1	Zrealizowane
63	Uruchomienie i zagospodarowanie lotniska, w tym do wykorzystania komunikacyjnego.	Uruchomienie lotniska GA (General Aviation), z zagospodarowaniem terenu.	1	Planowane do realizacji
64	1.3.1 Utworzenie strefy przemysłowej	Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych i powojkowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia – rejon ulicy Wawelskiej i Magazynowej.	1	Zrealizowane

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
65	Piła południowo – wschodnia: - kontynuacja realizacji projektu „Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojсковych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia”.	Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia – rejon ulicy Młodych.	1	Planowane do realizacji
66	1.3.2 Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych - stworzenie strefy przemysłowej Piła Zachodnia-Lotnisko.	Rewitalizacja terenów przemysłowych i powojсковych ul. Lotnicza ul. Krzywa, ul. Długosza, infrastruktura drogowa i sieciowa.	2	Planowane do realizacji
67	1.3.3. Zagospodarowanie terenów wokół lotniska.	Działania na rzecz przygotowania terenów okołolotniskowych do lokowania i prowadzenia działalności gospodarczej - I etap.	1	Planowane do realizacji
68		Działania na rzecz przygotowania terenów okołolotniskowych do lokowania i prowadzenia działalności gospodarczej - II etap.	3	Planowane do realizacji
69	2.1.1. Stosowanie instrumentów finansowych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej w Pile.	Stosowanie preferencyjnych stawek podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców działających na terenie miasta Piły.	W trybie ciągłym	W realizacji
70		Stosowanie ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców inwestujących na terenie miasta Piły.	W trybie ciągłym	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
71	2.1.2 Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.	Oferowanie usług niezbędnych dla prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstw, składające się na komplementarny system kompleksowej obsługi przedsiębiorcy.	W trybie ciągłym	W realizacji
72		Wspieranie działań mających na celu aktywizację zawodową absolwentów szkół wyższych zwłaszcza w obszarach inteligentnych specjalizacji.	W trybie ciągłym	W realizacji
73		Działania wspierające wdrażanie sprawdzonych i innowacyjnych rozwiązań pobudzających przedsiębiorczość. Informacja i promocja.	W trybie ciągłym	W realizacji
74		Modernizacja targowiska miejskiego - budowa pawilonów handlowych, modernizacja już istniejących pawilonów handlowych.	1	Planowane do realizacji
75		Usługi realizowane w Klubie Integracji Społecznej (KIS) w formie działań z zakresu aktywizacji zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	W trybie ciągłym	W realizacji
76	2.1.3 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej.	Działania wspierające rozwój spółdzielni socjalnych osób prawnych utworzonych z udziałem Gminy Piła.	W trybie ciągłym	W realizacji
77	2.1.4. Działania mające na celu aktywizację zawodową i wykorzystanie potencjału seniorów.	Działania wspierające inicjatywy mające na celu wykorzystanie potencjału seniorów do kształcenia zawodowego.	W trybie ciągłym	W realizacji
78	2.2.1 Współdział w definiowaniu potrzeb kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych przez lokalny i regionalny rynek pracy.	Udział w monitoringu i badaniach dotyczących potrzeb rynku pracy.	W trybie ciągłym	W realizacji
79		Działania wspierające uczelnie, szkoły i inne placówki oświatowe podejmujące kształcenie w zakresie potrzeb wskazanych przez lokalny i regionalny rynek pracy.	W trybie ciągłym	W realizacji
80		Działania wspierające rozwój szkół wyższych, w tym: przyciąganie kadry naukowej, wspieranie i aktywizacja studentów, preferencyjne warunki dla młodych naukowców.	W trybie ciągłym	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
81	2.2.2 Działania wspierające akademickość Piły.	Wspieranie wydarzeń uczelnianych i studenckich o charakterze ponadlokalnym, a także działań integrujących środowiska akademickie.	W trybie ciągłym	W realizacji
82	2.2.3. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego.	Działania na rzecz tworzenia klas o kierunkach zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy, w tym klas patronackich.	W trybie ciągłym	W realizacji
83		Wspieranie kształcenia zawodowego w systemie dualnym. Współpraca z uczelniami wyższymi, szkołami zawodowymi, samorządami gospodarczymi i przedsiębiorcami.	W trybie ciągłym	W realizacji
84	2.3.1 Budowanie wizerunku miasta typu Slow/Smart City (miasta, w którym dobrze się żyje).	Działania na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców, w tym wspieranie rozwoju oferty, dostępności i wysokiej jakości usług podstawowych.	W trybie ciągłym	W realizacji
85		Kształtowanie i rozwój oferty usług wyższego rzędu dla mieszkańców Piły i subregionu, w tym wykorzystującej lokalne dziedzictwo kulturowe.	W trybie ciągłym	W realizacji
86		Działania na rzecz podnoszenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta i regionu.	W trybie ciągłym	W realizacji
87		Promocja Piły jako miasta o wysokiej atrakcyjności osiedleńczej.	W trybie ciągłym	W realizacji
88	2.3.2. Zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych oraz mieszkań na wynajem.	Inwestycje w budownictwo mieszkaniowe komunalne.	1	W realizacji
89		Dalszy rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego na wynajem.	1	W realizacji
90	2.3.3. Stosowanie instrumentów wspierających rozwój mieszkalnictwa na terenie miasta Piły.	Tworzenie i wdrażanie instrumentów gminnych ułatwiających dostęp ludziom młodym do mieszkania na wynajem.	W trybie ciągłym	W realizacji
91	2.3.4. Podniesienie statusu administracyjnego miasta Piły, do rangi miasta na prawach powiatu.	Działania na rzecz podniesienia rangi miasta Piły, w celu wzrostu jakości życia mieszkańców oraz stworzenia korzystniejszych warunków funkcjonowania i rozwoju miasta.	W trybie ciągłym	W realizacji
92	2.4.1 Wspieranie edukacji i wydarzeń	Kontynuacja działań związanych z budżetem obywatelskim.	1	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
	edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.			
93	2.4.2 Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych.	Wsparcie i prowadzenia działań edukacyjnych, doradczych i integrujących, dla organizacji pozarządowych.	W trybie ciągłym	W realizacji
94		Rozwój systemu informacji i komunikacji z organizacjami pozarządowymi.	W trybie ciągłym	W realizacji
95		Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych.	W trybie ciągłym	W realizacji
96		Współpraca w ramach realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.	W trybie ciągłym	W realizacji
97	2.4.3. Integracja i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.	Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz aktywnej integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem.	1	W realizacji
98		Działania spółdzielni socjalnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.	1	W realizacji
99	2.4.4. Działania integrujące i aktywizujące środowiska seniorskie.	Działalność aktywizacyjna i integrująca seniorów realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	1	W realizacji
100		Działalność aktywizacyjna Klubu Seniora Zacisze działającego w ramach RCK Fabryka Emocji.	1	W realizacji
101		Utworzenie i działalność przestrzeni dedykowanej seniorom w celu integracji osób starszych Miasta Piły i przeciwdziałania ich wykluczeniu ze środowiska społecznego.	1	W realizacji
102	3.1.1 Wzmocnienie współdziałania na linii: edukacja - biznes-samorząd, poprzez działania promocyjne i powiązanie kształcenia z praktyką w sferze biznesu.	Stworzenie platformy współpracy w oparciu o samorządy gospodarcze.	2	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
103	3.1.2. Wsparcie dla tworzenia, wykorzystania i wdrażania rozwiązań z zakresu innowacji.	Działania na rzecz utworzenia regionalnego ośrodka B+R+I świadczącego usługi dla biznesu.	W trybie ciągłym	W realizacji
104	3.2.1. Budowa wizerunku zewnętrznego miasta Piły i zarządzanie marką miasta.	Promocja miasta i marki miasta w kraju i zagranicą – w tym: wystawy, targi, misje.	1	W realizacji
105	3.2.2. Promocja miasta i regionu.	Promocja wiodących i oczekiwanych branż regionu.	W trybie ciągłym	W realizacji
106		Kształtowanie i rozwijanie oferty gospodarczej, turystycznej oraz kulturalnej Piły.	1	W realizacji
107		Wsparcie procesu tworzenia produktów turystycznych miasta Piły i regionu.	1	W realizacji
108		Wspieranie rozwoju i promocja wiodących produktów miasta o charakterze ponadregionalnym, promujących markę miasta i regionu.	1	W realizacji
109	3.2.3. Monitorowanie sytuacji gospodarczej w mieście i regionie.	Tworzenie baz danych, analizy, udział w pracach badawczych.	W trybie ciągłym	W realizacji
110	3.3.1. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej.	Organizacja i wsparcie dla przedsięwzięć integrujących społeczność, budujących więzi społeczne.	W trybie ciągłym	W realizacji
111		Działania na rzecz edukacji z zakresu historii oraz kultury miasta i regionu.	W trybie ciągłym	W realizacji
112		Wspieranie i organizacja przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców.	W trybie ciągłym	W realizacji
113	3.3.2 Monitoring i dostosowanie polityki społecznej	Monitorowanie zjawisk dotyczących problemów społecznych.	1	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
	do realnych potrzeb.			
114	3.3.3 Działania wspierające rozwój infrastruktury zapewniającej zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.	Wsparcie budowy hospicjum w Pile, w celu zwiększenia dostępu do opieki geriatrycznej, paliatywnej i długoterminowej.	1	Zrealizowany
115		Wsparcie budowy infrastruktury mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych (np. w partnerstwie publiczno-prywatnym).	3	Planowane do realizacji
116		Likwidacja barier architektonicznych.	W trybie ciągłym	W realizacji
117		Modernizacja obiektów mieszkaniowych w zakresie wyposażenia bloków trzy i czteropiętrowych w windy.	2	Planowane do realizacji
118	3.3.4. Wspieranie rozwoju usług społecznych i prozdrowotnych dla mieszkańców Piły i regionu.	Ułatwienie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych mieszkańców Piły i subregionu.	1	W realizacji
119	3.3.5. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.	Rozwój usług e-administracji.	1	W realizacji
120		Zwiększenie dostępu do Internetu np. poprzez Hot Spoty.	2	W realizacji
121	3.4.1. Podniesienie standardów zarządzania miastem.	Działania na rzecz rozwoju podnoszenia wiedzy i kompetencji partnerów społecznych, w obszarach współpracy z sektorem publicznym.	W trybie ciągłym	W realizacji
122	3.4.2 Wzrost jakości świadczenia usług publicznych.	Działania na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych poprzez np. szkolenia, warsztaty tematyczne, wspieranie osób kontynuujących naukę, staże (krajowe i zagraniczne).	W trybie ciągłym	W realizacji
123		Wspieranie realizacji działań analityczno-badawczych stanowiących pomoc dla sfery publicznej, biznesu, edukacji.	W trybie ciągłym	W realizacji
124	3.5.1. Zarządzanie miastem zgodnie	Kreowanie polityki przestrzennego rozwoju miasta zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	1	W realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
125	z ideą Smart City i Slow City.	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań zapewniających lepsze funkcjonowanie miasta, w tym: transport, informacja, bezpieczeństwo, reagowanie na problemy.	1	W realizacji
126	3.5.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.	Termomodernizacja obiektów ze zmianą sposobu ogrzewania na źródło niskoemisyjne.	1	Planowane do realizacji
127		Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, poprzez montaż instalacji wytwórczej energii elektrycznej opartej na ogniwach fotowoltaicznych, montaż pomp ciepła.	1	Planowane do realizacji
128	3.5.3. Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych na terenie miasta Piły, łącznie z wymianą infrastruktury na energooszczędną.	Modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.	1	W realizacji
129	3.5.4. Wsparcie usuwania zagrożeń wynikających z przestarzałych technologii budowlanych.	Działania skierowane do mieszkańców, mające na celu ochronę środowiska (azbest, niska emisja, szamba).	W trybie ciągłym	W realizacji
130	3.5.5. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	Wspieranie działań na rzecz wdrażania i stosowania Odnawialnych Źródeł Energii, w tym budowy elektrowni fotowoltaicznej.	1	Planowane do realizacji
131	3.5.6. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii.	Działania informacyjno-edukacyjno-promocyjne w zakresie propagowania niskiej emisji.	W trybie ciągłym	W realizacji
132	3.5.7. Dostosowanie	Ochrona zasobów wody ze zlewni rzeki Noteć na terenie ZIT MOF Piły - odbudowa zasobów wodnych jeziora Płotki.	1	Planowane do realizacji

Lp.	Zadania strategii (kierunki)	Zakres projektu	Waga	Stan wdrażania (2022 r.)
133	miasta do zmian klimatu.	Rewitalizacja zieleni – tworzenie tzw. korytarzy zieleni w pasach drogowych dróg różnych kategorii.	1	Planowane do realizacji

8. Karty realizacji projektów

Z uwagi na ograniczone możliwości budżetowe samorządu miasta Piły oraz ograniczoną dostępność do finansowania zewnętrznego przedsięwzięć miejskich, proces realizacji strategii należy etapować. Poniższa tabela zawiera planowane do realizacji przedsięwzięcia miejskie oraz działania organizacyjne i wspierające zrównoważony rozwój miasta do 2035 roku. Wskazano w niej przewidywane lata realizacji projektów, podmiot odpowiedzialny za koordynację przedsięwzięcia oraz zakładane wskaźniki realizacji. Miejskie projekty organizacyjne i działania wspierające wskazane do realizacji w trybie ciągłym, finansowane będą w ramach rocznych budżetów miasta Piły.

Wybranie projektów do realizacji z długiej listy potrzeb zgłaszanych na etapie opracowania strategii, ma zapewnić koncentrację środków finansowych na strategicznych dla rozwoju Piły działaniach oraz ich efektywne wykorzystanie.

Projekty ujęte w Strategii są efektem prac warsztatowych na etapie opracowania dokumentu. Planowane przedsięwzięcia wynikają także z planów i programów operacyjnych przyjętych do realizacji przez Radę Miasta Piły.

Projekty będą realizowane przez właściwe merytorycznie wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie i spółki z udziałem kapitałowym miasta, przy zaangażowaniu i wsparciu szerokiego grona partnerów/interesariuszy poszczególnych projektów. Należą do nich m.in. uczelnie wyższe, przedsiębiorcy, samorządy gospodarcze, gestorzy mediów, organizacje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, samorząd powiatu i jego jednostki organizacyjne, samorząd województwa i jego jednostki organizacyjne, służby administracji rządowej, których przedstawiciele uczestniczyli w opracowaniu Strategii. W kartach projektów wskazano wymienione niżej podmioty, jako główne podmioty odpowiedzialne za ich koordynację i realizację, nie precyzując wszystkich interesariuszy zaangażowanych w przygotowanie i realizację przedsięwzięć.

- Wydziały Urzędu Miasta Piły, w tym:
 - Wydział Finansowy (FN)
 - Wydział Rozwoju i Funduszy Europejskich (RFE)
 - Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (GKM)
 - Wydział Oświaty, Kultury i Sportu (OKS)
 - Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych (SOS)
 - Wydział Gospodarki Nieruchomościami (GN)
 - Miejska Pracownia Urbanistyczna (PU)
 - Wydział Architektury (A)
 - Biuro Prezydenta (BP)
 - Wydział Organizacyjno – Prawny (OP)
 - Wydział Administracyjny (AD)
 - Straż Miejska (SM)
- Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (MZGM)
- Miejskie jednostki oświatowe (JO)
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)
- Zarząd Dróg i Zieleni (ZDiZ)

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR)
- Regionalne Centrum Kultury Fabryka Emocji (RCK)
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Pantaleona Szumana (MiPBP)
- Muzeum Stanisława Staszica (Muzeum)
- Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. (MWiK)
- Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. (MZK)
- Pilskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. (PTBS)
- Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa w Pile Sp. z o.o. (SIM)
- Centrum Rekreacji Aquapil Spółka z o.o. (Aquapil)
- Tarpil Spółka z o.o. (Tarpil)
- GWDA Spółka z o.o. (GWDA)
- Miejska Energetyka Ciepła Piła Spółka z o.o. (MEC)
- Spółdzielnia Socjalna Zielona Piła (SSZP)
- Spółdzielnia Socjalna Nowe Horyzonty (SSNH)
- Związek Międzygminny Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi (PRGOK).

Poniżej zaprezentowano projekty zaplanowane do realizacji w latach 2016 – 2035.

Tabela 2. Karty realizacji projektów

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
1	Budowa markowego produktu Wielkopolski – Piłska strefa aktywności.	1.1.1. Rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznych, w tym: - kontynuacja realizacji projektu „Budowa markowego produktu Wielkopolski – Piłska strefa aktywności” - rewitalizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych, - rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej.	Projekt stanowi kontynuację przedsięwzięcia pod nazwą Piłska strefa aktywności turystycznej, które było I etapem projektu. W ramach I <u>Etapu</u> wykonano na wyspie kładkę pieszo-rowerową przez rzekę Gwdę oraz zmodernizowano alejki spacerowe i dokończono ring pieszo-rowerowy okalający wyspę. Na terenach nadrzecznych rzeki Gwdy powstała, skateplaza z torem rolkowym, boiska sportowe do gry w siatkówkę i koszykówkę, miejsce do uprawiania kalisteniki, ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, elementy małej architektury (ławki z oparciem, stojaki rowerowe, kosze na śmieci oraz punkt naprawy roweru), zieleni urządzona oraz rozbudowano i uzupełniono system monitoringu miejskiego. <u>Etap II (w trakcie realizacji)</u> Obejmuje rewitalizację północnej część wyspy miejskiej, z leżącymi na północ terenami nadrzecznymi rzeki Gwdy, ze starorzeczem – na linii od ul. Dąbrowskiego do ul. Małgorzaty o powierzchni ok. 3 ha. Projekt obejmuje m.in. realizację obiektów budowlanych: boisko sportowe, plac zabaw, plac do gry w bule, parking, ścieżki rowerowe, chodniki, miejsca z małą architekturą (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, stacje do ćwiczeń), infrastruktura techniczna, zieleni urządzona. Teren objęty projektem będzie oświetlony i monitorowany. <u>Etap III</u> Kontynuacja rewitalizacji terenów nadrzecznych – budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. W ramach tego etapu planowana jest m.in. budowa pumtracka, parkingu, chodników, małej architektury, infrastruktury technicznej oraz urządzenie zieleni. <u>W kolejnych etapach rewitalizacji obiektów i przestrzeni publicznych planuje się:</u> - rewitalizację Placu Zwycięstwa, w tym budowę mediateki z zagospodarowaniem otoczenia, - budowę amfiteatru i wieży widokowej w Parku na wyspie, - zagospodarowanie Zalewu Koszyckiego - budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, - muzeum wojskowe, schronohangary na lotnisku - projekt zakłada przebudowę i rozbudowę istniejącej infrastruktury na obiekty	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe, środki prywatne	RFE/ PU, A, SM, RCK, Muzeum, MiPBP, MOPS	- powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha), - otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m²), - liczba wybudowanych, zmodernizowanych obiektów (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			realizujące zadania badawczo-edukacyjne, w tym zagospodarowanie terenu.				
2	Rewitalizacja zdegradowanych, komunalnych zasobów mieszkaniowych.		Przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą komunalnych obiektów mieszkaniowych i przestrzeni publicznych.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	GKM / MZGM, ZDiZ, PU, A	- liczba zrewitalizowanych obiektów komunalnych (szt.)
3	Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej.		Rewitalizacja obiektów oświatowych, dotyczy budynków istotnych dla historii miasta: Zrealizowano: - renowacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 7, aleja Wojska Polskiego 45, - renowacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Buczka 11. Pozostało do realizacji: - odnowienie elewacji budynku oraz remont dachu budynku Szkoły Podstawowej nr 2 (dawne Gimnazjum nr 5 im. Tadeusza Kościuszki), ul. Bydgoska 23, - odnowienie elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 5 im. Dzieci Polskich w Pile - zabytkowa część budynku.	2016-2022	Środki własne, dotacje UE	RFE OKS/JO	- liczba zrewitalizowanych obiektów publicznych (szt.)
4	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej.	1.1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej, w tym: wodno-kanalizacyjnej, oświetleniowej.	W ramach realizacji projektu wybudowano kanalizację sanitarną w ul. Kamiennej. Zakres projektu obejmował utworzenie nowej zlewni w zakresie odprowadzania ścieków kanalizacji sanitarnej dla rejonu ul. Kamiennej i osiedla Gładyszewo o długości sieci – 2368 mb z 2 tłoczniami ścieków. Kanalizacja sanitarna stanowić będzie rozbudowę istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej, a ścieki odprowadzane będą do miejskiej oczyszczalni ścieków Piła – Leszków. Zakłada się dalszą rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach miasta, które wykazują się deficytami w zakresie infrastruktury sieciowej lub wymagają jej rozwoju w związku z dużą dynamiką inwestycji, zarówno mieszkaniowych, jak też gospodarczych. Zakłada się budowę sieci kanalizacyjnej w odniesieniu do planowanych terenów usługowo-produkcyjnych przylegających do lotniska od strony zachodniej. Ponadto planuje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej m.in. w następujących lokalizacjach:	2016-2035	Środki własne	MWiK	- długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			- planowane tereny usługowo produkcyjne przylegające do lotniska od strony zachodniej, - ulice: Opalińskich, Bnińskich, Konstancji, - Żeleńskiego, - ulice: Gołębia, Kanarkowa, Wronia, Pelikanowa, Ibisowa, Skowronkowa, Żwirowa, Wapienna, - osiedle Zielone Wzgórza, - ul. Przemysłowa (teren za PKS). Budowa sieci kanalizacyjnej deszczowej w tym w rejonie ulic: - Opalińskich, Konstancji, Bnińskich, - oraz w rejonie osiedla Zielone Wzgórza.				
5	Budowa węzła fermentacji mezofilowej przy oczyszczalni ścieków GWDA w Pile		Budowa węzła fermentacji mezofilowej przy oczyszczalni ścieków GWDA w Pile.	2023-2027	Środki własne, dotacje UE	Gwda	- liczba wybudowanych obiektów infrastruktury oczyszczalni ścieków (szt.)
6	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Piły, w tym budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego		Modernizacja oświetlenia ulicznego i osiedlowego polegająca na wymianie starych opraw sodowych i opraw rtęciowych oraz budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego. Do 2022 roku zrealizowano m. in.: oświetlenie ulicy Strefowej, oświetlenie ulicy Magazynowej, oświetlenie trasy rowerowej nad jezioro Płotki, oświetlenie w rejonie Placu Staszica, oświetlenie ulicy Wawelskiej, Młodych, Energetycznej, Okólnej, ul. Przemysłowej (ścieżka rowerowa), oświetlenie ciągów pieszo-rowerowych aleja Wojska Polskiego, ul. Mickiewicza, ul. Kossaka, aleja Powstańców Wielkopolskich. ENEA zrealizowała działania związane z modernizacją infrastruktury oświetlenia: ul. Śniadeckich, ul. Wiosny Ludów/Libelta (tęcznik), aleja Niepodległości/Zbrojna - przejście dla pieszych. Działania planowane do realizacji: - Bulwary Chatellerault, park Budnowskiej, plac Powstańców Warszawy, skwer Adamowicza, skwer Sendlerowej, wymiana opraw na BDP 100ECO - 87 szt. - plac Domańskiego, wymiana opraw na BDP 100ECO - 5 szt. - ul. Kolbe, planowana wymiana opraw. - ul. Śródmiejska, planowana wymiana opraw.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	ENEA S.A.	- długość dróg, na których zmodernizowano oświetlenie (km)
7	Budowa, zgodnie z programem zagospodarowania		Projekt zakłada zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, rozwój infrastruktury kanalizacji deszczowej, rozwinięcie systemu pozyskiwania i wykorzystania wód, budowę	2021-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje	MWiK, Tarpil, ZDIz	- liczba wybudowanych

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	wód opadowych i roztopowych, infrastruktury kanalizacji deszczowej – w tym mała retencja, zlewnie, przebudowa i modernizacja kanałów		zbiorników retencyjnych oraz przebudowę nawierzchni zdolnych do zatrzymywania wody, np. parkingów o nawierzchni ażurowej. Zakłada się m. in. podjęcie następujących działań: - Budowa 26 zbiorników retencyjnych wód opadowych o orientacyjnej pojemności – 35 tys. m ³ na istniejącej sieci kanalizacji deszczowej w mieście Piła. - Budowa zbiornika retencyjnego na targowisku Miejskim przez Tarpil Spółka z o.o. - Budowa sieci kanalizacji deszczowej - inwestycja Koszyce K1 i K2 w Pile - etap IV. - Przebudowa nawierzchni parkingu przy ul. Bydgoskiej w Pile na ażurową.		krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe		zbiorników retencyjnych (szt.) - długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji deszczowej (km)
8	Budowa sieci wodociągowej		Rozbudowa sieci wodociągowej, w tym: - Sieć wodociągowa w ulicach: Jastrzębiej, Przepiórczej i Ceramicznej w Pile, - Sieć wodociągowa w ulicach Krzywej, Długosza i Zachodniej w Pile, - Sieć wodociągowa w rejonie ul. Przemysłowej w Pile, - Sieć wodociągowa w ul. Wroniej w Pile, - Sieć wodociągowa w ul. Żeleńskiego w Pile, - Sieć wodociągowa w ul. Wilgowej w Pile, - Sieć wodociągowa na projektowanym osiedlu Zielone Wzgórza.	2023-2027	Środki własne, dotacje UE	MWiK	- długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)
9	Południowy kolektor kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: Wypoczynkowej i Rydygiera.	1.1.3. Rozbudowa systemu magistralnej kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Piły.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej o sumarycznej długości: 10 km wraz z układem kabli sterowniczych, elektrycznych i zasilających oraz szacunkowo od 5 do 8 pompowni ścieków w tym 4 przejścia przez tory PKP. W związku z rozwojem osiedli mieszkaniowych w kierunku Szydłowa i Starej Łubianki konieczna jest rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w celu ograniczenia ilości ścieków spławianych przez centrum miasta.	2018-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	MWiK	- długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km)
10	1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej.	1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej.	Budowa sieci wodociągowej magistralnej oraz nowych ujęć wody w tym SUW Gładyszewo.	2023-2027	Środki własne, dotacje UE	MWiK	- liczba nowych ujęć wody (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
11	Optymalizacja sieci ciepłowniczej.	1.1.5. Budowa i rozbudowa zbiorczych systemów ogrzewania.	Poprawa stanu infrastruktury energetycznej w celu zmniejszenie strat energii powstających w procesie przesyłu i dystrybucji ciepła w systemie ciepłowniczym na terenie miasta Piły. Planowe jest zwiększenie liczby podłączeń do sieci. Projekt przyczyni się do oszczędności nieodnawialnych zasobów energetycznych oraz wpłynie pozytywnie na stan środowiska naturalnego, poprzez polepszenie stanu powietrza atmosferycznego w mieście i regionie. W perspektywie 2022 roku liczba nowych podłączeń wyniosła 117 szt., a redukcja CO2 to 678,43 Mg/rok.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, preferencyjne instrumenty finansowe	MEC	- liczba nowych podłączeń do sieci ciepłowniczej (szt.)
12	Optymalizacja wytwarzania ciepła		Modernizacja i odtworzenie źródeł ciepła, w celu podniesienia efektywności oraz bezpieczeństwa dostaw ciepła. Umożliwi dalszą poprawę funkcjonowania systemu ciepłowniczego na terenie miasta. Zapewni korzyści środowiskowe. W perspektywie 2022 roku wybudowano źródło kogeneracyjne EC Zachód, zmodernizowano kocioł WR 25 EC Koszyce oraz instalację odpylania kotła WR 10 KR Kaczorska.	2016-2035	Środki własne, pożyczki	MEC	- liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (szt.)
13	Rozbudowa i modernizacja monitoringu wizyjnego.	1.1.6. Budowa i rozbudowa infrastruktury dla bezpieczeństwa miasta.	Rozbudowa i modernizacja monitoringu wizyjnego na terenie miasta Piły, zapewniająca m.in. podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście, poprawa funkcjonowania systemów informacji i zarządzania oraz szybkiego reagowania. W ramach zadania wykonano serwerownię do której podłączono kamery monitoringu usytuowane w różnych miejscach miasta, wybudowano salę monitoringu oraz rozbudowano centrum systemu monitoringu o macierz dyskową.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	SM	- liczba zamontowanych kamer (szt.)
14	Rozbudowa systemu szybkiego reagowania w stanach klęsk i katastrof na terenie Pilskiego OSI.		W ramach realizacji projektu zostaną rozbudowane systemy wczesnego reagowania i ratownictwa dla miasta Piły, a także wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń. Rozbudowa systemu ma objąć m. in.: - modernizację i unowocześnienie istniejących rozwiązań technicznych. - zapewnienie możliwości współpracy istniejących analogowych i cyfrowych miejskich rozwiązań systemowych z systemem powiatowym i wojewódzkim, - dostosowanie funkcji systemu do nowych możliwości wynikających z rozwoju infrastruktury informatycznej i cyfrowych platform łączności radiowej, - stworzenie docelowo systemu kompatybilnego z systemem wojewódzkim, zapewniającego możliwość rozwoju oraz dającego	2017-2019	Środki własne, dotacje UE	SM	- liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			możliwość wykorzystania oprócz syren alarmowych wchodzących w skład RSSS także rozgłośni radiowych i ośrodków telewizyjnych, operatorów telefonii komórkowej (Cell Broadcast), operatorów telefonii stacjonarnej, syreny alarmowe nie włączone do miejskiego systemu alarmowania (m. in. syreny zakładów pracy).Projekt podnoszący bezpieczeństwo mieszkańców miasta i obszaru funkcjonalnego. W perspektywie do 2022 roku zamontowano łącznie 22 urządzenia do monitorowania zagrożeń.				
15	Wspieranie działań służb ratowniczych i porządkowych podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców miasta Piły.		Działania wspierające przedsięwzięcia służb ratowniczych i porządkowych. Bieżący monitoring i współpraca jednostek miejskich z innymi służbami porządkowymi i ratowniczymi. Projekt realizowany w trybie ciągłym.	2016-2035	-	SM	-
16	Zagospodarowanie miejskich terenów zieleni i nadrzecznych.	1.1.7. Dalsze zagospodarowanie miejskich terenów zieleni i terenów nadrzecznych.	Kontynuacja zagospodarowania i rewitalizacji miejskich terenów zieleni , placów, skwerów i terenów nadrzecznych np. miejsca odpoczynku i rekreacji, zielone place zabaw, odtwarzanie zieleni, ciągi spacerowe i pieszo-rowerowe, parkowe oświetlenie. Zakres projektu obejmuje m. in. rewitalizację terenów zieleni nad rzeką Gwdą (Park Plany – Bulwary Europejskie). Projekt w odniesieniu do terenów zieleni w mieście realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	ZDiZ	- powierzchnia zagospodarowanych terenów nadrzecznych (ha)
17	Przebudowa i modernizacja OTW Płotki.	1.1.8. Rozbudowa i modernizacja miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych.	Kontynuacja przebudowy i modernizacji OTW Płotki – domki letniskowe, infrastruktura usługowa, komunikacyjna i zagospodarowanie terenu. Planuje się m in. dalszą rozbudowę i rozwój usług związanych z wykorzystaniem unikatowej platformy do nurkowania dla osób z niepełnosprawnościami. Nurkowanie pozwala osobom niepełnosprawnym uprawiać sport przy wsparciu doświadczonych instruktorów. Obserwowane efekty w postaci poprawy jakości życia podopiecznych oraz zwiększenia ich samodzielności sprawiają, że pomysł spełnia swoją rolę i wymaga rozbudowy i kontynuacji.	2016-2035	Środki własne, preferencyjne instrumenty finansowe Środki norweskie	MOSiR	- liczba użytkowników OTW Płotki (os.), - powierzchnia zagospodarowanych terenów OTW Płotki (ha)
18	Rozbudowa i modernizacja zespołu sportowego przy ul. Żeromskiego oraz przebudowa i rozbudowa stadionu		Kontynuacja modernizacji stadionu lekkoatletycznego w Pile, wykonanie m.in. dróg i parkingów, oświetlenia terenowego, sanitariatów. Planowana jest budowa boiska piłkarskiego z zapleczem.	2016-2025	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty	MOSiR	- liczba użytkowników stadionu lekkoatletycznego (os.) - liczba zmodernizowanych,

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	lekkoatletycznego, jako obiektu sportowego o znaczeniu ponadlokalnym.				finansowe unijne i krajowe		utworzonych obiektów sportowych (szt.)
19	Modernizacja i przebudowa Stadionu Żużlowego w Pile		Zakłada ona powiększenie płyty boiska do standardowych rozmiarów. Przebudowany zostanie tor żużlowy, który otrzyma nową, granitową nawierzchnię. Na zmodernizowanych trybunach znajdzie się 4970 miejsc siedzących. Powstanie nowe oświetlenie, a remontowi poddana zostanie wieża sędziowska. Na stadionie powstanie nowy park maszyn, przewidziano też budowę budynku administracyjnego i magazynów.	2016-2025	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	MOSiR	- liczba widzów na stadionie żużlowym (os.) - liczba zmodernizowanych, utworzonych obiektów sportowych (szt.)
20	Rozbudowa centrum sportowo-rekreacyjnego Aquapark przy ulicy Grottgera.		I etap (zrealizowany) Rozbudowa Centrum Sportowo – Rekreacyjnego Aquapark w Pile - budowa krytej pływalni o wymiarach niecki 25 x 12m. - parkingi i drogi, - część rekreacyjna – zjeżdżalnie, wanny z hydromasażem, basen ze sztuczną falą. II etap Rozbudowa Centrum Sportowo – Rekreacyjnego Aquapark w Pile – etap II. Projekt przewiduje rozbudowę istniejącego obiektu „Aquapark” o atrakcje wodne, masaże wodne (hydroterapia), dodatkowe szatnie dla grup zorganizowanych. Ponadto przewiduje się wprowadzenie zmian technologicznych w celu do obniżenia kosztów utrzymania i funkcjonowania obiektu.	2016-2025	Środki własne, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	RFE/Aquapil	- liczba użytkowników centrum sportowo-rekreacyjnego Aquapark przy ulicy Grottgera (os.) - liczba zmodernizowanych, utworzonych obiektów sportowych (szt.)
21	Budowa krytego basenu na osiedlu Górnym.		Budowa krytego basenu na osiedlu Górnym, w zespole sportowym przy ul. Żeromskiego	2023 -2035	Środki własne, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	MOSiR	- liczba utworzonych obiektów sportowych (szt.)
22	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza w Pile.	1.1.9. Rozwój infrastruktury edukacyjno-oświatowej w powiązaniu z rozwojem przestrzennym	Budowa hali sportowej wraz z zapleczem (przebieralnie i umywalnie dostosowane dla osób niepełnosprawnych, salka sportowa, magazyn na sprzęt sportowy, hol, sanitariaty ogólnodostępne, szatnia dla widzów). Na hali możliwość instalacji boisk do gier zespołowych jak: siatkówka, koszykówka, tenis, zapasy, gimnastyka sportowa, akrobatyka sportowa, badminton, judo oraz niewymiarowe boisko piłki ręcznej. Sala z	2016-2024	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	OKS/JO/RFE	- liczba utworzonych szkolnych obiektów sportowych (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
		miasta, podniesienie jakości edukacji.	przeznaczeniem do gier zespołowych i gimnastyki z możliwością podziału na 2 części. Galeria dla widowni dla ok. 40 osób.				
23	Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 6 im. Lotników Polskich w Pile.		Projekt zrealizowany. Budowa hali sportowej wraz z zapleczem (przebieralnie i umywalnie dostosowane dla osób niepełnosprawnych, salka sportowa, magazyn na sprzęt sportowy, hol, sanitariaty ogólnodostępne, szatnia dla widowni). Na hali możliwość instalacji boisk do gier zespołowych jak: siatkówka, koszykówka, tenis, zapasy, gimnastyka sportowa, akrobatyka sportowa, badminton, judo oraz niewymiarowe boisko piłki ręcznej. Sala z przeznaczeniem do gier zespołowych i gimnastyki z możliwością podziału na 2 części. Galeria dla widowni dla ok. 40 osób.	2016-2022	Środki własne	OKS/JO	- liczba utworzonych szkolnych obiektów sportowych (szt.)
24	Budowa wielofunkcyjnego boiska o nawierzchni syntetycznej przy Szkole Podstawowej nr 6 im. Lotników Polskich w Pile.		Projekt zrealizowany. Powstało wielofunkcyjne boisko o nawierzchni syntetycznej o wymiarach 44m x 22 m z możliwością instalacji boisk do gier zespołowych dla: piłki ręcznej i nożnej, siatkówki, koszykówki, tenisa, badmintona.	2016-2018	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	OKS/JO	- liczba utworzonych szkolnych obiektów sportowych (szt.)
25	Rozbudowa oddziałów przedszkolnych i budowa placu zabaw w Szkole Podstawowej nr 5 im Dzieci Polskich w Pile.		Rozbudowa oddziałów przedszkolnych i budowa placu zabaw w Szkole Podstawowej nr 5 im Dzieci Polskich w Pile.	2023-2027	Środki własne, dotacje UE	OKS	- liczba utworzonych obiektów przedszkolnych (szt.)
26	Budowa przedszkola przy ul. Nad Gwdą w Pile		Budowa przedszkola na osiedlu Koszyce, charakteryzującego się wysokim poziomem oszczędności energii, wykorzystującym OZE. Zagospodarowanie terenu otaczającego przedszkole. Zakłada się utworzenie przedszkola 4 oddziałowego dla około 100 dzieci.	2022-2024	Środki krajowe	OKS	- liczba utworzonych obiektów przedszkolnych (szt.)
27	Podnoszenie wiedzy i kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji na terenie Piły i gmin z obszaru funkcjonalnego		Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	OKS/JO	-
28	Przygotowanie terenów pod budownictwo	1.1.10. Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta Piły	Przygotowanie terenów gminnych pod budownictwo mieszkaniowe jedno i wielorodzinne (mpzp, podziały, scalanie, wykupy, budowa infrastruktury).	2016-2035	Środki własne, dotacje krajowe	GN/ PU, A, ZDiZ, MWiK, MEC	- powierzchnia przygotowanych terenów pod

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	mieszkaniowe jedno i wielorodzinne		W perspektywie do 2022 roku zrealizowano następujące działania: - Sprzedano 58 działek pod budownictwo mieszkaniowe o łącznej powierzchni 8,6217 ha. Aktualnie przygotowanych do zbycia 17 działek o łącznej powierzchni 2,3557 ha. - Liczba działek przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe wyniosła 75 szt.				budownictwo mieszkaniowe (ha)
29	Przygotowanie koncepcyjne do wdrożenia modelowych, innowacyjnych, ekologicznych rozwiązań w zakresie budownictwa mieszkaniowego – Osiedle „Zielone Wzgórze”		Przedsięwzięcie obejmuje przeprowadzenie konkursu urbanistyczno-architektonicznego studialnego na opracowanie projektu koncepcyjnego Osiedla "Zielone Wzgórze" w Pile. Kolejnym działaniem będzie opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedla "Zielone Wzgórze". Powyższe da formalne podstawy do przystąpienia do prac projektowych i uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych. Opracowane zostaną dokumentacje techniczne dot. uzbrojenia w infrastrukturę drogowo-sieciową dawnego poligonu wojskowego w rejonie ul. Wawelskiej i ul. Bydgoskiej na potrzeby budowy nowego osiedla mieszkaniowego „Zielone Wzgórze” oraz obsługi komunikacyjnej obszaru. Ma to być modelowe kompaktowe osiedle mieszkaniowe wielorodzinne, maksymalnie wykorzystujące technologie przyjazne środowisku, w tym odnawialną energię, szanujące naturalne wartości przyrodnicze, bezpieczne, zapewniające wysoką jakość życia. Osiedle przyjazne wszystkim grupom wiekowym, bez barier architektonicznych i wykorzystujące dostępne narzędzia ułatwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Przedmiotowy obszar dzięki rządowym planom przebudowy węzła komunikacyjnego drogi krajowej nr 10 i drogi krajowej nr 11 i budowy pasa drogowego Bydgoskie Przedmieście, w powiązaniu z ulicami Bydgoską i Wawelską, zostanie połączony z resztą miasta poprzez komunikację miejską, która będzie wyposażona w zeroemisyjne autobusy, wykorzystujące energię wodoru. Projekt oświetlenia drogowego będzie zakładał nowoczesne „inteligentne” i energooszczędne oświetlenie uliczne z zastosowaniem systemu zdalnego monitoringu. W celu zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie dostępu do usług szerokopasmowych zostanie zaprojektowany kanał technologiczny. Projekt będzie obejmował opracowanie dokumentacyjne w zakresie zbiorowego odprowadzania wód opadowych lub roztopowych poprzez system biorentacji, np. poprzez ogrody deszczowe.	2022-2025	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, środki EOG, inne środki	RFE, SIM, MWiK, Gwda, MEC	- liczba koncepcji odnoszących się do projektu osiedla Zielone Wzgórze (szt.), - powierzchnia terenów objętych koncepcją osiedla Zielone Wzgórze (ha)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			Osiedle ma funkcjonować w myśl zasad odpowiedzialności inwestorskiej i społecznej za środowisko, z poszanowaniem zasobów przyrodniczych. Jego organizacja w przestrzeni ma integrować mieszkańców, sprzyjać budowaniu więzi społecznych. Opracowane dokumentacje techniczne będą łączyć aspekty ekologiczno-techniczne, społeczne i gospodarcze. W prace projektowe włączeni zostaną partnerzy rozwijający i planujący wykorzystywać energię odnawialne, w tym wodór				
30	Wdrożenie modelowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie budownictwa mieszkaniowego – Osiedle „Zielone Wzgórza”		Realizacja inwestycji osiedla „Zielone Wzgórza, w tym przygotowanie infrastruktury sieciowej, w tym drogowej, wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej oraz realizacja projektów budownictwa mieszkaniowego.	2025-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, inne środki	SIM, MWiK, Gwda, MEC	- liczba utworzonych budynków mieszkalnych (szt.)
31	Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów pod budownictwo mieszkaniowe.		Budowa ulic osiedlowych dla obsługi terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jedno i wielorodzinne.	2016-2035	Środki własne, dotacje krajowe	ZDiZ	- długość wybudowanych dróg osiedlowych (km)
32	Atrakcyjne zagospodarowanie otoczenia budynków mieszkalnych.		Zagospodarowanie terenów zieleni w sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych.	2016-2035	Środki własne, dotacje krajowe	MZGM, ZDiZ, PTBS	-
33	Poszerzenie i modernizacja Cmentarza Komunalnego w Pile.	1.1.11. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile	Rozbudowa Cmentarza Komunalnego przy ul. Motylewskiej poprzez wytyczenie nowych kwater na nieruchomości o powierzchni 6,6ha znajdującej się przy ulicy Przemysłowej i przewidzianej pod ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zakres: wycinka i karczowanie drzew obecnie rosnących na tym terenie oraz wykonanie robót rozbiórkowych obiektu dawnego magazynu, budowa infrastruktury sieciowej, alejek, wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, ogrodzenie terenu cmentarza, budowa kolumbarium i parkingu. W perspektywie do 2022 roku wykonano rozbiórkę trzech obiektów budowlanych oraz całej towarzyszącej im infrastruktury podziemnej i naziemnej. Wykonano koncepcję zagospodarowania terenu pod rozbudowę cmentarza komunalnego wraz z utworzeniem trzech nowych kwater na czynnej części. Wykonano dokumentację budowlaną na budowę parkingu, ciągów pieszych, murów oporowych.	2020-2035	Środki własne	ZDiZ	- powierzchnia rozbudowanych terenów cmentarza(ha)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			Planowane do realizacji jest wykonanie projektu rozbudowy cmentarza w Pile w oparciu o część koncepcji wraz z kolumbarium oraz realizacja inwestycji-budowa miejsc postojowych na cmentarzu, ciągów pieszych, wytyczenie nowych kwater wraz z budową murów oporowych.				
34	Ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego oraz kulturowego	1.1.12. Prowadzenie oraz wsparcie działań na rzecz ochrony zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci.	Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności obiektów kultury oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprzez interwencje skierowane na inwestycje chroniące ich stan. W ramach projektu zrealizowano inwestycje m. in. budynku Regionalnego Centrum Kultury Fabryka Emocji oraz projekt realizowany przez Parafię p.w. Świętej Rodziny dotyczący renowacji zabytkowych kościelnych organów.	2017-2030	Środki własne, dotacje UE	RCK, Parafia p.w. Świętej Rodziny	-liczba zabytków objętych wsparciem (szt.), -liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.)
35	Działania na rzecz ochrony, zagospodarowania i promocji zabytkowych obiektów przemysłowych		Działania na rzecz ochrony, zagospodarowania i promocji zabytkowych obiektów przemysłowych związanych z historią miasta i regionu, w tym pokolejowych np. pilska parowozownia Okraglak wraz z otoczeniem. Działania wspierające ochronę, zagospodarowanie i promocję lokalnych atrakcji turystycznych oraz kulturowych. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP/OKS, PU, A, Muzeum	-
36	Centrum Edukacji Lotniczej – Muzeum Spadochroniarstwa		Etap I Wykonanie dokumentacji budowlano-technicznej budowy obiektów centrum. Etap II Przedsięwzięcie będzie obejmować utworzenie centrum edukacji lotniczej na bazie istniejącego schronohangaru na pilskim lotnisku wraz z zagospodarowaniem terenu w tym: • adaptację hangaru na eksperymentarium, • budowę planetarium z wyposażeniem, • niezbędną infrastrukturę towarzyszącą, • wyposażenie centrum w meble, instalacje i urządzenia specyficzne dla sposobu użytkowania obiektu. Wokół przebudowanego schronohangaru planowane jest zorganizowanie zagospodarowania w formie m.in. ogrodu edukacyjnego z elementami edukacyjno-tematycznymi. Etap III Stała działalność edukacyjna i kulturalna Centrum Edukacji Lotniczej. Stowarzyszenie Lunares jest partnerem Miasta w ramach projektu Miasto Piła z nową energią! i będzie brało wspólnie ze	2022-2035	Środki własne, środki EOG, dotacje UE, dotacje krajowe i inne środki	RFE, Gwda	- liczba utworzonych obiektów kultury (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			spółką Gwda aktywny udział w realizacji zajęć w nowopowstałym obiekcie.				
37	Działania na rzecz ochrony, utrzymania i promocji cmentarzy zabytkowych w Pile.		Działania na rzecz ochrony, utrzymania i promocji cmentarzy zabytkowych w Pile. Działania wspierające ochronę, zagospodarowanie i promocję lokalnych atrakcji kulturowych. Zadanie realizowane w trybie ciągłym.	2016-2035	-	GKM, OKS	-
38	Działania na rzecz budowy przenośni statków turystycznych na jazie w Byszkach, w celu udrożnienia Gwdy jako drogi wodnej.	1.1.13. Wsparcie działań zwiększających turystyczne wykorzystanie rzeki Gwdy.	Działania wspierające budowę przenośni statków turystycznych na jazie w Byszkach, w celu udrożnienia Gwdy jako drogi wodnej wpływające na realizację nowych inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP	-
39	Działania na rzecz połączenia komunikacyjnego rzeki Gwdy z Notecią (żeglowność).		Działania wspierające, mające na celu połączenie komunikacyjne rzeki Gwdy z rzeką Notecią. Wsparcie m.in. w formie promocji oferty turystycznej i ujęcia w systemie promocji Piły. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP	-
40	Działania na rzecz tworzenia nowej infrastruktury na rzece Gwdzie, w granicach miasta Piły		Działania wspierające budowę infrastruktury na rzece Gwdzie, zmierzające do jej turystycznego i rekreacyjnego wykorzystania np. budowa slipów, przystani. W trybie ciągłym. Współpraca z RZGW w zakresie remontów i przebudowy nabrzeży rzeki Gwdy w granicach administracyjnych miasta Piły. W trybie ciągłym. Do 2022 roku zrealizowano budowę przystani nr 2 na rzece Gwdzie w pobliżu Mostów Królewskich – tj. budowę przystani turystycznej na rzecz Gwdzie wraz z małą architekturą, oświetleniem i zielenią. Ponadto wykonano przyłącze energetycznego do hangaru dla kajaków przy przystani w rejonie mostu Zygmunta Starego, kabel o długości 302 m (przystań wybudowana przez ImmoFinanz Group).	2016-2035	-	RFE/MZK, BP	-
41	Remonty, budowa i modernizacja dróg publicznych, rozbudowa systemu ścieżek rowerowych, budowa i rozbudowa parkingów.	1.2.1. Rozbudowa wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta.	Projekt zakłada budowę, modernizację i remonty wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Piły, z oświetleniem, jak też budowę i rozbudowę parkingów publicznych oraz budowę parkingów rowerowych i pozostałej infrastruktury rowerowej. W ramach budowy, modernizacji i remontów wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Piły wykonano: - Budowa i przebudowa oraz remonty dróg: - droga serwisowa między ul. Szafirową i Rubinową,	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	RFE/GKM, ZDiZ, PU, A,	- długość przebudowanych i wybudowanych dróg (km), - długość utworzonych dróg dla rowerów (km) - liczba utworzonych miejsc parkingowych (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			- o droga powiatowa nr 1177P w Pile na odcinku od drogi krajowej nr 10 do Ośrodka Turystyczno-Wypoczynkowego "Płotki", - o droga dojazdowa od ul. Witosa do Targowiska nr 2, - o ul. Fałata, - o ul. Szybowników, - o ul. Rodakowskiego, - o ul. Sucha, - o budowa drogi przy ul. Słowackiego 12-16, - o budowa ul. Tartacznej, - o budowa ul. Dunikowskiego, - o budowa ul. Szkolnej, - o przebudowa dróg gminnych: ul. Kadetów, ul. Rodła, ul. Ofiar Katynia, ul. Daleka, ul. Równa, ul. Promienna, ul. Tartaczna, ul. Targowa, ul. Polna, ul. Drygasa, przebudowa ul. Paderewskiego na skrzyżowaniu z ul. Koszalińską, - o przebudowa ul. Cichej, - o przebudowa drogi wewnętrznej na działce nr 158/1 wraz z przebudową zjazdu do alei Niepodległości, - o przebudowa ulicy Medycznej, - o przebudowa ul. Łącznej, - o przebudowa ul. Wyspiańskiego na odcinku od ul. Wyszwińskiego w kierunku ul. Słowackiego, - o przebudowa sięgacza ul. Lelewela wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem, - o przebudowa ul. Lutyckiej, - o przebudowa ul. Wyspiańskiego w Pile poprzez przebudowę skrzyżowania z ul. Słowackiego, - o przebudowa odcinka ul. Młodych od skrzyżowania z ul. Okólną w kierunku przejazdu kolejowego, - o przebudowa ul. Prześwit, - o przebudowa ul. Kalina, - o przebudowa ul. Rodła na odcinku od ul. Podchorążych do ul. Zesłańców Sybiru, - o Etap I – odcinek od ul. Henryka Siemiradzkiego do ul. Sienkiewicza: przebudowa jezdni, budowa drogi rowerowej, wykonanie nowych nawierzchni zjazdów i dojść do posesji prywatnych, budowa odcinka chodnika, zasilania oświetlenia, Etap II – budowa drogi manewrowej, budowa miejsc				

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			postojowych oraz wykonanie odcinka chodnika, Etap III – odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. Brzozowej, ○ przebudowa ul. Rodła na odcinku od ul. Podchorążych do ul. Zesłańców Sybiru, ○ Przebudowa ul. Bydgoskiej, w tym: ▪ II etap - na odcinku od skrzyżowania z ul. Podchorążych do wjazdu na stadion żużlowy łącznie ze skrzyżowaniem z ul. Okólną i Kusocińskiego. Wykonane prace obejmowały: wykonanie nawierzchni jezdni, wykonanie nawierzchni chodników, ścieżkę rowerową z masy, budowę oświetlenia, przebudowę sieci, ▪ III etap - na odcinku od alei Powstańców Wielkopolskich do skrzyżowania z ul. Roosevelta. Wykonane prace obejmowały: wykonanie nawierzchni jezdni, wykonanie nawierzchni chodników, ścieżkę rowerową z masy, budowę oświetlenia, przebudowę sieci. ○ Przebudowa ul. Przemysłowej na odcinku od wejścia na Cmentarz Komunalny w Pile do skrzyżowania z drogą krajową nr 11, ○ utwardzenie ul. Brukowej, ○ utwardzenie ul. Ceramicznej ○ remont częściowy nawierzchni bitumicznej: ul. Kossaka, ul. Śniadeckich, ○ nakładki bitumiczne na drogach gminnych: 1. ul. Cicha od ul. Rogozińskiej do ul. Dembowskiego; 2. ul. Dembowskiego od ul. Cichej w stronę ul. Sienkiewicza, ○ utwardzenie dróg gruntowych, w tym: ul. Okrężna, ul. Deszczowa, ul. Rieczna, ○ przygotowanie dokumentacji i utwardzenie ul. Glińskiej, ○ modernizacja sieci dróg gruntowych. • Budowa parkingów: ○ ok. 30 miejsc wzdłuż ulicy Matwiejewa, ○ parking przy ul. Matwiejewa - Pl. Lotnictwa, ○ parking przy ul. Rodakowskiego, ○ parking przy ul. Bydgoskiej, ○ parking wraz z oświetleniem przy ul. Morelowej,				

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			○ parkingu przy ulicy Cichej, ○ stanowiska postojowe na ulicy Królowej Jadwigi, ○ miejsca postojowe przy ul. Cichej i ul. Rogozińskiej na Osiedlu Staszycze, ○ parkingu wraz z drogą dojazdową od ul. Wypiańskiego w kierunku ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego. • Budowa i przebudowa ciągów pieszych: ○ ciąg pieszy przy ul. Matwiejewa, ○ na połączeniu ul. Malczewskiego i Wawelskiej, ○ ciąg pieszo - rowerowego wzdłuż ul. Chałubińskiego pomiędzy ul. Tucholską i Tczewską, ○ ciąg pieszy od ul. Ceglanej do ul. Reymonta, ○ ciąg pieszy przy ul. Reja - chodnik przy przedszkolu. • Budowa i przebudowa chodników: ○ chodniki wzdłuż ul. Królowej Jadwigi, ○ chodnik od skrzyżowania Matwiejewa - Grunwaldzka do wieżowca Matwiejewa 11 C, ○ chodnik wzdłuż ul. Sucheja, ○ chodnik pomiędzy ulicami Libelta i Wiosny Ludów (tęcznik), ○ chodnik przechodzącego przez cmentarz przy ulicy Salezjańskiej, ○ chodnik przy ul. Ludowej, ○ chodnik przy ul. Medycznej, ○ chodnik po obu stronach ul. Asnyka od ul. Orzeszkowej do ul. Kochanowskiego, ○ chodnik przy ul. Dąbrowskiego - dojście do Skateplazy. Planowane do realizacji są ponadto inwestycje z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej (aglomeracyjny system dróg rowerowych na obszarze MOF Piły), opierającej się na sieci dróg rowerowych i ciągów pieszych:				

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/ realizacja	Wskaźniki
			- Budowa ciągu pieszo-rowerowego łącząca osiedle Motylewo z centrum miasta Piły; - Budowa ciągu pieszo-rowerowego od Placu Zwycięstwa do alei Wojska Polskiego w Pile; - Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż alei Powstańców Wielkopolskich w Pile; - Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Przemysłowej w Pile - Budowa drogi rowerowej z miejscami postojowymi prowadzącą z Piły w kierunku wsi Kotuń; - Budowa kładki pieszo-rowerowej przez rz. Gwdę z drogą dojazdową; - Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Kazimierza Wielkiego w Pile; - Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Mickiewicza w Pile; - Przebudowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Jastrzębiej w Pile; - Rozbudowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż alei Piastów w Pile; - Rozbudowa drogi rowerowej jako przedłużenie Bulwarów Châtellerauld w Pile; - Rozbudowa drogi rowerowej nad Gwdą z oświetleniem i miejscami postojowymi w Pile; - Rozbudowa i przebudowa drogi rowerowej w Pile nad lewobrzeżną Gwdą;				
42	Miasteczko Ruchu Drogowego w Pile.		Rozbudowa i działalność Miasteczka ruchu drogowego, w tym: - Wykonanie budynku zaplecza miasteczka z sanitariatami oraz doposażenie MRD; - Edukacja w zakresie podniesienia bezpieczeństwa ruchu - od przedszkola do seniora (wykorzystania m.in. miasteczka ruchu drogowego).	2023-2027	Środki własne, dotacje UE	SM	- liczba użytkowników miasteczka ruchu drogowego (os.)
43	Budowa zachodniej obwodnicy miasta.		Budowa zachodniej obwodnicy miasta – aleja Poznańska, ul. Cicha, ul. Henryka Siemiradzkiego, ul. Pomorska, ul. Podgórna – I i II etap.	2021- 2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	ZDiZ	- długość wybudowanych dróg (km)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
44	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez zmiany mobilności miejskiej w centrum miasta Piły rejonie Placu Staszica.	1.2.2. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez zmiany mobilności miejskiej w centrach miast POSI.	Budowa i przebudowa centrum miasta w rejonie ulic 11 Listopada, 14 Lutego, M. Konopnickiej i Zygmunta Starego oraz Placu Staszica i Placu Konstytucji w celu ograniczenia ruchu drogowego i poprawy bezpieczeństwa; budowa parkingu park&ride wraz z miejscami dla osób niepełnosprawnych oraz opiekunów z dziećmi, miejsc postojowych typu kiss&ride oraz parkingu dla rowerów; budowa systemów informacji i zarządzania. Kampania informacyjno – promocyjna o wybudowanej infrastrukturze, jej walorach i możliwościach jej wykorzystania, w ramach promocji zrównoważonej mobilności. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano przebudowę Placu Konstytucji 3-go Maja, odcinek ulicy 14-go Lutego od Placu Konstytucji 3-go Maja do części działki nr 336 i odcinek ulicy 11-go Listopada od Placu Konstytucji 3-go Maja do ulicy Piłsudskiego oraz ul. Zygmunta Starego. W ramach Rządowego Funduszu Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład złożono wniosek na realizację projektu Modernizacja odcinka ul. 14-Lutego w Pile, ze skrzyżowaniami II etap. Nie rozpoczęto inwestycyjnie zasadniczej przebudowy ul. Konopnickiej - Pl. Staszica (opracowana dokumentacja projektowa). Zrealizowano krótki odcinek ul. Konopnickiej (ok. 80 m).	2016-2030	Środki własne, dotacje UE,	RFE/ ZDiZ, PU, A, GKM, SM, BP	- długość przebudowanych i wybudowanych dróg (km), - długość utworzonych dróg dla rowerów (km) - liczba utworzonych miejsc parkingowych (szt.)
45	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Piłskiego OSI, podnosząca ich spójność i bezpieczeństwo.	1.2.3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Piłskiego OSI.	Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej Piłskiego OSI, poprawiająca spójny system połączeń drogowych i tras rowerowych pomiędzy gminami POSI m.in.: - budowa i przebudowa ścieżek/tras rowerowych budujących spójność komunikacyjną z jednostkami osadniczymi POSI, w tym w kierunkach na Żelgiewo, Kaczory, Ujście, Kotuń, Szydłowo, Dobrzyń w powiązaniu z rozbudową wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta; - utworzenie systemu parkingów buforowych „park&ride” i „bike&ride” (w ramach projektu zostaną wybudowane parkingi buforowe mające na celu przejęcie dojeżdżających do miast samochodów osobowych z ościennych gmin i umożliwienie zmiany środka komunikacji np. na rower lub transport publiczny), w tym utworzenie centrum przesiadkowego, - budowa systemów informacji parkingowej, - budowa systemów wypożyczalni rowerów publicznych/miejskich	2018-2030	Środki własne, dotacje UE	RFE/ ZDiZ, GKM, SM, MZK, A, PU, BP	- długość wybudowanych dróg dla rowerów (km), - liczba parkingów buforowych „park&ride” i „bike&ride”

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			POSI (zaprojektowanie systemu, zakup i montaż), -budowa, modernizacja, wymiana na energooszczędne oświetlenia ulicznego i drogowego, -budowa systemów informacji i zarządzania, -kampania informacyjno – promocyjna o wybudowanej infrastrukturze, jej walorach i możliwościach jej wykorzystania, w ramach promocji zrównoważonej mobilności. W perspektywie do 2022 roku w ramach projektu Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Piłskiego OSI - Gmina Szydłowo wybudowano ścieżkę rowerową na odcinku Piła – Dobrzyca, od ul. Miłej w Pile (przy przystanku MZK przy alei Niepodległości) do ul. Miłej w Dobrzycy. Długość wybudowanej ścieżki 5,24 km, z tego na terenie Piły 2,23 km. Przy ul. Miłej w Pile powstało oświetlone centrum przesiadkowe z małą architekturą (wiata dla rowerzystów, stojaki rowerowe, ławka, kosz na śmieci) i punktem naprawczym dla rowerów. Na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 10/11 wyznaczono przejście pieszo-rowerowe, na którym rozbudowano sygnalizację świetlną o sygnalizator dla pieszych i rowerzystów. W ramach projektu Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Piłskiego OSI–Gmina Kaczory wybudowano ścieżkę rowerową na odcinku Piła – Kaczory, od ul. Wawelskiej w Pile do dworca PKP w Kaczorach. Na terenie Piły znajduje się 2,38 km ścieżki z całkowitej długości 6,44 km. Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej realizował zadanie polegające na zainstalowaniu energooszczędne oświetlenie ulicznego na 18 ulicach: Kalina, Jastrzębia, Andersa, Kity, Zioly, Warsztatowa, Fabryczna, Pracownicza, Ceramiczna, Rzemieślnicza, Prusa, Nad Gwdą, Wieniawskiego, Matejki, Targowa, Kresowiaków, Morełowa, Miodowa. Wybudowano 588 punktów świetlnych.				
46	Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego Piłskiego OSI, wspierające integrację różnych form transportu zbiorowego na	1.2.4. Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego w kierunku rozwoju transportu zero emisyjnego.	Projekt zrealizowany w perspektywie do 2022 roku. Podstawowym celem projektu było ulepszenie i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego. Projekt będzie obejmował: -zakup autobusów niskoemisyjnych spełniających normę emisji spalin EURO 6 dla potrzeb komunikacji miejskiej i podmiejskiej, - budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego /miejsc przesiadkowych, łączących różne rodzaje komunikacji (kolej, autobusy, rowery, inne) - miejską, podmiejską, publiczną,	2016-2022	Środki własne, dotacje UE	RFE/ ZDiZ, GKM, BP, SM, MZK, PU, A	- liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.), -liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	terenach miejskich i podmiejskich obszaru.		prywatną w ramach POSI, - poprawa infrastruktury przystankowej, - budowa/wydłużenie zatok w tym będących przystankami integrującymi autobusy w ramach POSI, - zakup multimedialnych wiat przystankowych, z informacją - multimedialne tablice informacyjne; - instalacja nowoczesnych parkomatów na istniejących i nowych płatnych parkingach wraz z inteligentnym mobilnym oprogramowaniem i zasilaniem, zapewniającym interoperacyjność między istniejącymi i planowanymi e-usługami oraz kompatybilność z wdrożoną kartą miejską; Zastosowane rozwiązania techniczne zapewnią szerokie możliwości związane zarówno z identyfikacją użytkowników, nowoczesnymi formami płatności; w wyniku przeprowadzenia projektu stworzona zostanie możliwość mobilna płatności oraz kartami płatniczymi. - wdrażanie systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej. Projekt obejmuje m.in. wprowadzenie systemu automatycznej komunikacji z autobusem w celu zapewnienia informacji o odjazdach autobusów w czasie rzeczywistym, zakup i montaż tablic świetlnych na przystankach, zakup i montaż tablic świetlnych pokazujących przebieg trasy w czasie rzeczywistym wewnątrz autobusów oraz wyposażenie wiat w system informacji pasażerskiej w oparciu o kody QR); - budowa w Pile zintegrowanych systemów zarządzania, m. in. ruchem, oświetleniem, monitoringiem w tworzonego Centrum Smart City. W ramach projektu zrealizowano m. in. budowę i przebudowa zatok autobusowych w 11 lokalizacjach; budowę zintegrowanego systemu zarządzania miastem; w realizacji jest budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego przy ul. Zygmunta Starego oraz zakup i montaż 9 tablic informacyjnych Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (przewidywany termin realizacji SDIP do końca września 2022 r.). Powstał System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, którego elementy znajdują się w dyspozycji Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego, oraz system Monitoringu Miejskiego.				publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.)
47	Rozwój miejskiego zbiorowego transportu		Etap I (zrealizowany w perspektywie 2022 roku) Przedmiotem projektu był zakup autobusów niskopodłogowych autobusów dla komunikacji miejskiej w Pile, spełniających normę	2016-2025	Środki własne fundusze UE	MZK, GKM, BP	-liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile.		Euro 6 w zakresie emisji substancji niebezpiecznych. Istotnymi elementami projektu są: zaprojektowanie Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (SDIP) i etapowe wdrażanie SDIP; przebudowa miejsc przystankowych/ przesiadkowych integrujących różne formy transportu; działania informacyjno – promocyjne dot. transportu publicznego. Na przystankach autobusowych zostaną zamontowane elektroniczne tablice informacyjne oraz infokioski. Autobusy będą wyposażone w niezbędne urządzenia do współpracy z SDIP (komputery pokładowe, GPS, elektroniczne tablice informacyjne). SDIP ma być systemem otwartym dla innych przewoźników. Zakupiono 13 autobusów, w tym 7 z napędem hybrydowym i 6 napędzanych silnikiem diesla spełniającym normę EURO VI; nastąpiła przebudowa węzła przesiadkowego przy ul. 1 Maja; w trakcie realizacji jest budowa i wdrożenie Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, w tym zakup i montaż 22 tablic informacyjnych SDIP ((przewidywany termin realizacji SDIP do końca września 2022 r.). Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. zrealizował projekt współfinansowany środkami UE pn. "Zakup autobusów niskoemisyjnych, modernizacja zajezdni autobusowej MZK Piła Sp. z o.o. w Pile i rozbudowa infrastruktury dla potrzeb komunikacji miejskiej. W ramach tego projektu zakupiono 11 autobusów: 6 hybrydowych i 5 z silnikiem diesla Euro 6. Ponadto w ramach projektu dofinansowanego z Funduszu Spójności Zakup nowych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania zakupiono 5 autobusów elektrycznych, 3 stacje ładowania zajezdniowego i 1 stanowisko szybkiego ładowania autobusów. Etap II Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza dzięki nabyciu autobusów niskopodłogowych Zeroemisyjnych. Zakup 10 autobusów zeroemisyjnych, w tym: (zasilanych ogniwem wodorowym wraz zapewnieniem niezbędnej infrastruktury dla tego typu pojazdów. Etap III Wymiana wszystkich pojazdów publicznego transportu zbiorowego napędzanych tradycyjnym silnikiem diesla na autobusy				publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.), - liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			zeroemisyjne (z ogniwem wodorowym (FCEV), elektrycznych lub systemem mieszanych typu hybryda wodorowa).				
48	Wdrożenie zintegrowanego systemu Nowej Piłskiej Karty Miejskiej wraz ze sprzedażą biletów za pomocą metod płatności zbliżeniowych.		Wdrożenie drugiej generacji Systemu Piłskiej Karty Miejskiej z opcją karty wirtualnej (w urządzeniu mobilnym), umożliwiającego jednocześnie elastyczne korzystanie z oferty biletowej wraz z wdrożeniem portalu pasażera oraz sprzedażą biletów metodami płatności zbliżeniowych bez wydania wydruku, bilet skojarzony z kartą płatniczą. Polepszenie jakości i dostępności komunikacji publicznej poprzez: umożliwienie korzystania z wirtualnej karty pasażerskiej, możliwość wykorzystania optymalnej dla pasażera oferty biletowej, możliwość bezpośredniej sprzedaży biletów za pomocą płatności zbliżeniowych bez wydania wydrukowanego biletu.	2022-2027	Środki własne fundusze UE	MZK	- udział autobusów komunikacji miejskiej umożliwiających sprzedaż bez użycia fizycznego biletu (%)
49	Wspieranie działań na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej oraz budowy dróg ekspresowych S10 i S11.	1.2.5. Działania na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej i drogowej, w tym budowy S10 i S11.	Wspieranie działań na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej oraz budowy dróg ekspresowych S10 i S11, w celu poprawy dostępności komunikacyjnej północnej Wielkopolski. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, PU, A	-
50	Przejęcie przez samorząd miasta lotniska.	1.2.6. Uruchomienie i zagospodarowanie lotniska, w tym do wykorzystania komunikacyjnego.	Projekt zrealizowany. Przejęcie przez Gminę Piła od Skarbu Państwa lotniska powojkowego, w formie darowizny. W 20018 roku nastąpiło podpisanie umowy darowizny akt notarialny Repertorium „A” Nr 1744/2018 z 23 lutego 2018 r.	2016-2018		GN	- powierzchnia przejętego lotniska (ha)
51	Uruchomienie lotniska GA (General Aviation), z zagospodarowaniem.		Uruchomienie lotniska GA (General Aviation), z zagospodarowaniem terenu. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano: - Podpisanie umowy nr 95/ZP/2022 z 15 kwietnia 2022 r. pomiędzy Gminą Piła a spółką Aero Partner Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której przedmiotem jest przygotowanie dokumentacji do założenia lotniska publicznego o ograniczonej certyfikacji. Umowa obejmuje dwa etapy: - I etap – do 15 grudnia 2022 r. złożenie wniosku o dokonanie wpisu lotniska użytku wyłączzonego do Rejestru Lotnisk, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, - II etap – 15 grudnia 2023 r. uzyskanie certyfikatu dla lotniska.	2018-2025	Środki własne, preferencyjne instrumenty finansowe	GN, PU, A, BP	- powierzchnia zagospodarowanych terenów w obrębie lotniska (ha)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			- Opracowanie informacji dotyczącej średniej miesięcznej wartości z maksymalnych temperatur powietrza z dnia w lipcu 2021 r. dla rejonu Piły, zlecenie nr WS/O.391.261.2022, - Wypis z rejestru gruntu wraz wypis z mapy ewidencyjnej w postaci dokumentu elektronicznego, - Wykonanie projektu oznakowania poziomego lotniska niezbędnego do założenia lotniska użytku publicznego o ograniczonej certyfikacji.				
52	Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych i powojaskowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia.	1.3.1 Utworzenie strefy przemysłowej Piła południowo – wschodnia: - kontynuacja realizacji projektu „Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych i powojaskowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia”.	Projekt realizowany etapowo. <u>Realizacja w pierwszej kolejności:</u> Ten etap obejmuje przebudowę i rozbudowę istniejącej ulicy Wawelskiej (m.in. jezdnie przystosowana do ruchu ciężkiego wraz z odwodnieniem, oświetleniem, chodnikami i ciągiem pieszo-rowerowym, zieleni), budowę infrastruktury i dróg wewnętrznych (m.in. jezdnie, chodniki, ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie uliczne kanał technologiczny dla przyszłej infrastruktury kablowej), budowę drogi dojazdowej do nieruchomości po stronie wschodniej od obecnego przebiegu drogi krajowej nr 11 (m.in. jezdnie z chodnikiem, ścieżką rowerową, odwodnieniem, oświetleniem ulicznym), przebudowę i rozbudowę ul. Magazynowej (m.in. jezdnie z chodnikiem, ciągiem pieszo – rowerowym, odwodnieniem, oświetleniem ulicznym, zieleni). W perspektywie 2022 roku zrealizowano: - Przebudowę ul. Wawelskiej (przebudowa drogi ze skrzyżowaniami m.in.. budowa skrzyżowań o ruchu okrężnym i budowę ścieżek rowerowych, przebudowę i budowę chodników, budowę zatok autobusowych, sygnalizacji świetlnej, kanalizacji deszczowej, przebudowę i budowę zjazdów oraz budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego ze sterowaniem), - Przebudowę i rozbudowę odcinka 724 m ul. Magazynowej wraz z ciągiem pieszym, oświetleniem, kanalizacją deszczową i kanałem technologicznym, - Przebudowę i rozbudowę ul. Strefowej wraz z oświetleniem, kanalizacją deszczową i ciągiem pieszym, - W rejonie ul. Młodych zrealizowano przebudowę i rozbudowę odcinka 949 m ul. Energetycznej wraz z ciągiem pieszym, oświetleniem, kanalizacją deszczową i	2016 - 2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	RFE/ PU, GN, GKM, MWiK, MEC, BP	- powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych (ha)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			kanalem technologicznym oraz odcinka 500 m ul. Młodych wraz z oświetleniem, kanalizacją, wodociągiem i kanałem technologicznym. W realizacji jest: - Rejon ul. Przemysłowej - w realizacji przebudowa ul. Jastrzębiej na odcinku o dł. ok. 1 km u od skrzyżowania z ul. Przemysłową do skrzyżowania z ul. Łabędzią i Drozdową z odwodnieniem, chodnikami, ciągiem pieszo-rowerowym i oświetleniem. Projekt realizowany z porozumieniu z inwestorem prywatnym, który dofinansuje budowę kwotą ok. 4 mln. zł. W ramach realizacji projektu przebudowano drogę rowerową z oświetleniem wzdłuż odcinka ul. Przemysłowej w Pile jako element wspierania gospodarki niskoemisyjnej na terenie Piłskiego OSI, Realizacja kolejnych elementów uzależniona od posiadanych i/lub pozyskanych środków finansowych zewnętrznych, w tym: - Planowana jest kontynuacja inwestycji w rejonie ul. Młodych, m.in. w zakresie przebudowy ul. Młodych na odcinku od ul. Rybackiej od km 0+000 do 0+520 obejmująca: roboty drogowe zjazdy, chodnik z kostki obustronny, ścieżka rowerowa po południowej stronie, 2 przystanki autobusowe, oświetlenie drogowe z panelem ledowym wyposażone w system inteligentnego sterowania, doświetlone przejścia dla pieszych, usunięcie kolizji: z siecią wodociągową, liniami kablowymi ŚN, zabezpieczenie sieci teletechnicznych, nowe oznakowanie, wycinka drzew i krzewów, wykonanie terenów zielonych oraz wykonanie nasadzeń kompensacyjnych. Uwaga – planowane inwestycje w rejonie Bydgoskiego Przedmieścia nie będą realizowane z myślą o rozwoju funkcji gospodarczej, gdyż nastąpiła zmiana funkcji obszaru w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego m. Piły na funkcję mieszkaniową. Mppz jest w opracowaniu (obszar ten będzie wykorzystywany na cele mieszkaniowe).				

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			Rozwojowi strefy przemysłowej Piła południowo – wschodnia towarzyszyć będzie kontynuacja działań związanych z lokowaniem na jej terenie kolejnych przedsiębiorstw.				
53	Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych - rozwój zachodniej strefy przemysłowej w Pile, w tym parku przemysłowego Piła-lotnisko	1.3.2 Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych - stworzenie strefy przemysłowej Piła Zachodnia-Lotnisko	Rewitalizacja terenów poprzemysłowych i powojkowych ul. Lotnicza, ul. Krzywa, ul. Długosza, infrastruktura drogowa i sieciowa - tereny parku przemysłowego. Projekt obejmuje budowę infrastruktury drogowo-sieciowej, w celu utworzenia nowego parku przemysłowego w pobliżu lotniska oraz poprawy obsługi istniejących terenów inwestycyjnych w zach. części Piły. Strefa położona jest w zach. części Piły przy czynnym lotnisku cywilnym, na etapie certyfikacji. Droga woj. 179 spina część pld. Strefy (ul. Krzywą-Długosza-Zachodnią-Wypoczynkową) i płn. - przy lotnisku i tereny przy ul. Kamiennej. Na alei Wojska Polskiego (dr. woj. 179) planowana jest budowa 1 ronda (w tym usunięcie kolizji). Realizacja projektu zwiększy dostępność infrastrukturalną Strefy oraz zapewni jej rozwój. Projekt zaktywizuje gospodarczo ~100 ha. W perspektywie do 2022 roku opracowano dokumentację projektową przebudowy i rozbudowy ul. Krzywej na długości 700 m oraz przebudowa, rozbudowa i budowa ulicy Jana Długosza z sięgaczami - z przystosowaniem ulic do ruchu pojazdów ciężkich wraz z odwodnieniem, chodnikami, ciągiem pieszo-rowerowym, miejscami postojowymi i zielenią. Gmina posiada pozwolenia na budowę.	2016-2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	RFE/ PU, GN, ZDiZ, GKM, MWiK, MEC	- powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych (ha)
54	Przygotowanie terenów okołolotniskowych do lokowania i prowadzenia działalności gospodarczej	1.3.3. Zagospodarowanie terenów wokół lotniska.	Działania na rzecz przygotowania terenów okołolotniskowych do lokowania i prowadzenia działalności gospodarczej - I i II etap. Realizacja projektu podniesie atrakcyjność inwestycyjną miasta oraz powiększy ofertę nieruchomości dla przedsiębiorców. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano: Wydzielona została powierzchnia terenów pod funkcje działalności gospodarczej: a) 18,36 ha tereny Gminy Piła, b) 29,86 ha tereny Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Polskiego Związku Działkowców Okręgowy Zarząd w Pile.	2018-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	GN /PU , A, GKM , MWiK, MEC ZDiZ	- powierzchnia przygotowanych terenów pod funkcje działalności gospodarczej (ha)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
55	Kontynuacja prowadzonych działań w zakresie preferencyjnych stawek podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców.	2.1.1. Stosowanie instrumentów finansowych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej w Pile	Stosowanie preferencyjnych stawek podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców działających na terenie miasta Piły, zwiększających atrakcyjność prowadzenia działalności gospodarczej w Pile. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	WF	-
56	Kontynuacja prowadzonych działań w zakresie ulg w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców.		Stosowanie ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców inwestujących na terenie miasta Piły, zwiększających atrakcyjność prowadzenia działalności gospodarczej w Pile. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	WF	- liczba przedsiębiorców korzystających z ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (szt.)
57	Wspieranie młodego biznesu	2.1.2 Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.	Oferowanie usług niezbędnych dla prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstw, składające się na komplementarny system kompleksowej obsługi przedsiębiorcy. Oprócz wynajmu powierzchni oferuje usługi wsparcia biznesu takie jak wirtualne biuro, doradztwo, szkolenia. W trybie ciągłym. Do 2020 roku projekt realizowany był przez Inkubator Przedsiębiorczości. Od 2020 roku projekt koordynowany jest przez Biuro Prezydenta Piły.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	BP	-
58	Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej absolwentów szkół wyższych w zakresie samozatrudnienia, głównie w obszarze inteligentnych specjalizacji.		Wspieranie działań mających na celu aktywizację zawodową absolwentów szkół wyższych zwłaszcza w obszarach inteligentnych specjalizacji m.in. poprzez współpracę z uczelniami i pracodawcami, organizację targów pracy. W trybie ciągłym.	2016-2020	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	BP	-
59	Wdrażanie sprawdzonych oraz innowacyjnych rozwiązań pobudzających przedsiębiorczość.		Działania wspierające wdrażanie sprawdzonych i innowacyjnych rozwiązań pobudzających przedsiębiorczość. Informacja i promocja. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym. Zakłada się, że Piła powinna efektywnie wykorzystywać kapitał ludzki obszaru północnej Wielkopolski, stąd istotne są działania wspierające aktywność gospodarczą i zawodową oraz działania poprawiające jakość i dostępność edukacji. Należy założyć, że rynek pracy miasta i regionu zostanie dotknięty problemem deficytu odpowiednio wykształconych osób. Może to stanowić istotną barierę dla rozwoju gospodarczego regionu. Stąd zakłada	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, środki EOG	BP, Tarpil	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			się kreowanie zmian w kierunku rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, efektywniej wykorzystującej posiadane zasoby, w tym zasoby ludzkie.				
60	Modernizacja targowiska miejskiego, sprzyjająca podnoszeniu konkurencyjności działalności handlowych.		Budowa pawilonów handlowych z przeznaczeniem pod wynajem przez handlowców targowisk miejskich w Pile, 10 szt. o łącznej powierzchni zabudowy ok. 200 m ² . Modernizacja już istniejących pawilonów handlowych, zwłaszcza w zakresie termomodernizacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii (ok. 40 szt.). W perspektywie do 2022 roku zrealizowano budowę 5 pawilonów handlowych pod potrzeby sprzedawców.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	Tarpil	- liczba zmodernizowanych obiektów na targowisku miejskim (szt.)
61	Wspieranie i prowadzenie działań aktywizujących zawodowo osoby zagrożone wykluczeniem, w szczególności defaworyzowane na rynku pracy.		Projekt obejmujący usługi realizowane w Klubie Integracji Społecznej (KIS) w formie działań z zakresu aktywizacji zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym między innymi przez wykorzystanie instrumentów aktywizacji zawodowej i edukacyjnej. Zakres obejmuje wsparcie w zdobyciu umiejętności społecznych, doświadczenia zawodowego, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	MOPS/ SOZK, SSNH, SSZPP	- liczba odbiorców działań KIS (os.)
62	Wpieranie rozwoju spółdzielni socjalnych osób prawnych, utworzonych z udziałem samorządu miasta Piły.	2.1.3 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej.	Działania wspierające rozwój spółdzielni socjalnych osób prawnych utworzonych z udziałem Gminy Piła m.in. poprzez wsparcie merytoryczne, organizacyjne, działania promocyjne. Zakłada się prowadzenie, organizację warsztatów edukacyjnych skierowanych do mieszkańców i organizacji w celu propagowania ochrony środowiska, pobudzanie aktywności społecznej oraz motywowanie społeczeństwa do działań w duchu ZERO WASTE. Przykładem działań jest utworzenie i prowadzenie kuchni warsztatowej w ramach wsparcia ze środków norweskich (zakłada się m.in. warsztaty, pokazy, szkolenia z zakresu niemarnowania żywności przy zaangażowaniu lokalnych restauratorów, we współpracy z innymi organizacjami, przeprowadzanie pokazów podczas wydarzeń miejskich i festynów np. osiedlowych).	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, środki EOG	SOZK, SSNH, SSZP	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
63	Wspieranie działań mających na celu wykorzystanie potencjału seniorów do kształcenia zawodowego, w szczególności w zakresie obecnych i przyszłych regionalnych inteligentnych specjalizacji.	2.1.4. Działania mające na celu aktywizację zawodową i wykorzystanie potencjału seniorów.	Działania wspierające inicjatywy mające na celu wykorzystanie potencjału seniorów do kształcenia zawodowego, w szczególności w zakresie obecnych i przyszłych regionalnych inteligentnych specjalizacji. Współpraca z uczelniami, samorządami gospodarczymi i przedsiębiorcami. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP	-
64	Udział jednostek samorządu miasta Piły w monitoringu i badaniach dot. potrzeb rynku pracy.	2.2.1 Współudział w definiowaniu potrzeb kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych przez lokalny i regionalny rynek pracy.	Udział w monitoringu i badaniach dotyczących potrzeb rynku pracy. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP	-
65	Wspieranie uczelni, szkół i innych placówek oświatowych podejmujących kształcenie w zakresie wskazanych przez lokalny i regionalny rynek pracy potrzeb kształcenia.		Działania wspierające uczelnie, szkoły i inne placówki oświatowe podejmujące kształcenie w zakresie potrzeb wskazanych przez lokalny i regionalny rynek pracy. Współpraca z samorządami gospodarczymi i przedsiębiorcami. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	OKS, BP	-
66	Wspieranie rozwoju szkół wyższych	2.2.2 Działania wspierające akademickość Piły.	Działania wspierające rozwój szkół wyższych, w tym: przyciąganie kadry naukowej, wspieranie i aktywizacja studentów, preferencyjne warunki dla młodych naukowców. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	OKS, BP	-
67	Wspieranie wydarzeń uczelnianych i studenckich o charakterze ponadlokalnym.		Wspieranie wydarzeń uczelnianych i studenckich o charakterze ponadlokalnym, a także działań integrujących środowiska akademickie. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	OKS, BP	- liczba wspartych przez Miasto wydarzeń uczelnianych i studenckich (szt.)
68	Działania na rzecz tworzenia klas o kierunkach zawodowych dostosowanych do	2.2.3. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego.	Działania na rzecz tworzenia klas o kierunkach zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy, w tym klas patronackich. Współpraca z samorządami gospodarczymi i przedsiębiorcami, szkołami zawodowymi. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, OKS,	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	potrzeb lokalnego rynku pracy.						
69	Wspieranie kształcenia zawodowego w systemie dualnym.		Wspieranie kształcenia zawodowego w systemie dualnym. Współpraca z uczelniami wyższymi, szkołami zawodowymi, samorządami gospodarczymi i przedsiębiorcami. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, OKS	
70	Działania na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców, w tym wspieranie rozwoju oferty i wysokiej jakości usług podstawowych dla mieszkańców.	2.3.1 Budowanie wizerunku miasta typu Slow/Smart City (miasta, w którym dobrze się żyje).	Działania na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców, w tym wspieranie rozwoju oferty, dostępności i wysokiej jakości usług podstawowych. Konieczne jest objęcie działaniami jak najszerszego spektrum obszarów życia, w tym usług: edukacji, kultury, rekreacji i sportu, pomocy społecznej i zdrowia, komunikacji publicznej, bezpieczeństwa, podnoszenia jakości i standardu usług administracji oraz usług świadczonych z zakresu zabezpieczenia potrzeb bytowych mieszkańców (np. mieszkania, woda, ścieki, gospodarka odpadami – zbieranie, składowanie i zagospodarowanie odpadów). Realizacja działań w poszczególnych obszarach prowadzona będzie przez właściwe merytorycznie jednostki i spółki miejskie, a także przez podmioty, którym powierzono realizację zadań własnych gminy. Ich efektywność wymaga również współpracy samorządu miasta Piły z innymi samorządami oraz jednostkami administracji rządowej. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016 - 2035	-	BP/Jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	-
71	Kształtowanie i rozwój oferty usług wyższego rzędu dla mieszkańców Piły i subregionu, w tym wykorzystującej lokalne dziedzictwo kulturowe.		Miasto Piła jako ośrodek subregionalny Wielkopolski posiada infrastrukturę i potencjał w zakresie świadczenia usług publicznych oraz usług wyższego rzędu. Jest głównym ośrodkiem gospodarczym, akademickim, finansowym i handlowym subregionu. Posiada predyspozycje do rozwoju usług wyższego rzędu, w tym w szczególności kulturalnych i edukacyjnych, turystycznych, sportowych, z zakresu ochrony zdrowia, naukowych i badawczo – rozwojowych, administracyjnych. Prowadzone będą działania zapewniające rozwój oferty usług wyższego rzędu dla mieszkańców Piły i subregionu. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016 - 2035	-	PU/ Jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	-
72	Działania na rzecz podnoszenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta i regionu.		Jakość życia mieszkańców uzależniona jest od możliwości bezpiecznego funkcjonowania. Dlatego też konieczna jest kontynuacja działań na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta i regionu, przekładająca się na wzrost poczucia bezpieczeństwa. Ich efektywność wymaga współpracy jednostek samorządu miasta Piły z jednostkami służb porządkowych i ratownictwa, z innymi samorządami oraz jednostkami administracji rządowej. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016 - 2035	-	SM/ służby porządkowe i ratownicze, inne podmioty	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
73	Promocja Piły jako miasta o wysokiej atrakcyjności osiedleńczej.		Promocja Piły jako miasta o wysokiej atrakcyjności osiedleńczej, bezpiecznego, o dobrze funkcjonującym wewnętrznym układzie komunikacyjnym, infrastrukturą miejską, z dobrym stanem środowiska przyrodniczego - co pozytywnie wpływa na jakość życia w mieście, z usługami komunalnymi i publicznymi świadczonymi na wysokim poziomie. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016 – 2035	-	BP/Jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	-
74	Inwestycje w budownictwo mieszkaniowe komunalne.	2.3.2. Zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych oraz mieszkań na wynajem.	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych lokalnej społeczności jest jednym z podstawowych zadań własnych gminy. W celu jego pełnej realizacji konieczny jest rozwój infrastruktury mieszkaniowej, w tym zwiększenie zasobu budownictwa komunalnego i podniesienie jakości posiadanej substancji mieszkaniowej. <u>I etap</u> Realizacja, z finansowaniem uzyskanym z Funduszu Dopłat, inwestycji pn. Zespół zabudowy mieszkaniowej Nr 2 przy ul. gen. Andersa – II i III etap. Poza tym prace modernizacyjne i remontowe w posiadanych zasobach, w celu wyodrębniania z zasobu komunalnego mieszkań do wynajmu. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano: - zespół zabudowy mieszkaniowej Nr 2 - III etap- budynek przy ul. Andersa 5A-5B-5C, 1 budynek, 49 lokali mieszkalnych, - zespół zabudowy mieszkaniowej Nr 3 - I etap- budynek przy ul. Kity 9A-9B, 1 budynek, 36 lokali mieszkalnych. W realizacji jest: - zespół zabudowy mieszkaniowej Nr 3 - II etap, powstanie 1 budynek, 33 lokale mieszkalne. <u>II etap</u> Kontynuacja działań.	2016 – 2035	Środki własne, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	GKM/ PTBS, MZGM, SIM	- liczba utworzonych budynków mieszkalnych zasobu komunalnego (szt.)
75	Dalszy rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego na wynajem.		Kompleksowa realizacja budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego z niezbędną infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu: przyłącza, tereny zielone, plac zabaw i rekreacji, ciągi piesze i drogi wewnętrzne, miejsca postojowe.	2019-2035	Środki własne, +dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	PTBS, SIM	- liczba utworzonych budynków mieszkalnych TBS (szt.), - liczba utworzonych mieszkań TBS (szt.)
76	Tworzenie i wdrażanie instrumentów gminnych ułatwiających dostęp	2.3.3. Stosowanie instrumentów wspierających rozwój mieszkalnictwa na terenie miasta Piły.	Ograniczone możliwości ludzi młodych do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych stanowią dla nich podstawową barierę rozwojową. Jest to również ograniczenie dla pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem w Pile specjalistycznej kadry, potrzebującej mieszkania w Pile. Celem minimalizacji tych	2016 - 2035	-	GKM/ PTBS, MZGM, SIM,	- liczba utworzonych mieszkań w ramach programów dla młodych (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	ludziom młodym do mieszkania.		ograniczeń planowane jest wypracowanie i wdrożenie systemu zachęt/programów, dla kadry naukowej, specjalistów, przedstawicieli i pracowników firm lokujących swoje inwestycje na terenie miasta, do zamieszkania w Pile. Tworzone i wdrażane instrumenty mają wpływać na powstanie nowych miejsc pracy, ułatwiając pracodawcom rozwój poprzez dostęp pracowników do mieszkania na wynajem. <u>I etap</u> „Mieszkanie na start” - wdrożenie i realizacja programu wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy i pozyskiwania specjalistycznej kadry. m.in. w Zespole zabudowy mieszkaniowej Nr 2 przy ul. gen. Andersa. <u>II etap</u> Budowa mieszkań komunalnych i mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu z opcją dojścia do własności. Zwiększenie zasobu budownictwa komunalnego oraz mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu, z możliwością dojściem do własności. Projekt realizowany w trybie ciągłym. W perspektywie do 2022 roku Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej realizował zadania związane z rozdysponowaniem wybudowanych mieszkań: 1. Liczba pracodawców (szt.) - 17. 2. Liczba mieszkań przekazanych w ramach Programu Wsparcia Mieszkanie na Start- 25. Obecnie w Programie są 24 lokale, z czego na 21 lokali są zawarte umowy najmu. 3. Liczba gospodarstw domowych – 40. Różnica pomiędzy liczbą lokali oddanych w najem w trybie ww. Programu a liczbą gospodarstw domowych, które zawarły umowę najmu na lokale, wynika z faktu, iż niektóre lokale były przedmiotem dwu, trzy a nawet czterokrotnego przydziału.				
77	Działania na rzecz podniesienia rangi miasta Piły, w celu wzrostu jakości życia mieszkańców oraz stworzenia korzystniejszych	2.3.4. Podniesienie statusu administracyjnego miasta Piły, do rangi miasta na prawach powiatu.	Podniesienie statusu administracyjnego dałoby możliwości szybszego rozwoju miasta Piły. Samorząd mógłby efektywniej wpływać na rozwój miasta w każdej dziedzinie, scalając jednocześnie instytucje i przepływ środków finansowych. Spójny system zarządzania i finansowania sfer sektora publicznego da możliwość stworzenia bardziej spójnej oferty edukacyjnej,	2016 – 2030	-	BP	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	warunków funkcjonowania i rozwoju miasta.		kulturalnej, sportowej czy zdrowotnej oraz zapewnienia większego bezpieczeństwa mieszkańców. W trybie ciągłym.				
78	Kontynuacja działań związanych z budżetem obywatelskim.	2.4.1 Wsparcie edukacji i wydarzeń edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.	Projekt integruje lokalną społeczność, aktywizuje mieszkańców, buduje lokalne więzi i współodpowiedzialność za funkcjonowanie miasta. Zapewnia uczestnictwo mieszkańców Piły w projektowaniu części lokalnych wydatków.	2016-2035	Środki własne	BP/ZDiZ	- roczna wysokość budżetu obywatelskiego (zł), - liczba zgłoszonych zadań (szt.), - liczba zrealizowanych zadań (szt.)
79	Wsparcie i prowadzenie działań edukacyjnych, doradczych i integrujących, dla organizacji pozarządowych.	2.4.2 Wsparcie aktywności organizacji pozarządowych.	Wsparcie działań edukacyjnych i doradczych dla organizacji pozarządowych m.in. poprzez zamieszczanie na stronie internetowej miasta informacji dotyczących organizowanych szkoleń, konferencji, spotkań doradczych, możliwości uzyskania wsparcia finansowego z innych źródeł niż budżet miasta. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	RFE/MOPS, BP, OKS, GKM, SOS	-
80	Rozwój systemu informacji i komunikacji z organizacjami pozarządowymi.		Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności , w tym poprzez informacje na stronie internetowej miasta oraz portalu www.konsultacjespoleczne.pila.pl . Bieżące kontakty i wymiana informacji. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	RFE/MOPS, BP, OKS, GKM, SOS	-
81	Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych.		Prowadzenie i aktualizacja zamieszczonej na stronie internetowej miasta bazy organizacji pozarządowych. W trybie ciągłym.	2016-2035	-	RFE	- liczba organizacji pozarządowych w bazie organizacji pozarządowych (szt.)
82	Współpraca w ramach realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.		Realizacja przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w ramach rocznych i wieloletnich programów współpracy miasta Piły z organizacjami pozarządowymi.	2016-2035	Środki własne	RFE/ MOPS, BP, OKS, GKM, SOS	- liczba zawartych umów na realizację zadań publicznych przez NGO (szt.), - roczny koszt zrealizowanych zadań w ramach współpracy z NGO (zł)
83	Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz aktywnej integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem.	2.4.3. Integracja i wsparcie osób zagrożonych wykluceniem społecznym i ekonomicznym.	Projekt obejmujący rozwój usług aktywizacyjnych, profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych, w tym pracy socjalnej, asysty rodzinnej i asysty osobistej osób niepełnosprawnych, poradnictwa specjalistycznego, wsparcia terapeutycznego, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, celem zapobiegania różnego rodzaju kryzysom, w tym psychicznym i wychowawczym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	MOPS/ SOS	- liczba osób, które podniosły kompetencje zawodowe i społeczne (os.), - liczba osób objętych wsparciem (os.), - liczba osób

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			Dotyczy działań na rzecz promowania integracji osób, rodzin, społeczności lokalnych narażonych na marginalizację i wykluczenie lub nimi dotkniętych, służących włączeniu lub utrzymaniu aktywności społecznej. Wsparcie realizowane jest przez działania aktywizacyjne, integracyjne, treningowe, edukacyjne, korekcyjne, informacyjne, profilaktyczne, rekreacyjne itp. Działania z zakresu edukacji kadr (w tym szkolenia i superwizja) osób uczestniczących w realizacji zadań z zakresu świadczenia usług profilaktycznych, pomocowych oraz interwencyjnych.				korzystających z zajęć aktywizacyjnych (os.)
84	Działania spółdzielni socjalnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym.		Celem projektu jest aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym a także stworzenie im miejsc pracy w spółdzielniach socjalnych. Wzrost szans na rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016 – 2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	SOS/SSZP, SSNH	- liczba osób, które podniosły kompetencje zawodowe i społeczne (os.), - liczba osób objętych wsparciem (os.)
85	Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej aktywizujące i integrujące środowiska seniorskie.	2.4.4. Działania integrujące i aktywizujące środowiska seniorskie.	Działalność aktywizacyjna i integrująca seniorów realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym w Dziennym Domu Pomocy, w którego strukturze wyodrębniono Centrum Aktywizacji Seniorów (CAS). Podejmowane działania mają na celu podniesienie efektywności oddziaływań pomocowych, w szczególności przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji rencistów, emerytów, osób z ograniczoną sprawnością, poprzez uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych, aktywizujących (rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych i rękodzielniczych), imprezach i spotkaniach okolicznościowych, imprezach kulturalnych.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, środki EOG, dotacje krajowe	MOPS	- liczba osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych w CAS (os.)
86	Działania Regionalnego Centrum Kultury Fabryka Emocji aktywizujące i integrujące środowiska seniorskie.		Działalność aktywizacyjna Klubu Seniora Zacisze działającego w ramach RCK Fabryka Emocji. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	RCK, OKS	- liczba osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych w RCK Fabryka Emocji (os.)
87	Piłski Instytut Integracji i Edukacji.		Utworzenie i działalność przestrzeni dedykowanej seniorom w celu integracji osób starszych Miasta Piły i przeciwdziałania ich wykluczeniu ze środowiska społecznego. Zadanie realizowane w ramach projektu „Miasto Piła z nową energią” – Finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021. W obiekcie „Okraglaka” przy ul. Okólnej w Pile prowadzone będą działania inwestycyjne, przystosowujące obiekt do zadań	2021-2035	Środki EOG	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych UM Piły, Realizacja - Nadnotecki Uniwersytet Trzeciego Wieku,	- liczba utworzonych dedykowanych seniorom obiektów (szt.) - liczba osób korzystających z utworzonej

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			projektowych. Jednym z modułów tam realizowanym będzie projekt wspierający aktywizację zawodową i społeczną pilskich seniorów poprzez wyposażenie ich w umiejętności niezbędne do kontynuowania aktywności zawodowej i społecznej.			Koordynator projektu - Stowarzyszenie Pro - Senior	infrastruktury dla seniorów (os.)
88	Stworzenie platformy współpracy w oparciu o samorządy gospodarcze.	3.1.1 Wzmocnienie współdziałania na linii: edukacja - biznes-samorząd, poprzez działania promocyjne i powiązanie kształcenia z praktyką w sferze biznesu.	Celem projektu jest utworzenie platformy współpracy w oparciu o samorządy gospodarcze. Zakłada się wspieranie rozwoju współpracy i wspólnych przedsięwzięć przedsiębiorców/ samorządów gospodarczych – uczelni wyższych / szkół zawodowych – instytucji otoczenia biznesu/samorządu. Projekt służyć ma rozwojowi rynku pracy, w kierunkach oczekiwanych przez gospodarkę oraz w oparciu o potencjał szkół wyższych, rozwojowi innowacyjnych i inteligentnych specjalizacji w regionie. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, samorządy gospodarcze, uczelnie wyższe i szkoły zawodowe	-
89	Działania na rzecz utworzenia regionalnego ośrodka B +R +I świadczącego usługi dla biznesu.	3.1.2. Wsparcie dla tworzenia, wykorzystania i wdrażania rozwiązań z zakresu innowacji.	Działania wspierające na rzecz utworzenia Regionalnego Centrum Innowacji (RCIPW), które będzie zajmowało się wdrażaniem transferu wiedzy i innowacji do przedsiębiorstw. Lokalizacja Centrum w Akademii Nauk Stosowanych w Pile pozwoli skupić w jednym miejscu ośrodki doradcze oraz dedykowane dla potrzeb przedsiębiorstw, techniczne i technologiczne laboratoria badawcze związane z inteligentnymi specjalizacjami regionu. Projekt oczekiwany przez środowisko akademickie w Pile. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, uczelnie wyższe, samorządy gospodarcze	-
90	Promocja miasta i marki miasta w kraju i zagranicą.	3.2.1. Budowa wizerunku zewnętrznego miasta Piły i zarządzanie marką miasta.	Promocja miasta i marki miasta w kraju i zagranicą w tym: wystawy, targi, misje, wydawnictwa, imprezy promocyjne, produkty multimedialne. Promocja miasta z wykorzystaniem instrumentu lokowania produktu. Współpraca z innymi samorządami, w tym gospodarczymi, związkami gmin, miastami partnerskimi, instytucjami kultury. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	BP/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.)
91	Promocja wiodących i oczekiwanych branż regionu.	3.2.2.Promocja miasta i regionu.	Promocja wiodących i oczekiwanych branż regionu w tym: wystawy, targi, misje, wydawnictwa, imprezy promocyjne, produkty multimedialne. Współpraca z przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu i agencjami rządowymi typu PAIiZ, izby przemysłowo – handlowe, samorządy gospodarcze, związki samorządowe. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	BP/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.)
92	Kształtowanie i rozwijanie oferty gospodarczej,		Promocja miasta i regionu poprzez kształtowanie i rozwijanie oferty gospodarczej, turystycznej oraz kulturalnej Piły. Współpraca z podmiotami/organizacjami branżowymi, innymi samorządami,	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, środki EOG,	BP/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	turystycznej oraz kulturalnej Piły.		w tym gospodarczymi, związkami gmin, miastami partnerskimi, instytucjami kultury, organizacjami turystycznymi. Realizacja w trybie ciągłym. Przykładem działań jest utworzenie w ramach wsparcia funduszy norweskich półprofesjonalnej Telewizji Młoda Energia, której uczestnikami będą m.in. młode osoby oraz seniorzy zainteresowani tematyką mediów i dziennikarstwa. W ramach przedsięwzięcia wykonana zostanie adaptacja dostosowawcza jednego z pomieszczeń w budynku Regionalnego Centrum Kultury w Pile na tworzone studio telewizyjne. Telewizja Młoda Energia umożliwi realizację wydarzeń kulturalnych, miejskich i regionalnych w nawiązaniu do „nowej energii” w odniesieniu zarówno do nowoczesnych zastosowań technologicznych, jak i energii mieszkańców miasta.		dotacje krajowe		
93	Wsparcie procesu tworzenia produktów turystycznych miasta Piły i regionu.		Promocja poprzez wsparcie procesu tworzenia produktów turystycznych miasta Piły i regionu. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	BP/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.)
94	Wspieranie rozwoju i promocja wiodących produktów miasta o charakterze ponadregionalnym, promujących markę miasta i regionu.		Wspieranie rozwoju i promocja wiodących produktów miasta o charakterze ponadregionalnym, promujących markę miasta i regionu w tym: wystawy, targi, misje, wydawnictwa, imprezy promocyjne, produkty multimedialne. Promocja miasta z wykorzystaniem instrumentu lokowania produktu. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	BP/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.)
95	Tworzenie baz danych, analizy, udział w pracach badawczych	3.2.3. Monitorowanie sytuacji gospodarczej w mieście i regionie.	Zbieranie, analizowanie danych statystycznych oraz udział w pracach badawczych. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	BP, RFE	-
96	Organizacja i wsparcie dla przedsięwzięć integrujących społeczność, budujących więzi społeczne.	3.3.1. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej.	Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców i ich udziału w kreowaniu polityki lokalnej. Pozwala to na budowanie relacji i więzi społecznych. Udział w różnych inicjatywach wpływać będzie na wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz na budowanie tożsamości regionu, w tym dotyczyć będzie także wymiaru edukacji ekologicznej i zmian klimatycznych (edukacja ekologiczna, warsztaty). Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe, środki EOG	Muzeum, RCK, OKS, BP, MiPBP, inne podmioty	- liczba wydarzeń związanych z budowaniem tożsamości (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
97	Działania na rzecz edukacji z zakresu historii oraz kultury miasta i regionu.		Działalność oświatowo -edukacyjna przybliżająca odbiorcom historię i kulturę miasta oraz regionu przy wykorzystaniu różnego rodzaju instrumentów np. zbiorów muzealnych. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	Muzeum, RCK, OKS, BP, MiPBP, inne podmioty	- liczba wydarzeń kulturalnych i historycznych (szt.)
98	Wspieranie i organizacja przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców.		Współpraca samorządu z mieszkańcami miasta mająca na celu zaangażowanie mieszkańców w realizację zadań i inicjatyw publicznych, w tym projektów integrujących obszar ZIT MOF Piły m.in.: - "Integracja po sąsiedzku" - organizacja wydarzeń edukacyjnych - dzień ziemi, dzień wody, sprzątanie świata - edukacja ekologiczna, integracja mieszkańców z miasta, osiedli i ZIT MOF Piły; -Oprowadź mnie po Pile i regionie - budowanie tożsamości lokalnej. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne , dotacje UE, dotacje krajowe	BP, OKS, RCK, MOSiR, Aquapil, inne jednostki i spółki miejskie	-
99	Monitorowanie zjawisk dotyczących problemów społecznych.	3.3.2 Monitoring i dostosowanie polityki społecznej do realnych potrzeb.	Monitorowanie zjawisk dotyczących problemów społecznych. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2022-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	MOPS	- liczba osób korzystających z pomocy MOPS z podziałem na powód przyznania pomocy (os.), - liczba opracowanych diagnoz (szt.), programów (szt.), projektów (szt.)
100	Wsparcie budowy hospicjum w Pile, w celu zwiększenia dostępu do opieki geriatrycznej, paliatywnej i długoterminowej.	3.3.3 Działania wspierające rozwój infrastruktury zapewniającej zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych	Działania wspierające budowę hospicjum w Pile. Projekt został zrealizowany.	2016-2020	-	SOS	-
101	Wsparcie budowy infrastruktury mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych		Działania wspierające budowę mieszkań z usługami towarzyszącymi dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych np. w partnerstwie publiczno-prywatnym. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	GN/SOS, PU, A, MOPS	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/ realizacja	Wskaźniki
102	Likwidacja barier architektonicznych.		Działania mające na celu likwidację barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne	ZDiZ, MZGM/ jednostki i spółki miejskie, inne podmioty	- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (szt.)
103	Podnoszenie standardów dostępności w obiektach mieszkaniowych		Projekt zakłada modernizację obiektów mieszkaniowych w zakresie wyposażenia bloków trzy i czteropiętrowych w windy.	2022-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	SOS/MZGM, TBS, SM Koordynacja WGKIM/ MZGM	- liczba obiektów, w których zamontowano windy (szt.)
104	Ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych, zdrowotnych i specjalistycznych usług medycznych.	3.3.4. Wsparcie rozwoju usług społecznych i prozdrowotnych dla mieszkańców Piły i regionu.	Rozwijanie profilaktyki dotyczącej głównych problemów zdrowotnych i chorób cywilizacyjnych, ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych, szczepień profilaktycznych (np. przeciwko HPV), opieki stomatologicznej dla uczniów szkół podstawowych. Działania wspierające rozwój specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych, w zakresie np. onkologii (m.in. w nowo powstającym ośrodku radioterapii w Pile), geriatry, rehabilitacji, opieki nad osobami niesamodzielnymi, rozwój usług wspierających rodziny osób niesamodzielnymi. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym. W perspektywie 2022 roku zrealizowano m. in. następujące działania: - W 2016 r. WCO rozpoczęło budowę Ośrodka Radioterapii. Z budżetu miasta Piły w 2017 r. na realizację przedsięwzięcia udzielono dotację w kwocie 1 632 402 zł - dofinansowane robót budowlanych w 2017 r. oraz nadzoru autorskiego. - Budowa Ośrodka została zakończona w dniu 14.02.2018 r. Pozwolenie na użytkowanie budynku wydano w dniu 17.09.2018 r. Wartość inwestycji wyniosła ostatecznie 21 583 862,38 zł, w tym: dotacja z budżetu Województwa Wielkopolskiego 18 482 381,87 zł, dotacja z budżetu Miasta Piły 1 632 402,00 zł. - Realizowano szczepienia przeciwko HPV. - Świadczone opiekę stomatologiczną dla uczniów szkół podstawowych.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	SOS, MOPS, OKS, JO	- liczba działań profilaktycznych (szt.), - liczba osób objętych profilaktyką (os.)
105	Rozwój usług e-administracji.	3.3.5. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.	Zwiększenie zakresu usług e-administracji i ich dostępności. Wsparcie cyfryzacji procesów w administracji m.in. przedsięwzięcia dotyczące: upowszechniania standardów wymiany elektronicznej, rozwoju infrastruktury informatycznej, tworzenia, rozwijania oraz udostępniania baz danych, rozwiązań technicznych, poprawy	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, środki EOG	OP, AD/ jednostki i spółki miejskie	-liczba usług e-administracji (szt.) - liczba użytkowników e-usług (os.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			efektywności zarządzania i upowszechniania komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych. W trybie ciągłym. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano projekt „Cyfrowe Usługi Miast dla Przedsiębiorców- CUMP”, dofinansowanego z Funduszu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Dostarczono i wdrożono portal podatkowy, świadczący bezpośrednio e-usługi w zakresie podatków i opłat. Na stronie internetowej pod adresem https://ebok.pila.pl uruchomiono portal podatkowy zapewniający udostępnianie informacji o stanie należności w zakresie podatków od nieruchomości, podatku leśnego oraz rolnego wraz z możliwością dokonania opłaty. Wdrożono także mechanizm powiadamiania podatników za pośrednictwem wiadomości sms oraz email.				
106	Zwiększenie dostępu do Internetu		Podjęmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności mieszkańców do usług internetowych poprzez np. infokioski, mobilne aplikacje, systemy informacji miejskiej, Hot Spoty. Projekt realizowany w trybie ciągłym.	2016-2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	GKM/AD, SM, ZDiZ, inne jednostki i spółki miejskie BP	- liczba utworzonych punktów dostępowych do Internetu (szt.)
107	Działania na rzecz rozwoju podnoszenia wiedzy i kompetencji partnerów społecznych, w obszarach współpracy z sektorem publicznym.	3.4.1. Podniesienie standardów zarządzania miastem.	Podjęmowanie działań mających na celu podnoszenie wiedzy i kompetencji partnerów społecznych w dziedzinach współpracy z samorządem. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE	RFE/ jednostki i spółki miejskie	-
108	Działania na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych .	3.4.2 Wzrost jakości świadczenia usług publicznych.	Podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji kadr poprzez np. szkolenia, warsztaty tematyczne, wspieranie osób kontynuujących naukę, staże (krajowe i zagraniczne). Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE	OP/ jednostki i spółki miejskie	- liczba uczestników szkoleń kadr samorządowych (os.)
109	Wspieranie realizacji działań analityczno-badawczych stanowiących pomoc dla sfery publicznej, biznesu, edukacji.		Działania wspierające realizację projektów analityczno-badawczych stanowiących pomoc dla sfery publicznej, biznesu, edukacji. Projekt realizowany jest w trybie ciągłym.	2016-2035	-	OP/ jednostki i spółki miejskie	-
110	Kreowanie polityki przestrzennego rozwoju miasta	3.5.1. Zarządzanie miastem zgodnie	Kształtowanie w sposób zrównoważony polityki przestrzennego rozwoju miasta obejmujący uwarunkowania społeczne i gospodarcze oraz poszukiwanie optymalnych rozwiązań.	2016-2035	-	PU, A, RFE/SM, GKM, GWDA, PRGOK Altvater,	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
	zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	z ideą Smart City i Slow City.	Wykorzystanie potencjału miasta jako ośrodka pełniącego funkcje regionalne (rozwój usług wyższego rzędu). Kreowanie rozwoju miasta w powiązaniu z obszarem funkcjonalnym. W celu ochrony posiadanych zasobów i walorów środowiskowych, przy zapewnieniu potrzeb bytowych mieszkańców i wysokiej jakości świadczonych usług komunalnych, szczególną wagę należy przyłożyć do kreowania polityk w zakresie gospodarki odpadami (zagospodarowanie, zbiórka i składowanie odpadów). W trybie ciągłym. W perspektywie 2022 roku w ramach budowania miasta zgodnego z polityką Smart City w Pile zrealizowano szereg działań o charakterze inwestycyjnym oraz informacyjnym. W ramach zrównoważonego transportu miejskiego oddano do użytku wiele km dróg rowerowych, węzeł przesiadkowy przy ul. 1 Maja, wymieniono tabor komunikacji miejskiej na niskoemisyjny. Powstało także Centrum Monitoringu Wizyjnego i wybudowano Zintegrowany System Zarządzania Miastem. Przebudowano centrum miasta w celu dostosowania ruchu dla pieszych i rowerzystów. W końcowej fazie realizacji jest budowa Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej ze stanowiskiem Inżyniera Ruchu w MZK, która ułatwi zarządzanie i korzystanie z usług komunikacją publiczną mieszkańcom oraz zarządzanie ruchem. Ponadto uruchomiono system sterowania oświetleniem w mieście. Prowadzone są liczne kampanie informacyjno-promocyjne mające na celu promowanie ekologicznych form transportu: pieszego, rowerowego i komunikacją publiczną.			inne jednostki i spółki miejskie	
111	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań zapewniających lepsze funkcjonowanie miasta		Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań przyczyniających się do wzrostu efektywności zarządzania miastem w poszczególnych obszarach np. transport, bezpieczeństwo, gospodarka komunalna, zaopatrzenie w media, administracja. Budowa innowacyjnych systemów informacji i zarządzania, wspierających funkcjonowanie miasta, w tym reagowanie na problemy. W trybie ciągłym, w tym: - E-Urząd infrastruktura IT, otwarte dane; - Rozbudowa Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej miasta Piły o dane fotogrametryczne; - Rozbudowa systemu zarządzania informacją, systemu szybkiego reagowania i kryzowego, budowa centrum smart city.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	UM Piły i jednostki miejskie	- liczba zainstalowanych inteligentnych systemów (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
112	Kompleksowa modernizacja energetyczna i wdrażanie energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznej	3.5.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.	Projekt obejmuje kompleksową termomodernizację obiektów ze zmianą sposobu ogrzewania na źródło niskoemisyjne. Projekt dotyczy m.in.: miejskich obiektów oświatowych, Klubu Seniora „Zacisze”, noclegowni dla matek z dziećmi i samotnych kobiet) przy alei Niepodległości, miejskich obiektów sportowych np. modernizacja energetyczna aquaparku, Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Pantaleona Szumana w Pile. Zakłada się również przemodelowanie Schroniska dla Zwierząt w Pile na obiekt niezależny energetycznie. W perspektywie do 2022 roku przeprowadzono termomodernizację 4 obiektów użyteczności publicznej – obiektów oświatowych na terenie Piły – Żłobka nr 1 w Pile, Szkoły Podstawowej nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Pile, Publicznego Przedszkola nr 14 im Wróbelka Elemelka w Pile oraz Publicznego Przedszkola nr 17 im. Krasnała Hałabały w Pile. Ponadto w Pile poddano już termomodernizacji następujące obiekty: Publiczne Przedszkole nr 2, Publiczne Przedszkole nr 3, Publiczne Przedszkole nr 4, Publiczne Przedszkole nr 5, Publiczne Przedszkole nr 6, Publiczne Przedszkole nr 11, Publiczne Przedszkole nr 12, Publiczne Przedszkole nr 13, Publiczne Przedszkole nr 15, Publiczne Przedszkole nr 18, Szkoła Podstawowa nr 2 (budynek przy ul. Roosevelta), Szkoła Podstawowa nr 5 (budynek dawnego Gimnazjum nr 4 oraz część budynku przy alei Niepodległości), Szkoła Podstawowa nr 6 (część sportowa).	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	GKM, OKS, SOS/ jednostki i spółki miejskie	- liczba obiektów użyteczności publicznej poddano modernizacji energetycznej (szt.)
113	Modernizacja energetyczna budynków MZK Piła Sp. z o.o., wdrażanie energooszczędnych technologii na terenie zajezdni autobusowej.		Projekt obejmuje działania przyczyniające się min. do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, poprzez montaż instalacji wytwórczej energii elektrycznej opartej na ogniwach fotowoltaicznych, montaż pomp ciepła, zadania w trybie ciągłym. Projekt zakłada modernizację myjni autobusowej, wraz z istniejącą infrastrukturą oczyszczania wody, działania mają na celu odzysk wody służącej do ponownego mycia pojazdów.	2022-2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	MZK	- liczba obiektów użyteczności publicznej poddano modernizacji energetycznej (szt.)

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
114	Modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.	3.5.3. Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych na terenie miasta Piły, łącznie z wymianą infrastruktury na energooszczędną.	Projekt obejmuje kompleksową termomodernizację obiektów MZGM wraz ze zmianą sposobu ogrzewania na źródło niskoemisyjne, w tym: podłączenie do sieci MEC (21 budynków).	2016-2030	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	MZGM, GKM	- liczba obiektów MZGM poddanych termomodernizacji (szt.)
115	Działania skierowane do mieszkańców, mające na celu ochronę środowiska (azbest, niska emisja, szamba).	3.5.4. Wsparcie usuwania zagrożeń wynikających z przestarzałych technologii budowlanych.	Kampanie edukacyjno – informacyjne skierowane do mieszkańców w celu pobudzenia zachowań proekologicznych m.in. usuwanie azbestu, likwidacja szamb, likwidacja pieców węglowych. W trybie ciągłym. W perspektywie do 2022 roku realizowano następujące działania: - od 2018 roku ze środków budżetu gminy Piła prowadzony jest program dofinansowania do wymiany kotłów i pieców niskosprawnych na nowe niskoemisyjne źródła ciepła polegający na likwidacji niskosprawnych pieców na paliwo stałe i zastąpieniu ich nowym ekologicznym źródłem ciepła. Od 2018 roku zrealizowano 160 umów na dofinansowanie zakupu nowego ekologicznego źródła ciepła. - w 2021 roku w Urzędzie Miasta Piły został uruchomiony Punkt Konsultacyjno – Informacyjny Programu Czyste Powietrze w zakresie którego realizowane są m.in.. następujące działania: organizacja spotkań informujących o zasadach Programu dla mieszkańców; wydruk i zapewnienie dostępności materiałów informacyjnych i promujących Programu; wizyty u mieszkańców, połączone z oceną obecnego źródła ciepła i potrzebą jego wymiany oraz wstępną analizą stanu budynku pod kątem termomodernizacji, w trakcie wizyt jest przedstawiana oferta Programu; rozsyłanie materiałów informacyjnych do potencjalnych Wnioskodawców Programu zachęcających do złożenia Wniosku o dofinansowanie. - od 2016 roku kontynuowany jest Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Piły. Beneficjenci, zarówno osoby fizyczne jak i prawne, uzyskują pomoc w zakresie demontażu, odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe	GKM	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
			azbest w wysokości 100% kosztów poprzez wykonanie przez Gminę Piła usługi w tym zakresie. Wg stanu na koniec 2021 roku unieszkodliwiono 498 Mg wyrobów zawierających azbest. systematycznie prowadzone są kontrole zbiorników bezodpływowych znajdujących się na terenie miasta Piły. Podczas kontroli pracownicy WGKiM informują o możliwościach i udogodnieniach wynikających z podłączenia do sieci kanalizacyjnej. W 2022 roku oraz latach kolejnych planowane jest kontynuowanie powyższych działań.				
116	Wspieranie działań na rzecz wdrażania i stosowania Odnawialnych Źródeł Energii, w tym budowy elektrowni fotowoltaicznej.	3.5.5. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	Odnawialne źródła energii stanowią alternatywę dla paliw kopalnych i przyczyniają się m.in. do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Podejmowanie działań wspierających wykorzystanie odnawialnych zasobów energii i wdrażanie OZE m.in. budowa instalacji wytwórczej energii elektrycznej opartej na ogniwach fotowoltaicznych przyczyni się do redukcji szkodliwych emisji zanieczyszczeń. W perspektywie do 2022 roku zrealizowano: - Mikroinstalacja fotowoltaiczna 40 KW, - Trwają prace nad instalacją fotowoltaiczną 49,68 KW, - W latach 2016 - 2020 funkcjonowała spółka FOTOWOLTAIKA PIŁA Sp. z o.o. gdzie głównym udziałowcem była spółka GWDA. Spółka została powołana w celu wybudowania pięciu farm fotowoltaicznych o mocy 0,99 MW każda. Po wykonaniu projektów oraz uzyskaniu pozwoleń na budowę i wygrania aukcji na 1 MW, spółka w 2020 roku została sprzedana podmiotowi zewnętrznemu. Wg stanu na VI 2022 rok nowy właściciel kończy budowę pięciu farm - planowany termin uruchomienia do końca 2022 roku. Nowo wybudowane farmy leżą na terenach spółki GWDA oraz Gminy Piła.	2016-2019	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	GKM	- liczba utworzonych instalacji OZE (szt.)
117	Działania informacyjno - edukacyjno-promocyjne w zakresie propagowania niskiej emisji.	3.5.6. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii.	Projekt obejmuje promowanie gospodarki niskoemisyjnej, planowanie energetyczne, zamówienia publiczne uwzględniające kryteria niskoemisyjności oraz zarządzanie zużyciem i zakupem energii w obiektach gminnych. W trybie ciągłym.	2016-2035	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe	GKM/ jednostki i miejskie spółki	-

Lp.	Nazwa projektu	Zadanie	Opis projektu	Okres realizacji	Źródła finansowania	Koordynator/realizacja	Wskaźniki
					unijne i krajowe		
118	Przeciwdziałanie opadaniu poziomu jezior - jez. Płotki.	3.5.7. Dostosowanie miasta do zmian klimatu.	Ochrona zasobów wody ze zlewni rzeki Noteć na terenie ZIT MOF Piły - odbudowa zasobów wodnych jeziora Płotki. Dokumentacje badawcze i działania.	2022-2027	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	BNW/MWiK	- dokumentacja badawcza dot. jeziora Płotki (szt.)
119	Rewitalizacja zieleni – tworzenie tzw. korytarzy zieleni w pasach drogowych dróg różnych kategorii.		Rewitalizacja zieleni – tworzenie tzw. korytarzy zieleni w pasach drogowych dróg różnych kategorii (aleja Piastów - od wiaduktu do ronda przy ul. Wodnej, ulica Wodna, aleja Niepodległości, aleja Jana Pawła II - od mostu Chrobrego do ronda Solidarności, plac Zwycięstwa, aleja Powstańców Wielkopolskich - na odcinku pomiędzy ul. Bydgoską a ul. Kossaka, aleja Wojska Polskiego - od baszty do ronda PCK, ulica Bydgoska), przebudowa zieleni wzdłuż bulwarów Europejskich w Pile.	2022-2027	Środki własne, dotacje UE, dotacje krajowe, preferencyjne instrumenty finansowe unijne i krajowe	ZDiZ	- długość zrewitalizowanych pasów zieleni (km)

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

8.1. Założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w kontekście ustaleń aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku

Piła położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego; jest gminą miejską oraz siedzibą powiatu pilskiego. Miasto graniczy z gminami: Trzcianka (powiat czarnkowsko-trzcianecki) i Krajenka (powiat złotowski) oraz gminami powiatu pilskiego: Szydłowo, Kaczory i Ujście, w tym posiada również granicę z miastem Ujściem.

Piła położona jest w miejscu krzyżowania się dróg krajowych w układzie północ-południe – droga krajowa nr 11 i wschód-zachód – droga krajowa nr 10. Główne ulice miasta tworzą podstawowy układ komunikacyjny, który zapewnia sprawną komunikację pomiędzy rejonami miasta oraz powiązanie ruchu miejskiego z zewnętrznym układem drogowym.

W obszarze podmiejskim miasto posiada szczególne powiązania funkcjonalne z obszarem gminy Szydłowo. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego miasto Piła zaliczone zostało do miast o znaczeniu regionalnym, a w tezach zawartych w polityce krajowej i ocenie struktury osadniczej, miasto Piła zostało zakwalifikowane do ośrodków subregionalnych (podgrupa dawnych miast wojewódzkich), w których występuje szczególna kumulacja problemów społeczno-gospodarczych.

Miasto posiada potencjał dla pełnienia funkcji ponadlokalnej w obszarze oddziaływania, w tym w obszarze podmiejskim oraz regionie północnej Wielkopolski, a także dla wschodnich terenów województwa zachodniopomorskiego.

W obszarze lokalnym Piły wyodrębnia się historyczne części miasta: Gładyszewo, Górne, Jadwiżyn, Koszyce, Motylewo, Podlasie, Staszycy, Śródmieście i Zamość, w tym osiedla stanowiące jednostki pomocnicze Rady Miasta Piły.

Przeważający obszar 78,4% powierzchni miasta stanowią tereny nieurbanizowane, w tym grunty lasów, zadrzewienia i zakrzewienia zajmują 52%, a grunty orne 10,3% powierzchni miasta. Tereny zabudowane, w tym tereny wypoczynkowo-rekreacyjne obejmują 12,5% powierzchni miasta. W strukturze przestrzennej miasta tereny zabudowane rozmieszczone są gniazdowo, a elementy rozgraniczające to: układ hydrograficzny wraz z łąkami, lasy, zadrzewienia i zieleń urządzona oraz tereny i obiekty infrastruktury kolejowej. W przestrzeni terenów zabudowanych wyróżnia się cztery wieloprzestrzenne zespoły nazwane, dla potrzeb niniejszej oceny stanu, następująco:

- „Północ” – obszar osiedla Koszyce w rejonie aleja Niepodległości i ul. Zielona Dolina oraz „Kuźnicy Pilskiej” w rejonie ulic Miłej i Królewskiej;
- „Wschód” – obszar lewobrzeżnej części miasta, obejmującej osiedla Zamość, Jadwiżyn i Podlasie;
- „Zachód” – obszar prawobrzeżnej części miasta, obejmującej „Stare Koszyce”, obszar śródmiejski, osiedle Górne, lotnisko i Gładyszewo;
- „Południe” – obejmujące osiedla Staszycy i Motylewo.

„Północ” to teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej i terenów rolnych przeznaczonych do zabudowy.

„Wschód” to teren wielofunkcyjny, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowo-produkcyjnej. Z wyłączeniem rejonu ul. Wawelskiej, są to tereny zabudowane intensywnie. Rejon ul. Młodych oraz b. dworca celnego, ze szlakowymi liniami kolejowymi stanowi obszar problemowy, przydatny do zabudowy z ograniczeniami wynikającymi z obsługi komunikacyjnej terenu.

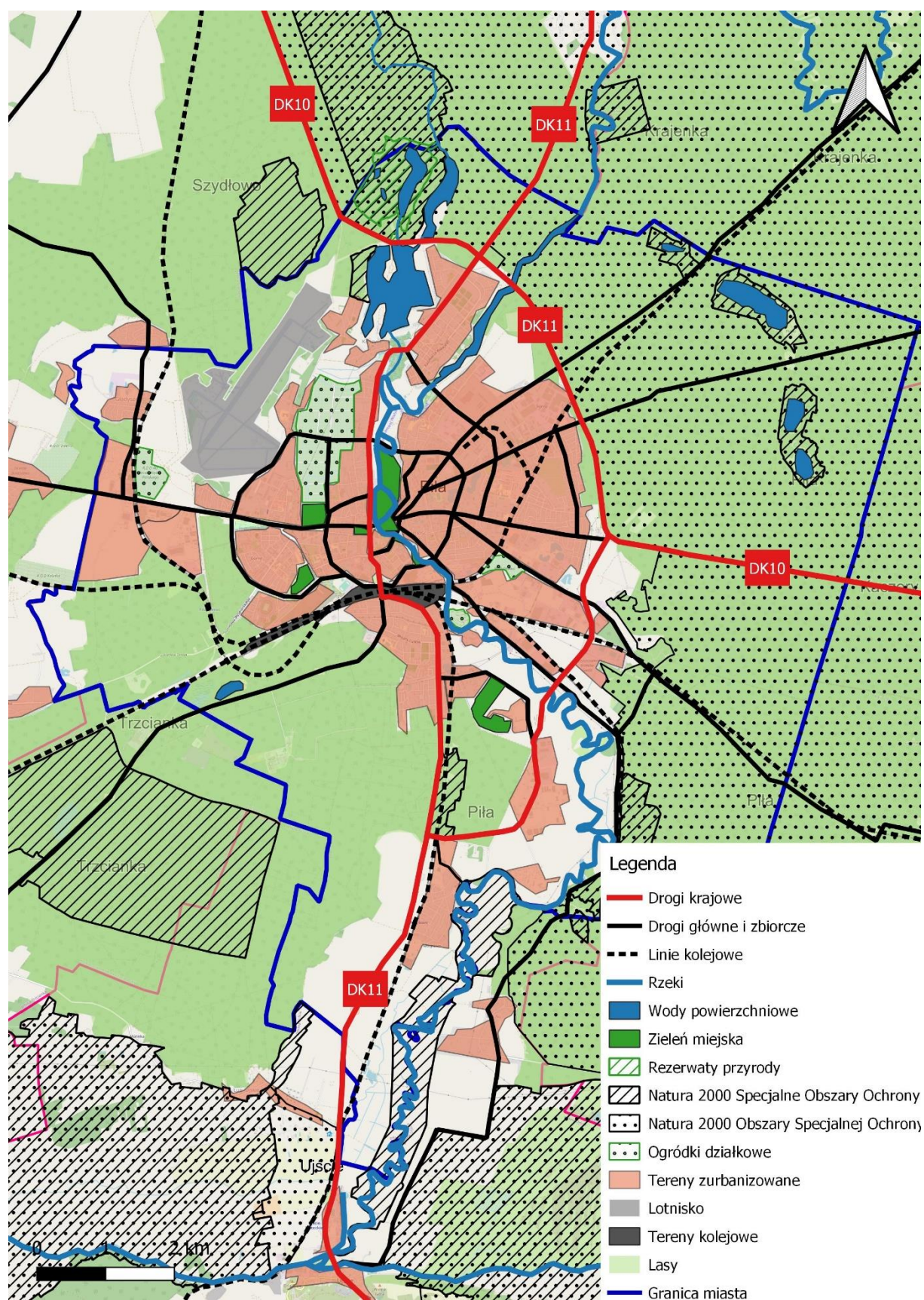
„Zachód” to teren wielofunkcyjny, z wyodrębnieniem zespołu zabudowy mieszkaniowo-usługowej „Starych Koszyc” i obszaru śródmiejskiego, osiedla Górne, z terenem funkcjonalnym zabudowy produkcyjno-usługowej w rejonie ul. Warsztatowej, lotniska i strefy usługowo-produkcyjnej w rejonie ul. Długosza i Wypoczynkowej oraz osiedla Gładyszewo, z ekstensywną zabudową mieszkaniową i usługową oraz gruntami rolnymi niezabudowanymi. Poza obszarami zabudowanymi, zachodnio-południowa część obszaru stanowi tereny przyrodnicze o ograniczonej możliwości zabudowy.

„Południe” to zespół dwóch jednostek mieszkaniowych osiedla Staszyce i Motylewa oraz terenów wielofunkcyjnych w rejonie ul. Przemysłowej (Motyczyn).

Rzeka Gwda stanowi oś miasta, dzieląc ją na część wschodnią i zachodnią. Przez miasto przepływa również rzeka Ruda, będąca prawym dopływem Gwdy oraz inne cieki wodne, m.in. Kanał Motylewski, Kotuń (Kotunianka), Młynówka, Rów Graniczny czy Farbiarska Struga. Na Gwdzie i Rudej zlokalizowane są zbiorniki zaporowe o funkcjach retencyjnych i rekreacyjnych, a w północnej części miasta na rzece Gwdzie – „Elektrownia Wodna Koszyce”.

Miasto Piła położone jest w obrębie i sąsiedztwie obszarów chronionych. Wśród nich znajdują się rezerваты przyrody „Kuźnik” oraz „Nietoperze w Starym Browarze”, obszary chronionego krajobrazu („Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”), obejmujące fragmenty północnej i wschodniej części miasta, „Dolina Noteci” obejmująca fragmenty południowo-wschodnich krańców miasta), a także Obszary Natura 2000 („Puszcza nad Gwdą” i „Ostoja Pilska”) oraz użytek ekologiczny „Zakole”

Mapa 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Miasta Piły

Źródło: opracowanie własne

Zakres interwencji przyjęty w aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku wskazuje na kontynuowanie procesów rozwoju także w odniesieniu do wymiaru przestrzennego. Należy zwrócić uwagę na dalsze pogłębianie integracji funkcjonalno-przestrzennej, czego wymiarem jest m. in. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialne Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły (ZIT MOF Piły). Współpracę w ramach ZIT MOF Piły podjęły: Miasto Piła jako Lider ZIT, Gmina Miejska w Chodzieży, Gmina Chodzież, Miasto i Gmina Kaczory, Gmina i Miasto Krajenka, Gmina Szydłowo, Miasto i Gmina Trzcianka, Gmina i Miasto Ujście, Miasto i Gmina Wysoka, Miasto Złotów oraz Gmina Złotów.

W wymiarze przestrzennym zakres interwencji przedstawiony w aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku wskazuje na kluczowe przemiany jakie zajdą w mieście w odniesieniu do zagadnień związanych z aktywnością gospodarczą, transportem i komunikacją, rewitalizacją terenów zdegradowanych, przestrzenią dla funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz funkcji mieszkaniowej.

- Rozwój aktywności gospodarczej na terenie Piły realizowany będzie w oparciu o istniejące zasoby terenów inwestycyjnych. Zakłada się przy tym rozwój funkcji gospodarczej w oparciu o tereny inwestycyjne strefy przemysłowej Piła południowo-zachodnia, stworzenie strefy przemysłowej Piła Zachodnia-Lotnisko (rejon ulic Lotnicza Krzywa, Długosza) oraz zagospodarowanie terenów wokół lotniska.
- Rozwój powiązań komunikacyjnych i transportowych realizowany będzie w oparciu o koncepcję docelowego układu komunikacyjnego, uwzględniającego utworzone drogi ekspresowe S10 i S11 oraz obwodnicę zachodnią (w ciągu ulic: aleja Poznańska, ul. Cicha, ul. Henryka Siemiradzkiego, ul. Pomorska, ul. Podgórna), przebudowę ulic Bydgoska, Przemysłowa, Jastrzębia, Na Leszkowie. W kształtowaniu powiązań komunikacyjnych uwzględnione zostaną powiązania funkcjonalne, w tym poprzez instrumenty zintegrowanych inwestycji terytorialnych.
- Rewitalizacja terenów zdegradowanych realizowana będzie zgodnie z koncepcją ujętą w Gminnym Programie Rewitalizacji, w tym zakładającą kontynuację projektu „Budowa markowego produktu Wielkopolski – Piłska strefa aktywności”.
- Rozwój funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej realizowany będzie na bazie istniejących zasobów przyrodniczych i kulturalnych, w tym przy ośrodku Płotki, przy Zalewie Koszyckim, w oparciu o potencjał rzeki Gwdy (m. in. Bulwary Europejskie).
- Rozwój funkcji mieszkaniowej realizowany będzie w oparciu o wytyczne Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, które uwzględniają następujące założenia:
 - tereny intensywnej zabudowy, stanowiące podstawową strukturę przestrzenną miasta, w tym osiedla: Górne, Śródmieście wraz zabudową alei Niepodległości do ul. Wałęckiej, Jadwiżyn, Podlasie, Zamość i Staszycy. Na wyodrębnionych obszarach główną zasadą jest ograniczenie zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczeniu terenów oraz zachowanie funkcji ogólnomiejskich;
 - tereny zainwestowane w części: Gładyszewo, Koszyce (rejon ul. Kazimierza Wielkiego i Królewskiej), Jadwiżyn (rejon ul. Śniadeckich i alei Powstańców Wielkopolskich), Zamość (rejon ulic Młodych i Wawelskiej), rejon Bydgoskiego Przedmieścia (Podlasie, osiedle Zielone Wzgórza) oraz Motylewo, stanowiące uzupełnienie istniejącego zainwestowania. Wymienione obszary są terenami objętymi przekształceniem struktury przestrzennej wraz z ustaleniem nowych przeznaczeń i ich funkcji, w odniesieniu do istniejącego stanu zainwestowania;

- o tereny dopuszczalnej ekstensywnej zabudowy w rejonie Kośna i istniejącej zabudowy rozproszonej na obszarach wyłączonych z zabudowy;
 - o tereny w rejonie lotniska przewidziane do zainwestowania, z ograniczeniami wynikającymi z potencjalnej uciążliwości lotniska i jego wymogów technicznych.
- Ujęty w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku projekt utworzenia modelowego osiedla mieszkaniowego „Zielone Wzgórza” (rejon Bydgoskiego Przedmieścia), zakłada rozwój funkcji mieszkaniowej o niespotykanej w skali miasta i pilotażowej w skali kraju – łączności rozwiązań inteligentnych, innowacyjnych, ekologicznych – kształtujących przy tym wizerunek miasta SMART.

Tabela 3. Wymiar przestrzenny realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
1.1.1. Rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznych, w tym: - kontynuacja realizacji projektu „Budowa markowego produktu Wielkopolski – Piłska strefa aktywności” - rewitalizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych, - rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej	• Obszar rewitalizacji, wskazany w Gminnym Programie Rewitalizacji dla miasta Piły, • Zakres obejmuje kompleksową rewitalizację, w tym rozwój funkcji rekreacyjnej, kulturalnej, w szczególności w oparciu o potencjał terenów nadrzecznych rzeki Gwdy, • Zakres interwencji obejmuje modernizację zasobów mieszkaniowych obszaru rewitalizacji oraz obiektów publicznych. • Zakłada się, że wskazane do rewitalizacji obszary rozwiną nowe funkcje, staną się przestrzenią atrakcyjniejszą dla usług oraz jakości życia.
1.1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej, w tym: wodno-kanalizacyjnej, oświetleniowej	• Obszary miasta, które wykazują się deficytami w zakresie infrastruktury sieciowej lub wymagają jej rozwoju w związku z dużą dynamiką inwestycji, zarówno mieszkaniowych, jak też gospodarczych. • Zakłada się budowę sieci kanalizacyjnej w odniesieniu do planowanych terenów usługowo-produkcyjnych przylegających do lotniska od strony zachodniej. • Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej realizowana będzie m.in. w rejonie ulic: - o Opalińskich, Konstancji, Bnińskich, - o Żeleńskiego, - o Gołębia, Kanarkowa, Wronia, Pelikanowa, Ibisowa, Skowronkowa, Żwirowa, Wapienna, - o Przemysłowa (teren za PKS), - o oraz w rejonie osiedla Zielone Wzgórza. • Zakłada się budowę sieci kanalizacji deszczowej w tym w rejonie ulic: Opalińskich, Bnińskich, Konstancji oraz na obszarze osiedla Zielone Wzgórza. • Zakłada się budowę 26 zbiorników retencyjnych wód opadowych o orientacyjnej pojemności – 35 tys. m³ na istniejącej sieci kanalizacji deszczowej (w Strategii nie wskazano lokalizacji inwestycji) oraz zbiornika retencyjnego na Targowisku Miejskim przez Tarpil Sp. z o.o.

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
	• Zakłada się rozbudowę sieci wodociągowej w następujących lokalizacjach: ○ Sieć wodociągowa w ulicach: Jastrzębiej, Przepiórczej i Ceramicznej w Pile, ○ Sieć wodociągowa w ulicach Krzywej, Długosza i Zachodniej w Pile, ○ Sieć wodociągowa w rejonie ul. Przemysłowej w Pile, ○ Sieć wodociągowa w ul. Wroniej w Pile, ○ Sieć wodociągowa w ul. Żeleńskiego w Pile, ○ Sieć wodociągowa w ul. Wilgowej w Pile.
1.1.3. Rozbudowa systemu magistralnej kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Piły	• Zakłada się budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: Wypoczynkowej i Rydygiera.
1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej	• Zakłada się budowę sieci wodociągowej magistralnej oraz nowych ujęć wody w tym ujęcia wody SUW Gładyszewo.
1.1.5. Budowa i rozbudowa zbiorczych systemów ogrzewania	• Planowe jest zwiększenie liczby podłączeń do sieci oraz modernizacja sieci ciepłowniczej.
1.1.6. Budowa i rozbudowa infrastruktury dla bezpieczeństwa miasta	• Zadanie odnosi się do całej przestrzeni miasta, zakładając wdrażanie narzędzi i rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo publicznie.
1.1.8. Rozbudowa i modernizacja miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych	• Zadanie realizowane jest w przestrzeniach miasta o rozwiniętej już funkcji rekreacyjnej lub posiadającej potencjał do rozwoju takiej funkcji, w tym: ○ OTW Płotki, ○ Zespół sportowy przy ul. Żeromskiego, ○ Stadion Żużlowy w Pile, ○ Centrum sportowo-rekreacyjne Aquapark przy ulicy Grottgera, ○ Planowany do budowy kryty basen na osiedlu Górnym.
1.1.9. Rozwój infrastruktury edukacyjno-oświatowej w powiązaniu z rozwojem przestrzennym miasta, podniesienie jakości edukacji.	• Zadanie zakłada tworzenie nowych obiektów infrastruktury edukacyjno-oświatowej: ○ Oddziały przedszkolne i placu zabaw w Szkole Podstawowej nr 5 im Dzieci Polskich w Pile, ○ Przedszkole przy ul. Nad Gwdą w Pile.
1.1.10. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	• Zakłada się wspieranie i moderowanie procesów wpływających na rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym: ○ Utworzenie modelowego, innowacyjnego, ekologicznego Osiedla „Zielone Wzgórza”, zlokalizowanego pomiędzy ulicami Bydgoską i Wawelską w Pile (wschodnia część miasta), ○ Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
1.1.11. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile	• Zadanie dotyczy rozbudowy Cmentarza Komunalnego przy ul. Motylewskiej poprzez wytyczenie nowych kwater na nieruchomości o powierzchni 6,6ha znajdującej się przy ulicy Przemysłowej.
1.1.12. Prowadzenie oraz wsparcie działań na rzecz ochrony zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci.	• Zadanie lokalizuje się w przestrzeni miejskiej w miejscu istniejących obiektów dziedzictwa kulturowego, m. in: ○ Budynek Regionalnego Centrum Kultury Fabryka Emocji, ○ Piłska parowozownia Okrągłak wraz z otoczeniem, ○ Zabytkowe cmentarze.
1.1.13. Wsparcie działań zwiększających turystyczne wykorzystanie rzeki Gwdy.	• Zadanie lokalizuje się wzdłuż rzeki Gwdy w Pile. • Zakłada się m. in. budowę przenośni statków turystycznych na jazie w Byszkach oraz budowę infrastruktury na rzece Gwdzie, zmierzające do jej turystycznego i rekreacyjnego wykorzystania np. budowa slipów, przystani.
1.2.1. Rozbudowa wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta.	• Zadanie zakłada budowę, modernizację i remonty wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Piły, z oświetleniem. • Zakłada się przebudowę następujących ulic: ○ Bydgoska od torów kolejowych (trasa na Tczew) do skrzyżowania dróg krajowych nr 10 i nr 11), ○ Jastrzębia (odcinek od ul. Przemysłowej do ul. Łąbędziej i Drozdowej) i pozostałe drogi na osiedlu Motylewo, ○ Na Leszkowie, • Zakłada się budowę i przebudowę ścieżek rowerowych, w tym rozwój aglomeracyjnego systemu dróg rowerowych na obszarze ZIT MOF Piły. • Zakłada się budowę i rozbudowę parkingów publicznych. • Zakłada się budowę zachodniej obwodnicy miasta – aleja Poznańska, ul. Cicha, ul. Henryka Siemiradzkiego, ul. Pomorska, ul. Podgórna.
1.2.2. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez zmiany mobilności miejskiej w centrach miast POSI.	• Zadanie zakłada budowę i przebudowę centrum miasta w rejonie ulic 11 Listopada, 14 Lutego, M. Konopnickiej i Zygmunta Starego oraz Placu Staszica i Placu Konstytucji.
1.2.3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Piłskiego OSI	• Zadanie zakłada budowę i przebudowę infrastruktury drogowej Piłskiego OSI, poprawiająca spójny system połączeń drogowych i tras rowerowych pomiędzy gminami POSI. • W odniesieniu do Piły zakłada m. in.: ○ budowę i przebudowę ścieżek/tras rowerowych budujących spójność komunikacyjną z jednostkami osadniczymi POSI, w tym w kierunkach na Żelgniewo, Ujście, Kotuń, Szydłowo, w powiązaniu z rozbudową wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta; ○ utworzenie systemu parkingów buforowych „park&ride” i „bike&ride”, ○ utworzenie centrum przesiadkowego.

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
1.2.4. Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego	• Celem jest ulepszenie i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego i odnosi się w rezultatach do przestrzeni całego miasta, jak też terenów podmiejskich, w tym Ujścia i Szydłowa. • Rezultatem będzie niskoemisyjny i wydajniejszy system komunikacji miejskiej.
1.2.5. Działania na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej i drogowej, w tym budowy S10 i S11.	• Efektem zadania będzie powstanie na terenie Piły układu drogowego opierającego się o drogi ekspresowe S10 i S11, które przebiegać będzie przez wschodnie oraz północne rejony miasta.
1.2.6. Uruchomienie i zagospodarowanie lotniska, w tym do wykorzystania komunikacyjnego.	• Zadanie zlokalizowane będzie w przestrzeni istniejącej infrastruktury lotniskowej, zlokalizowanej w zachodniej części miasta.
1.3.1 Utworzenie strefy przemysłowej Piły południowo – wschodnia: - kontynuacja realizacji projektu „Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych i powojaskowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piły południowo-wschodnia”.	• Zadanie zakłada zwiększenie potencjału i atrakcyjności inwestycyjnej na terenie Piły, bazujące na dostępnych oraz możliwych do stworzenia terenach inwestycyjnych: ○ Rejon ulicy Wawelskiej, ○ Rejon ul. Młodych.
1.3.2 Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych - stworzenie strefy przemysłowej Piły Zachodnia-Lotnisko	• Zadanie zakłada zwiększenie potencjału i atrakcyjności inwestycyjnej na terenie Piły, bazujące na zasobach terenów poprzemysłowych i powojaskowych przy ul. Lotnicza ul. Krzywa, ul. Długosza.
1.3.3. Zagospodarowanie terenów wokół lotniska.	• Zadanie zakłada wykorzystanie potencjału terenów inwestycyjnych zlokalizowanych wokół lotniska w Pile do rozwinięcia funkcji przemysłowo-usługowej.
2.1.1. Stosowanie instrumentów finansowych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej w Pile	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego, zakłada wspieranie aktywności gospodarczej w mieście, niezależnie od jej lokalizacji.
2.1.2 Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego, zakłada wspieranie aktywności gospodarczej w mieście, niezależnie od jej lokalizacji. • W wymiarze przestrzennym zadanie materializuje się w odniesieniu do obiektu targowiska miejskiego (planuje się modernizację pawilonów handlowych).
2.1.3 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego, zakłada wspieranie przedsiębiorczości społecznej.
2.1.4. Działania mające na celu aktywizację zawodową	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy mieszkańców Piły.

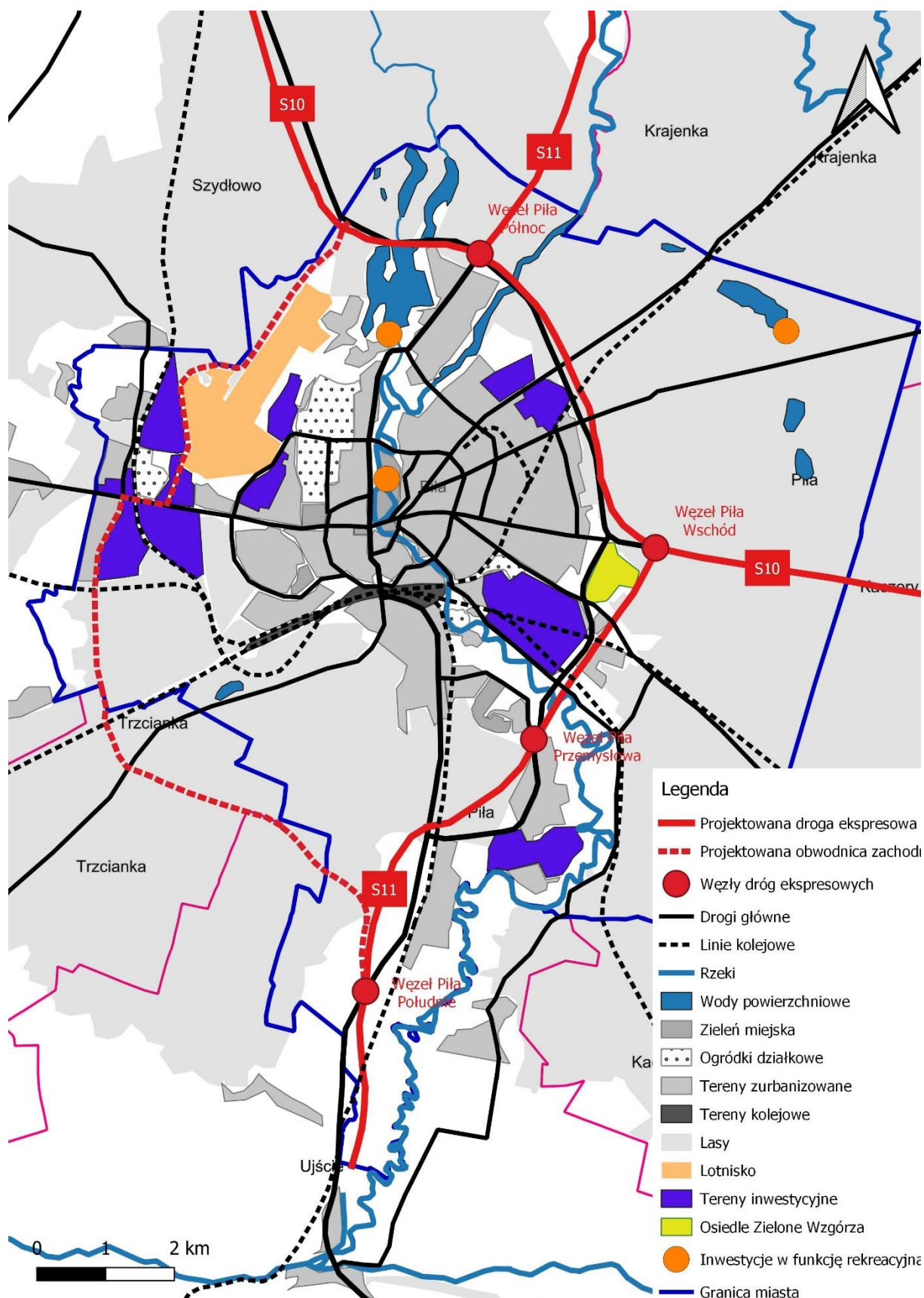
Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
i wykorzystanie potencjału seniorów	
2.2.1 Współdziałanie w definiowaniu potrzeb kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych przez lokalny i regionalny rynek pracy	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy mieszkańców Piły.
2.2.2 Działania wspierające akademickość Piły	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
2.2.3. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy mieszkańców Piły.
2.3.1 Budowanie wizerunku miasta typu Slow/Smart City (miasta, w którym dobrze się żyje)	• Zadanie ma charakter przekrojowy, elementy związane z wymiarem przestrzennym wynikają z idei miasta kompaktowego, zwarteo, ekonomicznego, zarządzanego przez mieszkańców.
2.3.2. Zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych oraz mieszkań na wynajem	• Wymiar przestrzenny zadania związany jest z lokalizacją zasobów komunalnych. Zakłada się m. in.: ○ Inwestycja pn. Zespół zabudowy mieszkaniowej Nr 2 przy ul. gen. Andersa – II i III etap. • Zakłada się ponadto dalszy rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego na wynajem.
2.3.4. Podniesienie statusu administracyjnego miasta Piły, do rangi miasta na prawach powiatu	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego, ma charakter działań organizacyjnych i koncepcyjnych.
2.4.1 Wspieranie edukacji i wydarzeń edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
2.4.2 Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych.	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
2.4.3. Integracja i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
2.4.4. Działania integrujące i aktywizujące środowiska seniorskie.	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. • Zakłada się, że działalność aktywizacyjna i integrująca seniorów realizowana będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym w Dziennym Domu Pomocy, w którego strukturze wyodrębniono Centrum Aktywizacji Seniorów (CAS). • Zakłada się, że działalność aktywizacyjna prowadzona będzie przez Klub Seniora Zacisze, działającego w ramach RCK Fabryka Emocji. • Zakłada się, że w obiekcie „Okrągłaka” przy ul. Okólnej w Pile prowadzone będą działania inwestycyjne, przystosowujące obiekt do zadań związanych z aktywnością społeczną.

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
3.1.1 Wzmocnienie współdziałania na linii: edukacja -biznes-samorząd, poprzez działania promocyjne i powiązanie kształcenia z praktyką w sferze biznesu	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.1.2. Wsparcie dla tworzenia, wykorzystania i wdrażania rozwiązań z zakresu innowacji	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.2.1. Budowa wizerunku zewnętrznego miasta Piły i zarządzanie marką miasta	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.2.2.Promocja miasta i regionu.	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.2.3. Monitorowanie sytuacji gospodarczej w mieście i regionie	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.3.1. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.3.2 Monitoring i dostosowanie polityki społecznej do realnych potrzeb	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.3.3 Działania wspierające rozwój infrastruktury zapewniającej zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.3.4. Wspieranie rozwoju usług społecznych i prozdrowotnych dla mieszkańców Piły i regionu	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.3.5. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.4.1. Podniesienie standardów zarządzania miastem	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.
3.4.2 Wzrost jakości świadczenia usług publicznych	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta oraz mieszkańców Piły.

Zadania	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
3.5.1. Zarządzanie miastem zgodnie z ideą Smart City i Slow City	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta.
3.5.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	• Zadanie dotyczy m.in.: miejskich obiektów oświatowych, Klubu Seniora „Zacisze”, noclegowni dla matek z dziećmi i samotnych kobiet) przy alei Niepodległości, miejskich obiektów sportowych np. modernizacja energetyczna aquaparku, Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Pantaleona Szumana w Pile. Zakłada się również przemodelowanie Schroniska dla Zwierząt w Pile na obiekt niezależny energetycznie. • Zakłada się modernizację myjni autobusowej.
3.5.3. Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych na terenie miasta Piły, łącznie z wymianą infrastruktury na energooszczędną	• Zadanie dotyczy m. in. kompleksowej termomodernizacji obiektów MZGM wraz ze zmianą sposobu ogrzewania na źródło niskoemisyjne, w tym: podłączenie do sieci MEC (łącznie 21 budynków).
3.5.4. Wsparcie usuwania zagrożeń wynikających z przestarzałych technologii budowlanych	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta.
3.5.5. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	• Zakłada się wykorzystanie odnawialnych zasobów energii i wdrażanie OZE m.in. budowa instalacji wytwórczej energii elektrycznej opartej na ogniwach fotowoltaicznych przyczyni się do redukcji szkodliwych emisji zanieczyszczeń. • W Strategii nie wskazano lokalizacji inwestycji.
3.5.6. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii	• Zadanie nie odnosi się bezpośrednio do wymiaru przestrzennego. Dotyczy przestrzeni całego miasta.
3.5.7. Dostosowanie miasta do zmian klimatu	• Zasadniczo zadanie obejmuje przestrzeń całego miasta, w tym obejmuje: ○ Ochronę zasobów wody ze zlewni rzeki Noteć na terenie ZIT MOF Piły - odbudowę zasobów wodnych jeziora Płotki. ○ Tworzenie tzw. korytarzy zieleni w pasach drogowych dróg różnych kategorii (aleja Piastów - od wiaduktu do ronda przy ul. Wodnej, ulica Wodna, aleja Niepodległości, aleja Jana Pawła II - od mostu Chrobrego do ronda Solidarności, plac Zwycięstwa, aleja Powstańców Wielkopolskich - na odcinku pomiędzy ul. Bydgoską a ul. Kossaka, aleja Wojska Polskiego - od baszty do ronda PCK, ulica Bydgoska), przebudowa zieleni wzdłuż bulwarów Europejskich w Pile.

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Docelowy układ funkcjonalno-przestrzenny miasta Piły

Źródło: opracowanie własne

8.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Piłę

Założenia aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 wskazują na kontynuacyjny sposób prowadzenie polityki rozwoju, która ukierunkowana będzie na integrację przestrzenną, społeczną, ochronę środowiska i wzmocnienie potencjału gospodarczego, opierające się na dobrym dostępie do korytarzy transportowych kraju.

Mając na względzie powyższe, należy uznać, że aktualne są ogólne założenia prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Piły.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wskazuje rozwiązania odnoszące się do wymiarów funkcjonowania Miasta Piły, które co do zasady spójne są z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku.

Na podstawie oceny uwarunkowań, dla kierunków rozwoju przestrzennego miasta ustalono podział na dwie strefy polityki przestrzennej:

- strefy terenów zurbanizowanych, oznaczonej symbolem – TZ,
- strefy ochrony terenów przyrodniczych, oznaczonej symbolem – OP.

Do najważniejszych celów przestrzennych, w dalszym rozwoju miasta, należą:

- modernizacja ponadlokalnych powiązań komunikacyjnych w zakresie dróg krajowych oraz państwowych i regionalnych linii kolejowych;
- rozbudowa infrastruktury technicznej na nowych terenach zainwestowania miejskiego; przekształcanie struktury miasta, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska oraz cech krajobrazu kulturowego, w tym działania prowadzące do uwidocznienia jego walorów.

Miasto Piła posiada czytelny układ wieloprzestrzennej struktury, podporządkowanej systemom obszarów przyrodniczych, z wyróżnieniem dolin rzek Gwdy i Noteci oraz znacznych obszarów pokrytych lasami, tworzących naturalne granice przestrzeni zurbanizowanej. Historyczne kształtowanie zabudowy miasta podporządkowane zostało istniejącym elementom układu hydrograficznego oraz formom rzeźby terenu. Wymogiem ochrony jest zachowanie i ochrona struktury przyrodniczej miasta, z równoczesnym uwzględnieniem funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej.

W obszarach zurbanizowanych uwzględnia się stan zainwestowania i możliwości jego przekształceń, z uwzględnieniem elementów infrastruktury technicznej, drogowego układu komunikacyjnego i komunikacji kolejowej oraz lokalizacji lotniska i dróg ponadlokalnych, w tym korytarzy przestrzennych dla przebiegu dróg ekspresowych. Kierunki rozwoju miasta winny stanowić kontynuację odnoszącą się do elementów zainwestowania miejskiego, w tym struktury przestrzennej oraz przeznaczenia terenów eliminującego możliwość powstania konfliktów wynikających z negatywnego oddziaływania nowych inwestycji na tereny obecnego zainwestowania lub przy przekształcaniu stanu istniejącego – na planowane przeznaczenie terenów rozwojowych.

Tabela 4. Kierunki rozwoju przestrzennego Miasta Piły wraz oceną spójności z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
Strefa terenów zurbanizowanych – TZ	TZ-1 – centralny teren intensywnej zabudowy miasta, w przeważającej części zabudowy śródmiejskiej wielofunkcyjnej, ograniczony od północy Zalewem Koszyckim („Stare Koszyce”), doliną rzeki Gwdy, z zabudową wzdłuż alei Niepodległości i rzeki Gwdy do terenów kolejowych, ograniczających strefę od południa i zachodu. Obszar jest w przeważającej części zabudowany oraz objęty ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Układ kompozycyjny placu Zwycięstwa, ulic Śródmiejskiej i Ossolińskich oraz plac ogólnomiejski w osi ul. Pocztowej, wyznaczony w planie miejscowym obszaru śródmiejskiego i historyczny plac St. Staszica, stanowią obszary przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu, ze względu na położenie w centrum miasta oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. W obszarze strefy – przeważający obszar Śródmieścia, Zamościa i w części osiedla Górne, w rejonie alei Wojska Polskiego i historycznych cmentarzy, ulic: Kardynała S. Wyszyńskiego, Konarskiego i Wyspiańskiego, podlega ochronie konserwatorskiej prądziejowych, średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych miasta Piły, jako strefa ochrony archeologicznej.	W odniesieniu do strefy TZ-1 Strategia zakłada w szczególności kontynuację działań rewitalizacyjnych, działania związane z modernizacją zasobów mieszkaniowych, publicznych, kreowanie rozwiązań związanych z niskoemisyjną gospodarką i ochroną środowiska. Jest to obszar o szczególnym znaczeniu dla funkcji miejskich związanych z kulturą, edukacją, administracją. Rekomendacja: Należy uwzględnić planowane zmiany w sposobie zagospodarowania Placu Zwycięstwa.
	TZ-2 – zespół jednostek strukturalnych zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w tym mieszkaniowo-usługowej oraz jednorodzinnej osiedla Koszyce. Cały obszar objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a ze względu na stan zainwestowania stanowi teren rozwojowy dla zabudowy mieszkaniowej. W strukturze przestrzennej zlokalizowany jest ośrodek usługowy – Rynek Koszycki oraz tereny dla usług podstawowych edukacji i opieki socjalnej, które powinny być zrealizowane w docelowym zagospodarowaniu osiedla. Na całym obszarze zachowuje się komunikacyjny układ obsługujący, z uwzględnieniem zmian wynikających z przebudowy dróg ekspresowych.	W odniesieniu do strefy TZ-2 Strategia zakłada w szczególności działania na rzecz rozwoju funkcji mieszkaniowej. Brak rekomendacji.
	TZ-3 – lewobrzeżny obszar miasta zabudowy wielofunkcyjnej, ograniczony doliną rzeki Gwdy, drogami krajowymi nr 10 i nr 11, z zabudową zespołów mieszkaniowych Jadwiżyn, Zamość, Podlasie, Podlasie–	Kluczowe przemiany w tej części miasta związane będą z rozwojem układu drogowego, bazującego na drogach

Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
	Lisikierz, w tym zabudowy wielofunkcyjnej oraz terenów przemysłowo–składowych jako potencjalnej strefy gospodarczej miasta.	ekspresowych. Tym samym zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna. W tej części miasta planuje się wdrażanie koncepcji modelowego osiedla „Zielone Wzgórza”. Brak rekomendacji.
	TZ-4 – południowy teren zabudowy wielofunkcyjnej, obejmujący osiedla Staszyce i Motylewo, ograniczony terenami leśnymi, aleją Poznańską oraz doliną rzek Gwdy i Noteci. Teren posiada znaczne ograniczenia wynikające z przebiegu ponadlokalnej struktury technicznej zasilania miasta oraz powiązań ponadregionalnych w zakresie sieci elektroenergetycznych, tranzytowego przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia oraz wyznaczonego korytarza dla realizacji drogi ekspresowej S11.	W tej części miasta Strategia przewiduje kontynuację procesów modernizacyjnych, podnoszących jakość życia (m. in. drogi na osiedlu Motylewo). Brak rekomendacji.
	TZ-5 – zachodni zespół zabudowy osiedla Gładyszewa, obejmujący istniejące i planowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Kamiennej oraz zabudowy wielofunkcyjnej w rejonie alei Wojska Polskiego, ul. Wypoczynkowej i Długosza. Na terenie strefy występują tereny rozwojowe dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Kamiennej oraz usługowej w rejonach ulic Wypoczynkowej i Długosza, w tym zmiany w układzie komunikacyjnym, określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Teren strefy stanowi obszar problemowy w zakresie zapewnienia zbiorowego odbioru ścieków komunalnych oraz opadowych i roztopowych. W układzie infrastruktury technicznej miasta wskazuje się potrzebę zastosowania rozwiązań lokalnych, gwarantujących odpowiednie standardy w środowisku. Powyższe jest wymaganiem obligatoryjnym, ze względu na sąsiedztwo z terenami o wysokich walorach przyrodniczych i funkcjonowaniem lokalnych systemów hydrograficznych, cennych przyrodniczo siedlisk oraz terenów wskazanych do ochrony prawnej przyrody.	Strategia zakłada inwestycje w modernizację funkcji mieszkaniowej, w tym inwestycja zakładające podnoszenie standardów ochrony środowiska, związane m. in. z gospodarką wodno-ściekową. Rekomendacje: Należy uzupełnić ustalenia dla Gładyszewa, gdzie planowana jest zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna.
	TZ-6 – teren planowanego lotniska (obecne lądowisko) wraz z terenami zainwestowanymi i planowanymi do zainwestowania, na których mogą nastąpić ograniczenia w użytkowaniu. Wyznaczony teren ograniczony jest granicą administracyjną miasta, linią kolejową, aleją Wojska Polskiego oraz skarpą oddzielającą strefę przyrodniczą Zalewu Koszyckiego i ogrodów działkowych. Ze względu na lokalizację lotniska jako funkcji ponadlokalnej, mogącej służyć również celom	W odniesieniu do tej części miasta Strategia zakłada szereg kluczowych interwencji, począwszy do kwestii własności gruntów, po działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności

Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
	ponadregionalnym, istotnym elementem jest modernizacja układu komunikacyjnego na obszarze strefy. W zagospodarowaniu terenu należy przewidzieć przebieg drogi łączącej drogę nr 10 (obecny przebieg drogi krajowej) z terenem lotniska i wyznaczonymi terenami w rejonie linii kolejowej do alei Wojska Polskiego. Realizacja drogi zapewni częściowe przejęcie ruchu docelowego do lotniska i terenów usługowych w jego rejonie. W studium wyznacza się potencjalny korytarz dla obsługi komunikacyjnej rejonu lotniska.	inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Zakłada się m. in. rozwój układu drogowego, wspieranie lokowanie nowych działalności, zarówno przemysłowych, jak też usługowych, jak też wykorzystanie funkcjonalności lotniska. Rekomendacje: Należy uwzględnić rozbudowę oczyszczalni ścieków.
Strefa ochrony terenów przyrodniczych – OP	Strefa ochrony przyrodniczej miasta obejmuje wszystkie tereny objęte prawną ochroną przyrody oraz tereny cenne przyrodniczo i tereny o ograniczonej przydatności do zabudowy ze względu na uwarunkowania środowiskowe, wykazane w opracowaniu ekofizjograficznym. W studium uwzględnia się ochronę prawną obszarów przyrodniczych i ustala się wyłączenia z zabudowy terenów przyrodniczych, ze względu na ich uwarunkowania oraz wyznacza dopuszczalne tereny przekształceń przeznaczenia i zabudowy, ustalane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z dyspozycją studium. W strefie wyróżnia się obszary cenne przyrodniczo, objęte waloryzacją opracowaną w „Inwentaryzacji przyrodniczej miasta Piły”, których walory mogą stanowić podstawę do ustalenia form prawnej ochrony przyrody. Powyższe dotyczy doliny rzeki Gwdy, wyspy z groblą na Zalewie Koszyckim w rejonie drogi nr 10, doliny rzeki Rudy (rejon alei Niepodległości i alei Wyzwolenia), terenów lokalnego systemu hydrograficznego w rejonie ulic Koszyckiej i Podleśnej oraz w rejonie ulic Wypoczynkowej i Kotuńskiej Drogi. W strukturze miasta, wyznaczoną strefę ochrony terenów przyrodniczych wyodrębniono w odniesieniu do struktury terenów zurbanizowanych. Na obszarze strefy zachowuje się istniejącą zabudowę oraz dopuszcza się przekształcenia ujęte w niniejszym studium. Tereny strefy ochrony przyrodniczej, wyłączone z zabudowy budynkami, stanowią również strefę wypoczynkowo-rekreacyjną miasta, z zachowaniem wymogów ochrony przyrody. W miejscowym planie mogą być wskazane tereny służące rekreacji i dopuszczalne ich zagospodarowanie, w tym elementy infrastruktury technicznej, budowli i urządzeń.	-

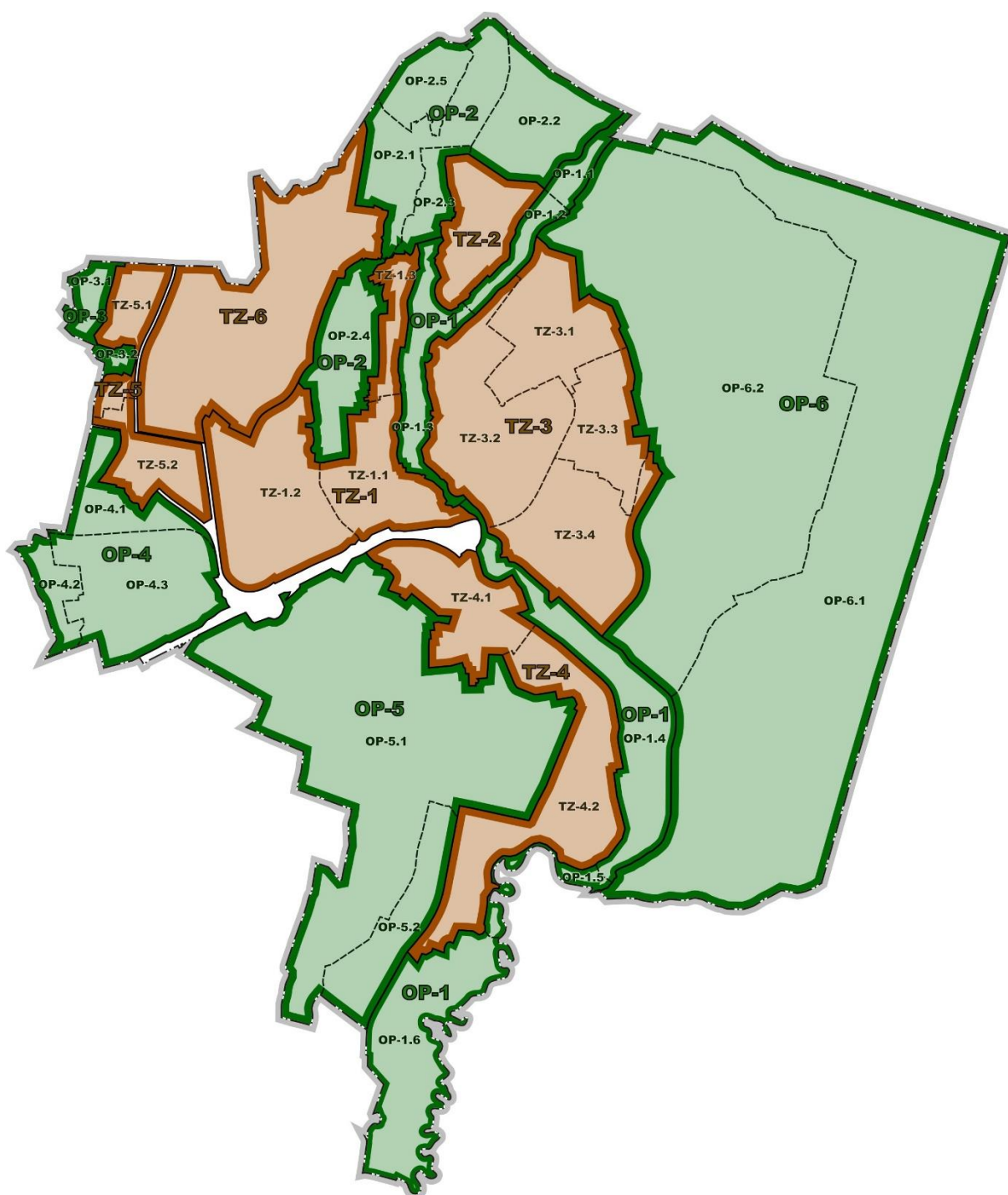
Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
	OP-1 – „DOLINA RZEKI GWDY” Dolina rzeki Gwdy przebiega przez cały obszar miasta i stanowi najważniejszy element systemu hydrograficznego, posiadający istotne znaczenie w kształtowaniu struktury przestrzennej miasta jak również funkcję korytarza ekologicznego. Dla zachowania warunków przewietrzania miasta, w obszarze doliny, ustala się ograniczenia dla zabudowy jak również nasadzeń, które nie mogą stanowić barier dla przepływu powietrza. Na całym przebiegu rzeki Gwdy, w wyznaczonym obszarze doliny, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, do których mają zastosowanie przepisy odrębne. Przebieg wyznaczonej strefy przyrodniczej doliny rzeki Gwdy posiada w obszarze miasta różnorodne znaczenie funkcjonalne, w powiązaniu z układem komunikacyjnym i obszarami zurbanizowanymi. W podstawowej funkcji doliny należy również wyróżnić jej znaczenie krajobrazowe i estetyczne oraz funkcje związane z wypoczynkiem i rekreacją. Na wyznaczonym obszarze zachowuje się ustalenia obowiązujących planów miejscowych terenów przewidzianych do zagospodarowania jako integralnych części stref zurbanizowanych w szczególności tras pieszych i rowerowych, zasad kształtowania zieleni oraz urządzeń związanych z obsługą szlaku wodnego rzeki Gwdy. Wyróżnione w strefie doliny obszary OP-1.2 i OP-1.3 pełnią funkcję ogólnomiejskiej strefy rekreacyjnej w powiązaniach z zagospodarowaniem Zalewu Koszyckiego (rejon Kuźnicy Pilskiej), w tym teren OP-1.3B (wyspa) 24 i część terenu OP-1.3A w rejonie ul. Dąbrowskiego, stanowiące integralną część centrum miasta. W strukturze doliny wyodrębnia się następujące odcinki w przebiegu doliny, o odmiennych uwarunkowaniach i przeznaczeniu	W odniesieniu do Doliny rzeki Gwdy Strategia przewiduje przede wszystkim interwencje związaną z rozwojem funkcji turystycznej oraz rekreacyjnej. Brak rekomendacji.
	OP-2 – „KOSZYCE” Północna strefa przyrodnicza miasta stanowi sięgacz ekologiczny ponadlokalnego obszaru terenów leśnych gminy Szydłowo i obejmuje obszary cenne przyrodniczo w powiązaniu z systemami hydrograficznymi miasta i doliną rzeki Gwdy (OP-1). Od granicy miasta do przebiegu dróg krajowych wyznaczony obszar objęty jest ochroną prawną na podstawie ustaw: o lasach, o ochronie terenów rolnych i leśnych, o ochronie przyrody i obejmuje część obszarów chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” oraz obszar Natura 2000: specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Puszcza nad Gwdą” (PLB300012) i obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „Ostoja Pilska” PLH300045. Na obszarze strefy zachowuje się istniejące obiekty infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego, z korytarzem dla przebiegu dróg	Strategia zakłada interwencję w tej części miasta zasadniczo tylko w odniesieniu do części terenu wokół zalewu Koszyckiego (południowa część zalewu), bez ingerowania w układ przyrodniczy. Brak rekomendacji.

Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
	ekspresowych S10 i S11. Ze względu na przestrzenną strukturę obszaru rozgraniczoną drogami krajowymi nr 10 i nr 11.	
	OP-3 – „GŁADYSZEWO” Strefa ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej i terenów przyrodniczych, ograniczona od północnego zachodu granicą miasta, a od wschodu rozgraniczeniem strefy zurbanizowanej TZ-5. Strefa obejmuje tereny rolno-leśne o znacznych ograniczeniach fizjograficznych i braku przydatności na cele inwestycyjne. Strefa stanowi element naturalnego ukształtowania krajobrazu kulturowego.	Strategia nie przewiduje szczególnej interwencji w odniesieniu do tego obszaru. Brak rekomendacji.
	OP-4 – „KOŚNO” Strefa przyrodnicza obejmuje zachodnią część miasta ograniczoną granicą administracyjną, przebiegiem linii kolejowych do Wałcza i Szczecinka oraz rozgraniczeniem strefy zurbanizowanej TZ-5.2 – osiedla Gładyszewo. W strukturze przyrodniczej przeważającą formę stanowią zalesienia oraz tereny cenne przyrodniczo i lokalne systemy hydrograficzne. Ponadto wyodrębnione tereny podzielone zostały elementami infrastruktury technicznej dróg kołowych i kolejowych. Przeważająca część obszaru objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszarów wyłączonych z zabudowy. Z wyłączeniem terenów, dla których dopuszcza się funkcje terenów zurbanizowanych lub dopuszczalną zabudowę, ustala się zakaz zabudowy budynkami, w tym związanymi z produkcją rolną. Zachowuje się istniejące budowle i dopuszcza ich modernizację oraz realizację niezbędnej nowej infrastruktury technicznej, w tym służącej ochronie środowiska i utrzymaniu właściwych stosunków wodnych.	Strategia nie przewiduje szczególnej interwencji w odniesieniu do tego obszaru. Brak rekomendacji.
	OP-5 – „STASZYCE Strefa przyrodnicza w południowo-zachodniej części miasta, ograniczona terenami zamkniętymi PKP, granicami administracyjnymi miasta, aleją Poznańską i ul. Przemysłową (przebieg drogi krajowej nr 11) oraz rozgraniczeniem strefy zurbanizowanej TZ-4 osiedla Staszycy. Przeważający obszar stanowią lasy oraz tereny rolne doliny Noteci z ograniczeniami gruntowo-wodnymi, wynikającymi z występowania gruntów słabonośnych oraz płytkiego zalegania wód podziemnych. Obszar znajduje się w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych – wskazany do ochrony. Potencjalny zasięg strefy ochrony oznaczono orientacyjnie, ze względu na prowadzone badania w celu ustalenia prawnej ochrony zbiorników GZWP, o znaczeniu ponadlokalnym.	Strategia nie przewiduje szczególnej interwencji w odniesieniu do tego obszaru. Brak rekomendacji.
	OP-6 – „PUSZCZA NAD GWDA” Strefa obejmuje wschodni obszar miasta w przeważającej części tereny leśne Lasów Państwowych, ograniczony od wschodu granicą miasta, a od zachodu ul. Młodych i ul. Na Leszkowie, granicami obszaru chronionego krajobrazu i Natura 2000 oraz lasów do	Strategia nie przewiduje szczególnej interwencji w odniesieniu do tego obszaru,

Strefa przestrzenna	Założenia interwencji przedstawione w SUIKZP	Spójność z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja oraz rekomendacje
	rozgraniczenia strefy zurbanizowanej TZ-3 i terenu doliny rzeki Gwdy – OP-1. Obszar przyrodniczy objęty jest ochroną prawną na podstawie ustaw: o lasach, ochronie terenów rolnych i leśnych, o ochronie przyrody i obejmuje część obszarów chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” oraz obszar Natura 2000: specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Puszcza nad Gwdą” (PLB300012) i obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „Ostoja Pilska” PLH300045. Podstawowym celem ochrony jest zachowanie istniejących lasów.	poza projektami związanymi z OTW Płotki (rozwój funkcji rekreacyjnej).

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUIKZP Miasta Piły

Mapa 3. Kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów w Pile

Źródło: SUKZP Miasta Pili

9. System zarządzania strategią

9.1. Zasady wdrażania i monitoringu

Aktualizowana Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 jest najważniejszym dokumentem strategicznym Gminy, wyznaczającym kierunki działań, które sukcesywnie powinny być wdrażane. Zasadniczo jest dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030, tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwojowych regionu w wymiarze lokalnym. Spójność planowania na poziomie regionalnym i lokalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji zamierzeń rozwojowych w Pile.

Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 jest dokumentem wyjściowym dla szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym związanych z planowaniem przestrzennym, zagadnieniami społecznymi, promocją gminy, rewitalizacją, ochroną środowiska. Jest dokumentem, który powinien być realizowany ponad podziałami politycznymi, angażując wszelkie możliwe zasoby i środki. Ukierunkowany jest na podnoszenie jakości życia mieszkańców, powinien być co do zasady wdrażany bez względu na kadencyjność władz samorządowych. Strategia bazuje bowiem na szczegółowej diagnozie społeczno-gospodarczej i uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju gminy. Model rozwoju gminy opiera się na faktach oraz zdiagnozowanych potrzebach mieszkańców.

Kluczowym aspektem zarządzania jest system wdrażania i monitoringu, który opierać będzie się na strukturze organizacyjnej i instytucjonalnej Gminy oraz na lokalnym partnerstwie.

Do podmiotów wdrażających Strategię należeć będzie:

- **Rada Miasta Piły** – uchwalająca Strategię, pełniąca nadzór nad realizacją Strategii, uwzględniająca jej ustalenia przy tworzeniu budżetu oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej, uchwalająca zmiany zapisów Strategii, planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- **Prezydent Piły** – podejmujący bieżące decyzje realizacyjne, przygotowujący materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady, prowadzący działania informacyjno-promocyjne,
- **Koordinator Strategii**, gromadzący dokumentację związaną z pracami nad Strategią oraz informacje określające postępy w jej realizacji w formie sprawozdań z wykonania Strategii,
- **Podmioty realizujące poszczególne zadania opisane w Strategii**, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla Koordynatora Strategii.

Monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami (przypisanie inwestycji/projektu do poszczególnych kierunków działań).

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Miasta Piły. Strategia będzie podlegać będzie cyklicznej ewaluacji w trakcie jej obowiązywania, nie rzadziej niż co 5 lat oraz po zakończeniu okresu, na który została opracowana (ex post).

9.2. Ramy finansowe i źródła finansowania

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku stanowią:

- środki budżetu gminy,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne fundusze zewnętrzne – np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu powiatu – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Danych nt. zdolności finansowania działań rozwojowych realizowanych przez Miasto Piłę dostarczają informacje nt. wysokości wydatków majątkowych. W okresie od 2012 do 2021 Gmina Piła przeznaczała na wydatki majątkowe kwotę od 22,5 mln zł w 2013 roku do 48,5 mln zł w rekordowym 2020 roku. W tym okresie wydatki majątkowe wzrosły zauważalnie. Średniorocznie na działania rozwojowe Gmina przeznaczała około 37,5 mln zł, w tym wyraźnie wyższe wydatki ponoszone były po 2016 roku.

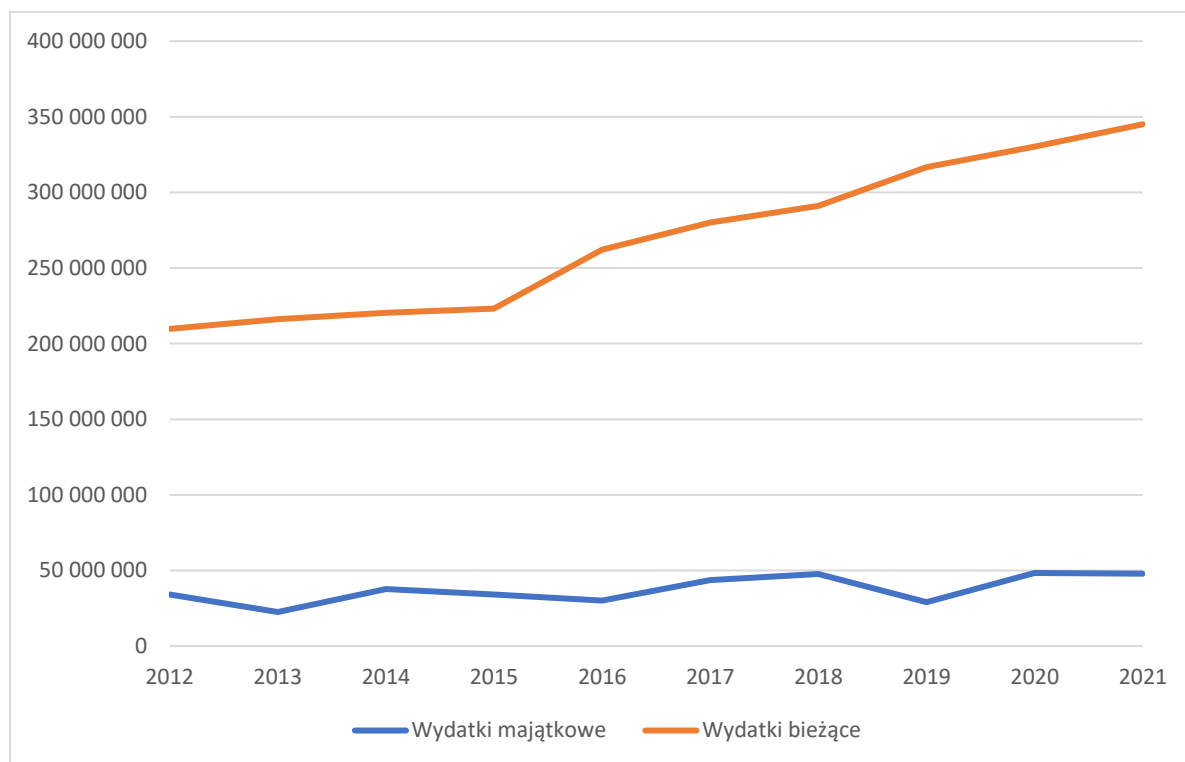
W tym samym okresie odnotowano również znaczny wzrost wydatków bieżących gminy, tj. z poziomu prawie 210 mln zł w 2012 do 345 mln zł w 2020 roku. Zakłada się, że w perspektywie 2030 roku rosnąć będą dochody własne gminy, co związane może być przede wszystkim ze wzrostem wynagrodzeń oraz lokalizacją na terenie gminy nowych podmiotów gospodarczych (dochody z podatku od nieruchomości). W perspektywie do 2035 roku, mając na uwadze obowiązujące i wprowadzane przepisy prawne – Polski Ład, obniżenie podatków, zwolnienia z podatków – prognozowanie dochodów własnych gminy jest jednak bardzo trudne – co wzrost dochodów może się zmniejszać w odniesieniu do dotychczasowych długoterminowych trendów. Ponadto wzrost wydatków bieżących, wysoka inflacja, wysokie oprocentowanie kredytów – przyczynić się może do braku środków na wydatki majątkowe.

Oceniając bardzo ostrożnie zdolności Miasta Piły do realizacji działań rozwojowych należy wskazać, iż w perspektywie 2035 roku realne wydaje się być osiągnięcie poziomu wydatków majątkowych obserwowanych w okresie przedziału czasowego pomiędzy 2016 a 2021 rokiem, pod warunkiem lub z zastrzeżeniem podtrzymania dotychczasowej dynamiki wzrostu gospodarczego, wzrostu płac i jednocześnie niższej od wzrostu gospodarczego inflacji. Przy takim założeniu algorytm wskazuje, że na wydatki majątkowe Gmina Piła może przeznaczać kwoty rzędu 40-45 mln zł w skali roku.

Przewiduje się, że w perspektywie 2035 roku (14 lat) Gmina Piła na działania rozwojowe (wydatki majątkowe) przeznaczyć może kwotę około 550-650 mln zł. Jednocześnie mając na względzie duże

ryzyko negatywnych zjawisk, wpływających docelowo na budżet samorządów lokalnych, kwota ta może być jednak wyraźnie niższa.

Wykres 1. Wydatki majątkowe oraz bieżące Miasta Piły w okresie od 2012 do 2021 roku (w zł)

Źródło: opracowanie własne podstawie danych GUS

9.3. Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 jest dokumentem wyjściowym dla szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym związanych z planowaniem przestrzennym, zagadnieniami społecznymi, ochroną środowiska.

Poniżej przedstawiono informację nt. aktualności wytycznych z poziomu lokalnego polityk rozwoju.

Tabela 5. Ocena aktualności lokalnych planów i polityk rozwoju Miasta Piły

Lp.	Dokument	Obszar tematyczny	Ocena aktualności	Uzasadnienie
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły	Planowanie przestrzenne	Aktualny	Uchwała Nr XXX/316/20 Rady Miasta Piły z dnia 29 września 2020 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

Lp.	Dokument	Obszar tematyczny	Ocena aktualności	Uzasadnienie
				przestrzennego miasta Piły (z późniejszymi zmianami)
2.	Gminny programu rewitalizacji dla miasta Piły	Planowanie przestrzenne oraz polityka społeczna	Na etapie aktualizacji	Na podstawie Uchwały Nr LIII/570/22 Rady Miasta Piły z dnia 25 stycznia 2022 roku uruchomił prace związane z aktualizacją Gminnego programu rewitalizacji dla miasta Piły (GPR), przyjętego Uchwałą Nr XL/548/17 Rady Miasta Piły z dnia 26 września 2017 roku i zmienionego uchwałą Nr LI/647/18 Rady Miasta Piły z dnia 27 marca 2018 r.
3.	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Piła na lata 2021-2025	Gospodarka komunalna	Aktualny	Uchwała Nr LIII/569/22 Rady Miasta Piły z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Piła na lata 2021-2025
4.	Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Piły na lata 2019-2022	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem kulturowym	Aktualny	Uchwała nr XVI/167/19 Rady Miasta Piły z dnia 29 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta Piły na lata 2019-2022
5.	Strategia rozwoju elektromobilności dla miasta Piły	Ochrona środowiska	Aktualny	Uchwała Nr XLVII/486/21 Rady Miasta Piły z dnia 08 września 2021 w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju elektromobilności dla miasta Piły
6.	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Piły	Ochrona środowiska	Brak	Dokument w opracowaniu
7.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Piły na lata 2014-2032	Ochrona środowiska	Aktualny	-

Lp.	Dokument	Obszar tematyczny	Ocena aktualności	Uzasadnienie
8.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły na lata 2021-2030	Polityka społeczna	Aktualny	Uchwała Nr XLIV/463/21 Rady Miasta Piły z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły na lata 2021-2030
9.	Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022	Polityka społeczna	Aktualny	Uchwała Nr XIX/206/20 Rady Miasta Piły z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022
10.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile na lata 2021-2025	Polityka społeczna	Aktualny	Uchwała Nr XLIV/462/21 Rady Miasta Piły z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile na lata 2021-2025

Źródło: opracowanie własne

9.4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W tym rozdziale przedstawiono wytyczne odnoszące się do systemu monitoringu. System monitoringu stworzony został z myślą o stałej obserwacji zmian zachodzących w przestrzeni gminy, które można powiązać z zakresem prowadzonej interwencji publicznej.

System monitoringu opiera się na następujących danych:

- **Wskaźniki produktu** – odnoszące się do zadań. Jest to swoista lista sprawdzająca, odnosząca się do działań, projektów, inwestycji, przedsięwzięć, które podejmowane będą przez lub z inicjatywy Miasta Piły, które można przypisać do poszczególnych zadań Strategii. Lista wskaźników produktu umożliwia śledzenie postępów realizacji Strategii. Przy doborze wskaźników kierowano się zasadą możliwości pozyskania danych przez zasoby gminne. Większość wskaźników to faktycznie dane i informacje nt. realizowanych inwestycji i projektów przez Gminę lub podmioty publiczne. Dane pochodzić będą z różnych wydziałów i instytucji, dlatego ważne jest zbudowanie wewnętrznego systemu komunikacji.

- **Wskaźniki rezultatu** – odnoszące się do wizji i wyzwań rozwojowych i oceniające oczekiwane efekty realizacji polityki rozwoju Miasta Piły.

WSKAŹNIKI REZULTATU

Sfera społeczno-gospodarcza

Wskaźnik	Obszar	Uzasadnienie	Źródło	Oczekiwany trend 2035
Liczba mieszkańców	Demografia	Miasto Piła wspierać będzie rozwój gospodarczy (nowe tereny inwestycyjne) oraz rozwój mieszkalnictwa. Stanie się miejscem docelowym migracji. Należy przy tym prognozować wystąpienie zjawiska urbanizacji obszarów podmiejskich.	GUS	Utrzymanie stałej liczby mieszkańców w układzie funkcjonalnym Piła – sąsiednie gminy
Saldo migracji	Demografia	Jak wyżej	GUS	Dodatnie saldo dla układu funkcjonalnego Piła – sąsiednie gminy
Wskaźnik urodzeń	Demografia	Miasto Piła dążyć będzie do tworzenia warunków do życia i rozwoju młodych osób, wspierając przy tym możliwości rozwoju rodzinnego.	GUS	Osiągnięcie poziomu powyżej średniej wojewódzkiej
Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym	Demografia	Jak wyżej	GUS	Utrzymanie odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym
Liczba organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców	Kapitał społeczny	Miasto Piła charakteryzuje się wysokim udziałem liczby organizacji pozarządowych w odniesieniu do liczby mieszkańców na tle miast porównywalnych, w tym województwa i kraju. Miasto dążyć będzie do podtrzymania tego potencjału, mają na uwadze niekorzystną	GUS	Utrzymanie wartości wskaźnika liczby organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców

Wskaźnik	Obszar	Uzasadnienie	Źródło	Oczekiwany trend 2035
		strukturę wiekową miasta.		
Wydatki na zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe mierzone odsetkiem w wydatkach bieżących	Kapitał społeczny	Miasto Piła wspierać będzie aktywność społeczną, w tym działalność organizacji pozarządowych.	Obliczenia własne na podstawie danych UM Piły i GUS	Utrzymanie odsetka udziału wydatków na zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe w wydatkach bieżących
Liczba klubów sportowych w relacji do liczby mieszkańców	Kapitał społeczny	Kluby sportowe są indykatorem aktywności społecznej i fizycznej mieszkańców. Miasto dążyć będzie do tworzenia warunków do aktywności mieszkańców, m. in. poprzez rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz wspieranie sportu.	Obliczenia własne na podstawie danych GUS	Utrzymanie liczby klubów sportowych
Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych w relacji do liczby mieszkańców	Kapitał społeczny	Miasto Piła charakteryzuje się wysoką aktywnością mieszkańców pod względem uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez kluby sportowe, zarówno na tle miast podobnej wielkości, jak też na tle województwa. Miasto dążyć będzie do tworzenia warunków do aktywności mieszkańców, m. in. poprzez rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz wspieranie sportu.	Obliczenia własne na podstawie danych GUS	Utrzymanie wartości wskaźnika liczby osób ćwiczących w klubach sportowych w relacji do liczby mieszkańców
Poziom bezrobocia mierzony udziałem bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Gospodarka	Miasto Piła inwestuje w rozwój aktywności gospodarczej, tworząc m. in. nowe tereny inwestycyjne. Oczekiwana jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej m. in. wskutek rozwoju sieci dróg ekspresowych.	GUS	Utrzymanie wskaźników bezrobocia

Wskaźnik	Obszar	Uzasadnienie	Źródło	Oczekiwany trend 2035
		Jednocześnie nie można wykluczyć pogłębiania zjawisk kryzysowych dla gospodarki.		
Liczba osób pracujących w relacji do liczby mieszkańców	Gospodarka	Kluczowe dla gospodarki będzie utrzymanie i powiększanie konkurencyjności, w tym również aktywności zawodowej.	GUS	Utrzymanie wartości wskaźnika liczby osób pracujących w relacji do liczby mieszkańców
Liczba podmiotów gospodarczych (prywatnych) w rejestrze REGON ogółem w relacji do liczby mieszkańców	Gospodarka	Miasto Piła inwestuje w rozwój aktywności gospodarczej, tworząc m. in. nowe tereny inwestycyjne. Oczekiwana jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej m. in. wskutek rozwoju sieci dróg ekspresowych. Jednocześnie nie można wykluczyć pogłębiania zjawisk kryzysowych dla gospodarki, w tym związanych m. in. z demografią (np. wygaszanie działalności gospodarczych).	GUS	Utrzymanie wartości wskaźnika liczby gospodarczych (prywatnych) w rejestrze REGON ogółem w relacji do liczby mieszkańców
Wartość podatku CIT w przeliczeniu na mieszkańca	Gospodarka	Miasto Piła inwestuje w rozwój aktywności gospodarczej. Oczekuje się zasiedlenia terenów inwestycyjnych przez nowe podmioty gospodarcze.	Obliczenia własne na podstawie danych GUS	Wzrost
Wartość podatku PIT w przeliczeniu na mieszkańca	Gospodarka	Miasto Piła inwestuje w rozwój aktywności gospodarczej. Oczekuje się zasiedlenia terenów inwestycyjnych przez nowe podmioty gospodarcze oraz wzrost wynagrodzeń.	Obliczenia własne na podstawie danych GUS	Wzrost
Wartość podatku od nieruchomości w przeliczeniu na mieszkańca	Gospodarka	Miasto Piła inwestuje w rozwój aktywności gospodarczej oraz rozwój funkcji mieszkaniowej. Oczekuje się zasiedlenia terenów inwestycyjnych	Obliczenia własne na podstawie danych GUS	Wzrost

Wskaźnik	Obszar	Uzasadnienie	Źródło	Oczekiwany trend 2035
		przez nowe podmioty gospodarcze oraz powstanie nowych mieszkań.		

Sfera ochrony środowiska

Składnik środowiska / obszar tematyczny	Stacja / miejsce pomiarowe - lokalizacja	Wskaźniki
Powietrze	Piła, Strefa wielkopolska	SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , SO ₂ , NO ₂ , PM ₁₀ , As, Cd, Ni, Pb, B(a)P
Wody	Ocena stanu wód powierzchniowych na podstawie wyników badań dla poszczególnych punktów pomiarowo kontrolnych na obszarze Piły dla JCWP.	Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku silnie zmienionych i sztucznych części wód potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu.
	Ocena stanu wód podziemnych na podstawie pomiarów w punktach monitoringu operacyjnego na obszarze JCWPD występujących na obszarze miasta Piły.	Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Ocena stanu jakościowego jednolitych części wód podziemnych.
Hałas	Pomiary hałasu komunikacyjnego prowadzone w wybranych punktach pomiarowych (jeśli były prowadzone na obszarze miasta Piły).	Wartość przekroczeń hałasu drogowego w dB w dzień i w nocy.
Pole elektromagnetyczne	Monitoring pól elektromagnetycznych (jeśli był prowadzony na obszarze miasta Piły).	Średnie natężenie pola elektrycznego [V/m]
Gospodarka odpadami	Gospodarka odpadami komunalnymi i selektywna zbiórka odpadów.	Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu miasta. Ilość odpadów zdeponowanych na składowiskach odpadów. Ilość zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie. Ilość odpadów segregowanych zebranych z terenu miasta.

WSKAŹNIKI PRODUKTU

1.1 Kształtowanie przestrzeni miejskiej oraz atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym oraz usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego:

- powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha),
- otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m²),
- liczba wybudowanych, zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji (szt.),
- liczba obiektów komunalnych poddanych rewitalizacji (szt.),
- liczba obiektów publicznych poddanych rewitalizacji (szt.).

1.1.2. Budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej, w tym: wodno-kanalizacyjnej, oświetleniowej:

- długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km),
- liczba wybudowanych obiektów infrastruktury oczyszczalni ścieków (szt.),
- długość dróg, na których zmodernizowano oświetlenie (km),
- liczba zbiorników retencyjnych (szt.),
- długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji deszczowej (km),
- długość wybudowanej sieci wodociągowej (km)

1.1.3. Rozbudowa systemu magistralnej kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Piły:

- długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km).

1.1.4. Budowa nowych ujęć wody i rozbudowa magistralnego systemu sieci wodociągowej:

- długość magistralnej sieci wodociągowej (km),
- liczba nowych ujęć wody (szt.).

1.1.5. Budowa i rozbudowa zbiorczych systemów ogrzewania:

- liczba nowych podłączeń do sieci ciepłowniczej (szt.),
- liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (szt.).

1.1.6. Budowa i rozbudowa infrastruktury dla bezpieczeństwa miasta:

- liczba zamontowanych kamer (szt.),
- liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania (szt.).

1.1.7. Dalsze zagospodarowanie miejskich terenów zieleni i terenów nadrzecznych:

- powierzchnia zagospodarowanych terenów nadrzecznych (ha).

1.1.8. Rozbudowa i modernizacja miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych:

- liczba użytkowników OTW Płotki (os.),
- powierzchnia zagospodarowanych terenów OTW Płotki (ha),
- liczba użytkowników stadionu lekkoatletycznego (os.),
- liczba widzów na stadionie żużlowym (os.),
- liczba użytkowników centrum sportowo-rekreacyjnego Aquapark przy ulicy Grottgiera (os.),

- liczba zmodernizowanych, utworzonych obiektów sportowych (szt.).

1.1.9. Rozwój infrastruktury edukacyjno-oświatowej w powiązaniu z rozwojem przestrzennym miasta, podniesienie jakości edukacji:

- liczba utworzonych szkolnych obiektów sportowych (szt.),
- liczba utworzonych obiektów przedszkolnych (szt.).

1.1.10. Rozwój budownictwa mieszkaniowego:

- powierzchnia przygotowanych terenów pod budownictwo mieszkaniowe (ha),
- liczba koncepcji odnoszących się do projektu osiedla Zielone Wzgórze (szt.),
- powierzchnia terenów objętych koncepcją osiedla Zielone Wzgórze (ha),
- długość wybudowanych dróg osiedlowych (km).

1.1.11. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego w Pile:

- powierzchnia rozbudowanych terenów cmentarza (ha).

1.1.12. Prowadzenie oraz wsparcie działań na rzecz ochrony zasobów materialnych i niematerialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci:

- liczba zabytków objętych wsparciem (szt.),
- liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.).

1.1.13. Wsparcie działań zwiększających turystyczne wykorzystanie rzeki Gwdy:

- Brak wskaźników produktu.

1.2.1. Rozbudowa wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta:

- długość przebudowanych i wybudowanych dróg (km),
- długość utworzonych dróg dla rowerów (km),
- liczba utworzonych miejsc parkingowych (szt.),
- liczba użytkowników miasteczka ruchu drogowego (os.),
- liczba parkingów buforowych „park&ride” i „bike&ride”.

1.2.4. Rozbudowa i unowocześnienie transportu zbiorowego:

- liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.),
- liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.),
- liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (szt.),
- udział autobusów komunikacji miejskiej umożliwiających sprzedaż bez użycia fizycznego biletu (%).

1.2.5. Działania na rzecz poprawy infrastruktury kolejowej i drogowej, w tym budowy S10 i S11:

- Brak wskaźników produktu.

1.2.6. Uruchomienie i zagospodarowanie lotniska, w tym do wykorzystania komunikacyjnego:

- powierzchnia przejętego lotniska (ha),

- powierzchnia zagospodarowanych terenów w obrębie lotniska (ha).

1.3.1 Utworzenie strefy przemysłowej Piła południowo – wschodnia:

- powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych (ha).

1.3.2 Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych - stworzenie strefy przemysłowej Piła Zachodnia-Lotnisko:

- powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych (ha).

1.3.3. Zagospodarowanie terenów wokół lotniska:

- powierzchnia przygotowanych terenów pod funkcje działalności gospodarczej wokół lotniska (ha).

2.1.1. Stosowanie instrumentów finansowych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej w Pile:

- liczba przedsiębiorców korzystających z ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (szt.).

2.1.2 Wspieranie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości:

- liczba zmodernizowanych obiektów na targowisku miejskim (szt.),
- liczba odbiorców działań KIS (os.).

2.1.3 Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej:

- Brak wskaźników produktu.

2.2.1 Współdział w definiowaniu potrzeb kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych przez lokalny i regionalny rynek pracy:

- Brak wskaźników produktu.

2.2.2 Działania wspierające akademickość Piły:

- liczba wspartych przez Miasto wydarzeń uczelnianych i studenckich (szt.).

2.2.3. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego:

- Brak wskaźników produktu:

2.3.1 Budowanie wizerunku miasta typu Slow/Smart City (miasta, w którym dobrze się żyje):

- Brak wskaźników produktu.

2.3.2. Zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych oraz mieszkań na wynajem:

- liczba utworzonych budynków mieszkalnych zasobu komunalnego (szt.),
- liczba utworzonych budynków mieszkalnych TBS (szt.),
- liczba utworzonych mieszkań TBS (szt.).

2.3.3. Stosowanie instrumentów wspierających rozwój mieszkalnictwa na terenie miasta Piły:

- liczba utworzonych mieszkań w ramach programów dla młodych (szt.).

2.3.4. Podniesienie statusu administracyjnego miasta Piły, do rangi miasta na prawach powiatu:

- Brak wskaźników produktu.

2.4.1 Wspieranie edukacji i wydarzeń edukacyjnych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego:

- roczna wysokość budżetu obywatelskiego (zł),
- liczba zgłoszonych zadań (szt.),
- liczba zrealizowanych zadań (szt.)

2.4.2 Wspieranie aktywności organizacji pozarządowych:

- liczba organizacji pozarządowych w bazie organizacji pozarządowych (szt.),
- liczba zawartych umów na realizację zadań publicznych przez NGO (szt.),
- roczny koszt zrealizowanych zadań w ramach współpracy z NGO (zł).

2.4.3. Integracja i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym:

- liczba osób, które podniosły kompetencje zawodowe i społeczne (os.),
- liczba osób objętych wsparciem (os.),
liczba osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych (os.).

2.4.4. Działania integrujące i aktywizujące środowiska seniorskie:

- liczba osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych w CAS (os.),
- liczba osób korzystających z zajęć aktywizacyjnych w RCK Fabryka Emocji (os.),
- liczba utworzonych dedykowanych seniorom obiektów (szt.),
- liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury dla seniorów (os.).

3.1.1 Wzmocnienie współdziałania na linii: edukacja -biznes-samorząd, poprzez działania promocyjne i powiązanie kształcenia z praktyką w sferze biznesu:

- Brak wskaźników produktu.

3.1.2. Wsparcie dla tworzenia, wykorzystania i wdrażania rozwiązań z zakresu innowacji:

- Brak wskaźników produktu.

3.2.1. Budowa wizerunku zewnętrznego miasta Piły i zarządzanie marką miasta:

- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.).

3.2.2. Promocja miasta i regionu:

- liczba wydarzeń promocyjnych (szt.).

3.2.3. Monitorowanie sytuacji gospodarczej w mieście i regionie:

- Brak wskaźników produktu.

3.3.1. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej:

- liczba wydarzeń związanych z budowaniem tożsamości (szt.),

- liczba wydarzeń kulturalnych i historycznych (szt.).

3.3.2 Monitoring i dostosowanie polityki społecznej do realnych potrzeb:

- liczba osób korzystających z pomocy MOPS z podziałem na powód przyznania pomocy (os.),
- liczba opracowanych diagnoz (szt.), programów (szt.), projektów (szt.).

3.3.3 Działania wspierające rozwój infrastruktury zapewniającej zwiększenie dostępu do usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych:

- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (szt.),
- liczba obiektów, w których zamontowano widny (szt.).

3.3.4. Wspieranie rozwoju usług społecznych i prozdrowotnych dla mieszkańców Piły i regionu:

- liczba działań profilaktycznych (szt.),
- liczba osób objętych profilaktyką (os.).

3.3.5. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego:

- liczba usług e-administracji (szt.)
- liczba użytkowników e-usług (os.)
- liczba utworzonych punktów dostępowych do Internetu (szt.)

3.4.1. Podniesienie standardów zarządzania miastem:

- Brak wskaźników produktu.

3.4.2 Wzrost jakości świadczenia usług publicznych:

- liczba uczestników szkoleń kadr samorządowych (os.).

3.5.1. Zarządzanie miastem zgodnie z ideą Smart City i Slow City:

- liczba zainstalowanych inteligentnych systemów (szt.).

3.5.2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej:

- liczba obiektów użyteczności publicznej poddano modernizacji energetycznej (szt.).

3.5.3. Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych na terenie miasta Piły, łącznie z wymianą infrastruktury na energooszczędną:

- liczba obiektów MZGM poddanych termomodernizacji (szt.).

3.5.4. Wsparcie usuwania zagrożeń wynikających z przestarzałych technologii budowlanych:

- Brak wskaźników produktu.

3.5.5. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych:

- liczba utworzonych instalacji OZE (szt.).

3.5.6. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii:

- Brak wskaźników produktu.

3.5.7. Dostosowanie miasta do zmian klimatu:

- dokumentacja badawcza dot. jeziora Płotki (szt.),
- długość utworzonych/ zrewitalizowanych pasów zieleni (km).

10. Spójność strategii rozwoju gminy z dokumentami krajowymi i regionalnymi

Założenia Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku – aktualizacja spójne są z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, co przedstawiono w poniższej matrycy spójności.

Tabela 6. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.		
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.		Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 1.3. Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych. Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.		Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym. Cel Operacyjny 1.3. Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych.
Cel szczegółowy 2 – Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.		
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.		Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.	Cel Operacyjny 3.2. Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.	Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu.
Cel szczegółowy 3 – Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.	Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym. Cel Operacyjny 2.1. Wsparcie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu. Cel Operacyjny 3.2. Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.	Cel Operacyjny 2.3. Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego. Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	Cel przypisany do systemu zarządzania regionem.

Źródło: Opracowanie własne

Założenia Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku spójne są z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej 2030, co przedstawiono w poniższej macierzy spójności.

Tabela 7. Spójność założeń Krajowej Polityki Miejskiej 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Krajowa Polityka Miejska 2030	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
Wyzwanie I: Dbłość o ład przestrzenny i estetyczny	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego.
Wyzwanie II: Niwelowanie procesów chaotycznej suburbanizacji	Cel Operacyjny 2.3. Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
Wyzwanie III: Wzmocnienie współpracy samorządowej w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych	Cel Operacyjny 3.2. Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
Wyzwanie IV: Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach	Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
Wyzwanie V: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach	Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
VI: Zapewnienie zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
Wyzwanie VII: Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności

Krajowa Polityka Miejska 2030		Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
		komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
Wyzwanie VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej		Cel Operacyjny 2.3. Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego.
Wyzwanie IX: Poprawa zdolności inwestycyjnych miast		Cel Operacyjny 1.3. Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych. Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu.
Wyzwanie X: Zwiększenie wykorzystania wykorzystanie potencjału społecznego		Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy. Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.
Wyzwanie XI: Przyspieszenie tempa transformacji cyfrowej miast		Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.

Źródło: Opracowanie własne

Ocenę spójności zewnętrznej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 przeprowadzono w odniesieniu do zapisów najważniejszego dokumentu kształtującego rozwój regionalny, czyli Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030. Analiza wykazała bardzo wysoką spójność założeń rozwojowych przenoszonych przez Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategię Rozwoju Miasta Piły do 2030 roku.

Tabela 8. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym. Cel Operacyjny 1.3. Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych. Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy. Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu. Cel Operacyjny 3.2. Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy. Cel Operacyjny 2.3. Podnoszenie atrakcyjności osiedleńczej miasta celem przyciągnięcia i zatrzymania kapitału ludzkiego. Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.
CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 1.3. Tworzenie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych. Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.
CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu. Cel Operacyjny 3.1. Wsparcie rozwoju innowacji gospodarczych oraz społecznych - w oparciu o potencjał inteligentnych specjalizacji, potencjał instytucjonalny oraz współpracę międzysektorową miasta oraz regionu. Cel Operacyjny 3.2. Promocja i marketing gospodarczy oraz turystyczny miasta oraz regionu.
CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta. Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta. Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych, organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	
CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych,

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
	organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem.
CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.

Źródło: opracowanie własne

Wymiar przestrzenny rozwoju Piły zdefiniowany został na szczeblu polityki regionalnej i zaprezentowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (PZPWW) oraz Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

W PZPWW wyodrębniono obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należą do nich miejskie obszary funkcjonalne (MOF): (1) Poznański Obszar Metropolitalny, (2) Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, (3) Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny, (4) Koniński Obszar Funkcjonalny, (5) Leszczyński Obszar Funkcjonalny, (6) Piłski Obszar Funkcjonalny.

Zasięg oddziaływania największych ośrodków miejskich dzieli przestrzeń województwa na sześć subregionów. Wsparcie ZIT MOF służy wzmocnianiu ich konkurencyjności i zdolności do dyfuzji czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane i o charakterze rolniczym, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Ponadto w Strategii Wielkopolska 2030 wyodrębniono obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej opisane w PZPWW. Należą do nich: (7) Wschodni Obszar Funkcjonalny, (8) Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny, (9) Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny. W granicach tych obszarów znajdują się także niektóre miejskie obszary funkcjonalne. Wsparcie na tych obszarach oznacza realizację działań uzupełniających i/lub wzmocniających pozytywne oddziaływanie. Pewne interwencje podjęte w ZIT MOF stanowią dźwignię rozwojową dla obszarów wykraczających znacznie poza ich granice. Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska wyróżnia na tle regionu endogeniczny potencjał, który odpowiednio wykorzystany będzie stanowić o przewagach konkurencyjnych całego regionu.

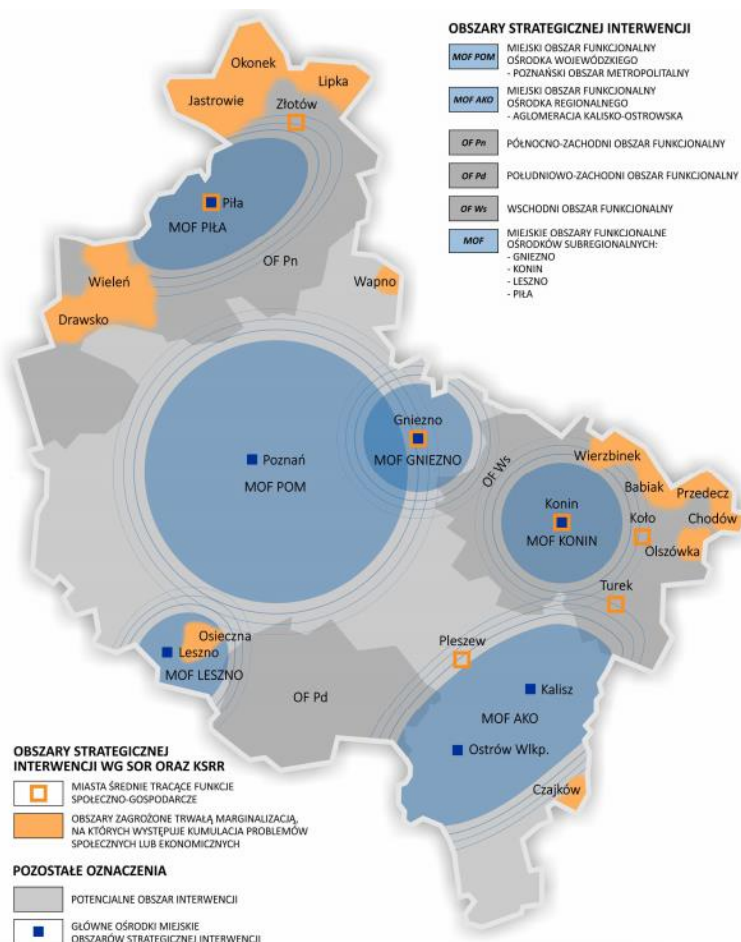
W przypadku krajowych obszarów strategicznej interwencji, wyróżnia się: (10) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, (11) obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju, wymagających systemowego podejścia w procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego. Jednym z typów obszarów marginalizowanych są peryferia wewnętrzne (położone na obrzeżach, granicy województwa). Czynnikiem ich kryzysu jest zła dostępność przestrzenna (czasowa, komunikacyjna) do ośrodków wojewódzkich, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie. Tym samym interwencje podejmowane na szczeblu regionalnym powinny uwzględniać kontekst zarówno międzyregionalny, jak i krajowy – obszary strategicznej interwencji o charakterze krajowym. Działania rozwojowe na obszarach peryferyjnych leżących przy granicy administracyjnej województwa powinny być zatem

istotnym elementem współpracy na szczeblu ponadregionalnym dążącej do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.¹

Uwarunkowania i zakresy interwencji przypisane do poszczególnych obszarów interwencji powinny zostać opisane i ujęte w dokumencie Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja.

Rysunek 1. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Tabela 9. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim obejmujące swoim zasięgiem Piłę

OSI	Zasięg przestrzenny	Uwarunkowania rozwojowe
Pilski Obszar Funkcjonalny	Gmina miejska: Piła, gminy miejsko-wiejskie Krajenka, Trzcianka, Ujście, Wysoka i Kaczory, gmina wiejska Szydłowo	- Piła wraz z najbliższym sąsiedztwem tworzy Pilski Obszar Funkcjonalny (POF) położony w północnej części Wielkopolski. POF pozostaje w zasięgu oddziaływania czterech województw: wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. POF pełni funkcje administracyjne, usługowe w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Atutami POF są korzystna lokalizacja w skali kraju i regionu wynikająca z położenia na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 10 i 11 oraz linii kolejowych nr 18, 203, 354 i 403, rzeka Noteć pełniąca funkcję śródlądowej drogi wodnej E70 o znaczeniu międzynarodowym, lądowisko samolotowe w Pile o jednym z najdłuższych pasów startowych w Polsce. - Głównymi problemami POF są niekorzystne tendencje demograficzne związane ze spadkiem przyrostu naturalnego i emigracją ludności, wysoka stopa bezrobocia i niezadowalająca dostępność do wyspecjalizowanych usług, niewykorzystany potencjał komunikacyjny. Ze względu na kumulację negatywnych czynników ograniczających rozwój miasto Piła znalazła się wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.
Miasta średnie tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze	Piła	- Na obszarze województwa wielkopolskiego zidentyfikowanych zostało 7 miast średnich tracących dotychczasowe funkcje, tj. Gniezno, Koło, Konin, Piła, Pleszew, Turek, Złotów. - Wśród nich zdiagnozowano cztery jednostki o niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej (tj. Gniezno, Piła, Pleszew, Turek), jedno miasto o mocno niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej (tj. Złotów), a także dwie gminy, na obszarze których można obserwować utratę funkcji w najwyższym stopniu, przejawiającą się wyjątkowo niekorzystną sytuacją społeczno-gospodarczą (tj. Konin i Koło).

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku/ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+

Praktycznym wymiarem realizacji założeń polityki rozwoju regionalnego województwa wielkopolskiego w odniesieniu do powiązań funkcjonalno-przestrzennych jest Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły. Stanowi ona podstawę realizacji zintegrowanego rozwoju terytorialnego w latach 2021 - 2027. Dokument pełni rolę strategii terytorialnej umożliwiającej realizację wspólnych zadań w ramach Związku ZIT zawartego

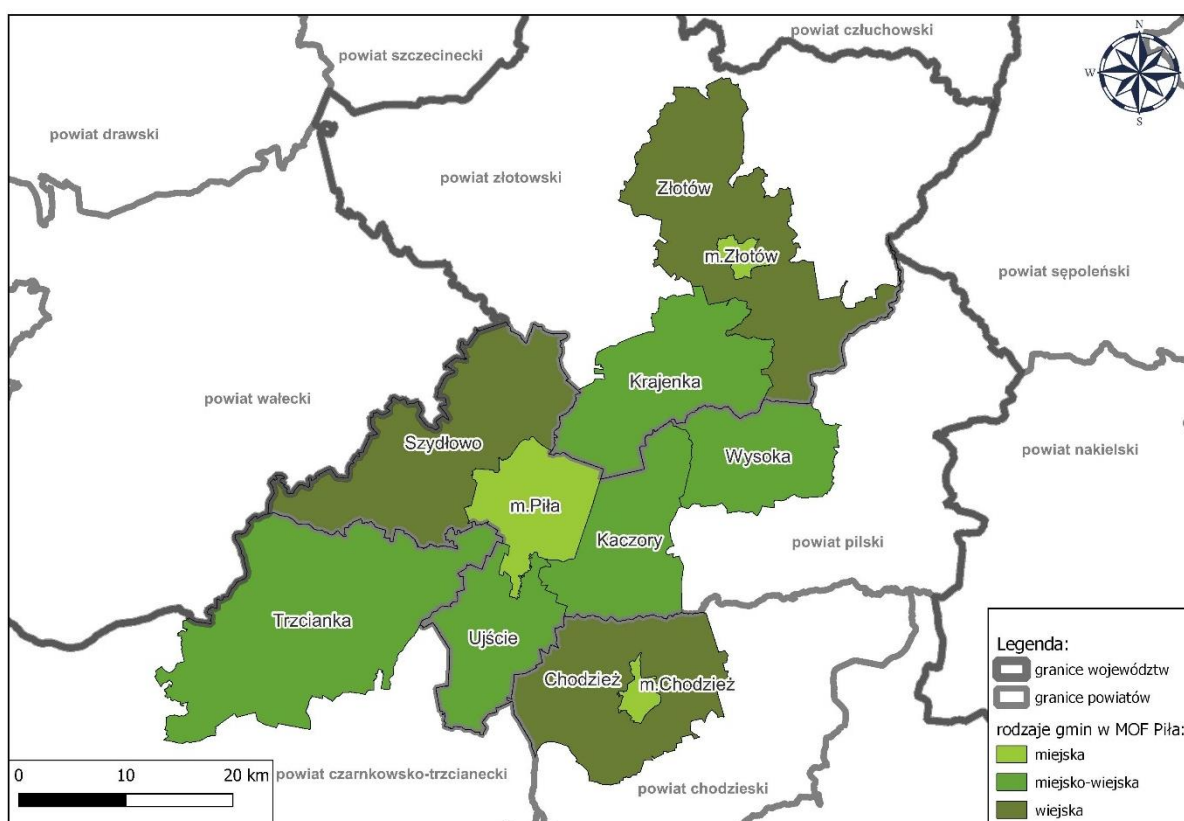
w formie porozumienia międzygminnego. Jest to odpowiedź na wyzwania stawiane jednostkom samorządów terytorialnych przez rosnącą rolę obszarów funkcjonalnych.

Obszar objęty Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły obejmuje jedenaście gmin:

- gminy miejskie: Chodzież, Piła, Złotów,
- gminy miejsko-wiejskie: Kaczory, Krajenka, Trzcianka, Ujście, Wysoka,
- gminy wiejskie: Chodzież, Szydłowo, Złotów.

Gminy te należą do czterech powiatów: pilskiego, złotowskiego, chodzieskiego i czarnkowsko-trzcianeckiego.

Mapa 4. Obszar objęty Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły (ZIT MOF Piły) wskazuje największe potrzeby rozwojowe w sferze obszarach społecznym, gospodarczym i środowiskowym.

Tabela 10. Kluczowe potrzeby rozwojowe w Strategii ZIT MOF Piły

Obszar	Zdefiniowane kluczowe potrzeby rozwojowe
Społeczny	• utworzenie dogodnych warunków do życia celem zachęcenia młodego społeczeństwa do pozostania i do sprowadzenia się do ZIT MOF Piły; • poprawa oferty żłobków i przedszkoli - systemu opieki nad małoletnimi; • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (m.in. osób starszych, imigrantów i uchodźców) oraz zapewnienie równości płci.
Gospodarczy	• uatrakcyjnienie rynku pracy, dopasowanie do zapotrzebowania; • rozwój przedsiębiorczości społeczeństwa oraz innowacyjności; • rozwój i podnoszenie jakości e-usług wpływających na dostępność ośrodków, szczególnie o znaczeniu lokalnym.
Środowiskowy	• pielęgnacja zasobów przyrodniczo-krajobrazowych; • działania naprawcze w zakresie wyrządzonych szkód polegające na odnawianiu zasobów; • poprawa dostępności do terenów rekreacyjnych; • dostosowanie do zmian klimatu oraz przeciwdziałanie ich skutkom; • zapewnienie wysokiej jakości wody pitnej; • redukcja śladu węglowego i emisji zanieczyszczeń.

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły

Główne założenia Strategii ZIT MOF Piły opierają się na wskazaniach zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku jako nadrzędnym dokumencie programującym rozwój regionu. Podejście terytorialne wymaga integracji terenu ZIT MOF Piły w oparciu o Miasto Piłę stanowiące centrum ZIT MOF Piły. Działania w ramach mechanizmu ZIT mają z jednej strony niwelować dysproporcje rozwojowe, a z drugiej kształtować i stymulować policentryczny charakter ZIT MOF Piły, szczególnie w wymiarze gospodarczym.²

Założenia Strategii ZIT MOF Piły wykazują się spójnością z zapisami aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku.

Tabela 11. Spójność założeń Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
CS1. Zwiększanie innowacyjności gospodarki	
Cel operacyjny 1.1. Sprawny i bezpieczny system e-usług i e-zasobów w ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 3.4. Poprawa efektywności zarządzania miastem poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji kadr sektora usług publicznych,

² Źródło: Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
	organizacji społecznych i biznesu oraz wdrażanie innowacyjnych narzędzi zarządzania miastem. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
CS2. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	
Cel operacyjny 2.1. Efektywny rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
Cel operacyjny 2.2. Ochrona zasobów wody zlewni rzeki Noteć na terenie ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
Cel operacyjny 2.3. Adaptacja do zmian klimatu	Cel Operacyjny 1.1. Kształtowanie i promocja atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, bazującej na potencjale przyrodniczym, infrastrukturalnym i usługowym miasta oraz obszaru funkcjonalnego. Cel Operacyjny 3.5. Wdrożenie innowacyjnych systemów i rozwiązań pozwalających na zarządzanie miastem w sposób zrównoważony.
CS3. Rozwój zrównoważonej mobilności	
Cel operacyjny 3.1. Aglomeracyjny system dróg rowerowych na obszarze ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
Cel operacyjny 3.2. Zintegrowany transport na obszarze ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 1.2. Rozwój i integracja powiązań komunikacyjnych w układzie lokalnym oraz regionalnym, w oparciu o zrównoważony i dobrze funkcjonujący wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz oczekiwaną poprawę dostępności komunikacyjnej Piły w układzie regionalnym i krajowym.
CS4. Wsparcie społeczeństwa	
Cel operacyjny 4.1. Działania adaptacyjne i rozwojowe na rynku pracy ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 2.1. Wspieranie aktywności gospodarczej i zawodowej mieszkańców Piły i regionu.
Cel operacyjny 4.2. Podniesienie jakości edukacji na każdym szczeblu oraz kompetencji i wiedzy uczniów oraz nauczycieli	Cel Operacyjny 2.2. Poprawa efektywności i jakości edukacji oraz kształcenia, w celu zmniejszanie deficytu odpowiednio wykształconych osób, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja
Cel operacyjny 4.3. Kompleksowe wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.
Cel operacyjny 4.4. Poprawa dostępu i jakości usług społecznych, i zdrowotnych na terenie ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.
Cel operacyjny 4.5. Poprawa dostępu i jakości wsparcia rodziny	Cel Operacyjny 2.4. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Piły i regionu.
Cel operacyjny 4.6. Integracja społeczeństwa ZIT MOF Piły	Cel Operacyjny 3.3. Kształtowanie i promocja pozytywnego wizerunku miasta poprzez działania usprawniające i promujące jakość oraz dostępność usług publicznych, realizowane m.in. we współpracy ze społecznością miasta.

Źródło: opracowanie własne

11. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029), zwanej dalej OOS, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, **strategii rozwoju**, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko było ustalenie, czy zapisy zaktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 r. nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

12. Spis map, tabel, wykresów

Mapa 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Miasta Piły.....	97
Mapa 2. Docelowy układ funkcjonalno-przestrzenny miasta Piły.....	106
Mapa 3. Kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów w Piły.....	114
Mapa 4. Obszar objęty Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły.....	140
 Rysunek 1. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim	138
 Tabela 1. Hierarchia realizacji projektów	37
Tabela 2. Karty realizacji projektów	53
Tabela 3. Wymiar przestrzenny realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku	99
Tabela 4. Kierunki rozwoju przestrzennego Miasta Piły wraz oceną spójności z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja	108
Tabela 5. Ocena aktualności lokalnych planów i polityk rozwoju Miasta Piły	117
Tabela 6. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja	130
Tabela 7. Spójność założeń Krajowej Polityki Miejskiej 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja.....	132
Tabela 8. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja	134
Tabela 9. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim obejmujące swoim zasięgiem Piłę	139
Tabela 10. Kluczowe potrzeby rozwojowe w Strategii ZIT MOF Piły.....	141
Tabela 11. Spójność założeń Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły oraz Strategii Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku - aktualizacja.....	141